

ଜହ୍ନ ମାୟା

ଅକ୍ଟୋବର ୧୯୮୩

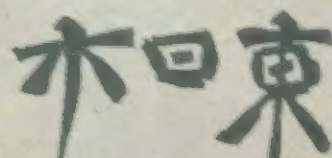
Anil Kumar • Tapaswini

2 RD

ଭାଷା'ର ଉତ୍ପତ୍ତି

କଳକେଶବ ଲେଖନଶୈଳୀ (ପିଲାପ୍ରାୟ) ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ପଦପଠିତ ହେଉ । ଗୁଗୁଳେ ଅଧା ଦିବ୍ଧ ଉପସ୍ଥିତ ପ୍ରସ୍ତୁତରେ ବହୁ ଓ କଲ୍ୟାଣାଦିଭ୍ୟସ୍ତ ମୃଦୁ ଲାଘବର ଅଃଶ ।

A photograph of a reddish-brown ceramic jar with a handle and a black silhouette of a similar jar. The jar has a wide mouth and a rounded body. The silhouette is a simple black outline of the same shape.

ଠିକ୍ ଉଚ୍ଚାଞ୍ଚୁରଖା ରଖି, ଏହାକୁ ଡେମାଲ
ବାଲାଭୁଇରେ ମାଝି ଥିବୁ ତୁମେ ପ୍ରକାଶ
କେରେ । ଏହି ପ୍ରତି-କେ, ମୁଦ୍ରାଣ ପାଣି (pot)
ରୁହୁଛି, ତାହା 'ଲି' ରୁପେ ଗଢାରିତ
କେଉଁଥିବ । ସାମାନ୍ତା ଦେଖାଯୁ ଚି । ଗୁଣ୍ଡା'ର
ରଚନା ଶୁଦ୍ଧ, ଅର୍ଥ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏହି ଚିହ୍ନ 'ଲି'
(Li) ଧୂଳି ରୁପେ ପରିବର୍ତ୍ତେ କେବ ।
ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମାଳ ଅଧିକାଂଶ ଗୁଣ୍ଡା'ର ଘଣ୍ଟି ଅଛି,
ତୋଳିଥିବେ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଚିହ୍ନ ତୋଟିଏ ତୋଟିଏ
ପରିଷ୍କାର ଗଢାରିତ-ଧୂଳି ରୁଟିଏ । ଆଦା ଗୁଣ୍ଡା
ଘଣ୍ଟିରୁ ଗୁଣ୍ଡା ଗୁଣ୍ଡା ଗୁଣ୍ଡା । ଏବେ ମଧ୍ୟ
ଏହି-ଘଣ୍ଟି ବାଦାଲ ବଦାଲିଛି ।
ଆମର ଶ୍ରୀତି-କେମାଳକୁ ଦେଖିଲେ ଏବେ
ଆମର ଶ୍ରଦ୍ଧାକୁ ଦେଖିଲେ ।

ଲଘୁ କନ୍ଧିଓରେନ୍
କର୍ପୋରେସନ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ

1987

WORLD COMMUNICATIONS YEAR

daCunha/LIC/141/83 OR

କାଶକୁ ଶୁଦ୍ଧକରିବା ଗ୍ଲାଇକୋଡିନ

- ଆପଣଙ୍କ ମସ୍ତିଷ୍କର କାଶ-କେନ୍ଦ୍ରକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ ।
- ଆପଣଙ୍କ ଗଳା ଗତଗତ ହେବାଠାରୁ ଆରାମ ଆଣେ ।
- ଆପଣଙ୍କ ଛାତିର ମାନ୍ଦ୍ରା ସ୍ୱାସକୁ ଆରାମ ଆଣେ ।
- ଆପଣଙ୍କ ଫୁସଫୁସରେ ଇମିଥିବା ଶ୍ୱେଷ୍ମା ଦୂର କରେ ।

ଗ୍ଲାଇକୋଡିନ-
ଠିକ୍ ସ୍ଥଳରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ
କାଶ-ଉପଶମକାରୀ ।

ଶଯ୍ୟା ଡ୍ୟାଗନୋସିସ୍, ଏକ ନୂତନ ଆରାମ ନେଇ ।

everest/83/ACW/307-or

ଜହନମାମୁଁ

ଆମ ସଂସ୍କୃତି ଜାଣି
ପୁଠିଯୋଗିଣ

ଲକ୍ଷାଧିକ ଉତ୍ତର ମିଳିଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ
ଉଦ୍ୟମ ସତ୍ତ୍ୱେ ଆମ ବିଚାରକମଣ୍ଡଳ ଅଦ୍ୟାବଧି ମନୋନୟନ
କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କରିପାରି ନାହାନ୍ତି । ଅନେକ ଉତ୍ତର ଏଡ଼େ ଭଲ
ହୋଇଛି ଯେ ମନୋନୟନ କାର୍ଯ୍ୟ ଯେତକି ପୂର୍ଣ୍ଣକ୍ରମ,
ସେତକି କାଠିକର ହେଉଛି ।

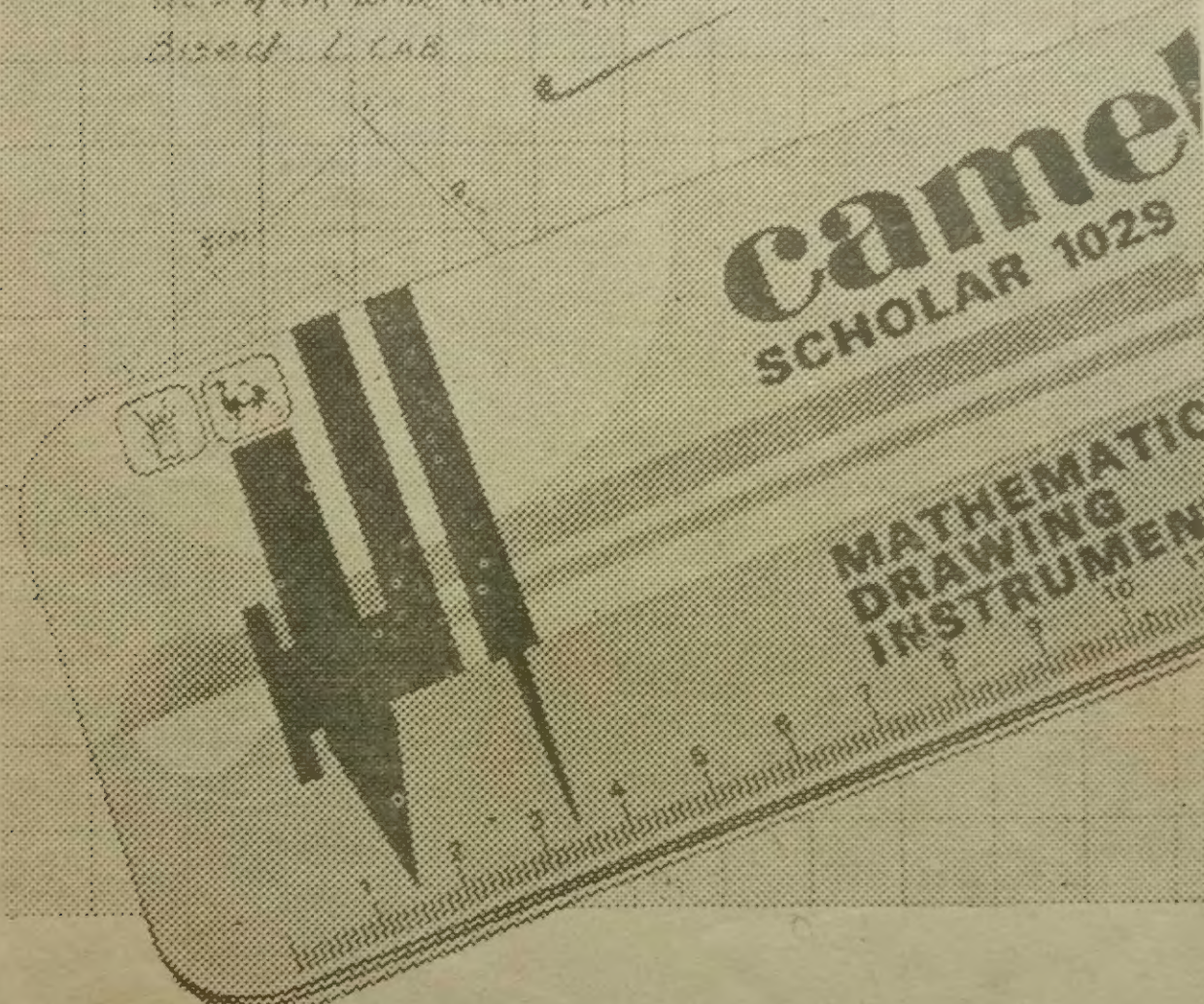
ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ଫଳ ଘୋଷଣା କରିବା ଥିଲା ଆମର
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ଆମର ସମସ୍ତ ଉଦ୍ୟମ ସତ୍ତ୍ୱେ ତାହା ସମ୍ଭବ
ହେଲା ନାହିଁ । ଅନୁରୋଧ, ପାଠକମାନେ ଆଉ ମାସଟିଏ
ସମୟ ଦେବେ । ଆଗାମୀ ସଂଖ୍ୟାରେ ଫଳ ପ୍ରକାଶ ନିଶ୍ଚିତ ।

ଧନ୍ୟବାଦ ।

ଅମିତ ଗଣିତରେ ଖୁବ ଭଲ...
ଆଉ ଠିକ ସେମିତି ତାର କ୍ୟାମେରା କ୍ୟାମିତି ବାବୁ

ଅଫିସ୍ ୫୫, ୫୫, ମୁଖ୍ୟ, ୫୫, ୫୫, ୫୫
ବିଜେପି ୫୫, ୫୫

ଗତ ଦୁଇ ବର୍ଷ ହେଲା ସେମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ ନିଜିତ ସଂପର୍କ ରହି ଆସିଛି ।

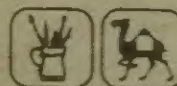
କ୍ୟାମେରା କ୍ୟାମିତି ସେଃ ସର୍ବସ୍ଥାନ୍ତୀ ହୋଇ ଉଭୟ ଖାଲି
ଓହଲି ଦେଖାଯାଉଛି । ତାହା ସ୍ବତନ୍ତ୍ରତା ଓ ସେବାଦେବତା
ହୋଇଥିବେ ସତ୍ୟ ଦେଖା ଖାଲି ସମ୍ଭବ ।

ଅଳ୍ପଦିନ ତାହା ଚର୍ଚ୍ଚାସ୍ଥଳରେ ପଡ଼ିବ । ସେଇଥିପାଇଁ ଅନେକ ଶିଳ୍ପ
ଯେଉଁ ଦିନଟି ସିନେମା ଦେଖିବା ସ୍ବଳ୍ପ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଉଥିବେ
ଫଳପ୍ରାପ୍ତି ମଧ୍ୟସ୍ଥଳରେ ପଡ଼ିବ ।

ଏ ସ୍ବଳ୍ପ ଖାଲି ହେବ ଦେଖି ଚର୍ଚ୍ଚା ଦେଖିବା ସ୍ବଳ୍ପ ହେବ । ଦେଖିବା,
ଦେଖିବାଦେଖିବା ହେବ ଦେଖିବାଦେଖିବା ହେବ ଦେଖିବା ଚର୍ଚ୍ଚା
ଦେଖିବା ସ୍ବଳ୍ପ ।

କ୍ୟାମେରାଦେଖିବା ହେବ ହେବ ଦେଖିବାଦେଖିବା ଅନେକ ଖାଲି
ସର୍ବତ୍ର ଶିଳ୍ପ ଲୋକାନ୍ତର ଦେବ । ଅଳ୍ପ ମଧ୍ୟ ସ୍ବଳ୍ପରେ ସର୍ବ ସମ୍ଭବ
ଖାଲି ହେବ ଦେଖିବା ।

କ୍ୟାମେରା କ୍ୟାମିତି
ବାବୁ

କ୍ୟାମେରା ପ୍ରା. ଲ.
ଅଫିସ୍ ମ୍ୟାଟ୍ରିକ୍ୟୁଲେସନ୍ ଚେମ୍ବର,
କଲେଜ୍-୫୫୫୫୫୫ (କଲେଜ୍)

ମୋ ଟିକି ଭାଲୁଟି ଅଛି ଆଦରର ନାମଟି ତାର ଟେଡ଼ି
 କର୍ମଲେଇ ଟିକେ ଡାକିଦେଲେ ତାକୁ ଆନନ୍ଦରେ ଯାଏ ଗଡ଼ି
 ମୋପାଖେ ସଦା ସେ ନୟରପସର ମୋର ଅଛି ଅଲିଅଳ
 ଗେହୁ କରୁଦେଲେ ଖୁସିରେ ଦିଏସେ ଜେମ୍ସ ମିଠେଇ ମାଲ

**ଜେମ୍ସ ସବୁରି ପ୍ରିୟ-
 ଟା ପାଇଁ ଅତି ସମୟ ହିଁ ସମୟ!**

ଜହ୍ନ ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚକ୍ରପାଣି'

ସମ୍ପାଳକ : ନାଗି ରେଡ଼ଡ଼ୀ

“ଜହ୍ନମାୟା” ଓଡ଼ିଶାର ପୁରପଲ୍ଲି ସହର ନଗର ବ୍ୟାପି
ତା’ର ଅଗଣିତ ପାଠକ ପାଠିକାଙ୍କୁ ଶୁଭ ଶାରଦୀୟ
ଅଭିବାଦନ ଜଣାଉଛି । ଦିବ୍ୟଜନନୀଙ୍କ ଆଶୀଷରେ
ସମସ୍ତଙ୍କର ଜୀବନ ହେଉ ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ସମୃଦ୍ଧ ।

ଅମରବାଣୀ

ବଜ୍ରାଦିପି କଠୋରାଣି ମୃଦୁନି କୁସୁମାଦିପି ।

ଲେକୋଭରଣାଂ ତେତାଂସି କୋ ହି ବିଜ୍ଞାତୁମର୍ହତ ॥

[ଯିଏ ଅସାଧାରଣ, ତା’ର ମନ କେତେବେଳେ ବଜ୍ରଠାରୁ
ବଳି କଠୋର ତ କେତେବେଳେ ସୁସ୍ପଠାରୁ ବଳି କୋମଳ
ହୋଇପାରେ । ସେ ମନରେ ରହସ୍ୟ ସାଧାରଣ ମଣିଷ
କାହିଁ ବୁଝିବ ?]

ବର୍ଷ : ୧୭

ଅକ୍ଟୋବର ୧୯୮୩

ଅଙ୍କ : ୪

ପ୍ରତିସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୨-୦୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୨୪-୦୦

ଇଂରାଜୀ-ଶିକ୍ଷାପ୍ରାପ୍ତ ମତ୍ସ୍ୟ !

ବେଙ୍ଗୋଳ ନଗରୀର ହୁଏ ଇଂଲଣ୍ଡ ମତ୍ସ୍ୟାଗାର ପୁଅବର ଏକମାତ୍ର ଇଂରାଜୀ ବୁଢ଼ା ମତ୍ସ୍ୟର ନିବାସ । ସେ ଗୋଟିକ ଜାତିରେ ସିଲ୍ ଏବଂ ତା' ନାମ ହେଲା ଦୁଭର । ଦଶବର୍ଷ ବୟସ ସେ ମାଛ “ହଲ ହୋ, ଏଆଡେ ଆସ !” “କପର ଅଛ ?” ଭଳି ଯୋଡ଼ିଏ ଡିନୋଟି ବାକ୍ୟ କହୁପାରେ । ପୁଣି କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇଗଲେ ସେ କହେ “ଏଠୁ ଚାଲ !” କେତେକଣ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକଙ୍କ କଥାବାତୀରୁ ସେ ଏତକ ଶିଖିଛି ।

ମଣିଷର ବନ୍ଧୁ ମର୍କଟ

ଚୀନ୍ର ସୁନାନ୍ ଠାରେ ମାଙ୍କଡ଼ଟିଏ ବଜାର ଭିତରକୁ ଆସି ଅନବରତ ଚିତ୍କାର କରି ଲୋକଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କଲା । ଲୋକେ ଯାଇ ଦେଖିଲେ, ଗୋଟିଏ ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନରେ ଜଣକୁ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଛି । ମାଙ୍କଡ଼ ସମବେତ ଲୋକଙ୍କ ଭିତରୁ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଉପରକୁ ଲମ୍ଫ ଦେଲା । ସେହି ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରା । ମାଙ୍କଡ଼ଟି ନିହତ ଲୋକର ପାଳିତ ।

ଦୁର ନକ୍ଷତ୍ରର ବାତୀ ?

ସ୍ପେନ୍ର ଲଗ୍ରୋନୋର ଦାଉଏର ନାମକ ସ୍ତମ୍ଭ ଗତି ଅଧରେ ଦେଖିଲା, ଗୋଟିଏ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଜ୍ୟୋତି ତା' କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଅଗ୍ନିତୁପୁବ ଶବ୍ଦ ହେଲା ତା' ରେଡ଼ିଓରୁ । ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଟେପ ରେକର୍ଡର ଚଲାଇଦେଲା । ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ପରୀକ୍ଷା କରି କହୁଛନ୍ତି ତାହା କେହି କୃତ୍ରିମ ଭାବରେ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି । ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ତେବେ ସେ ଜ୍ୟୋତି ଓ ଶବ୍ଦ କ'ଣ କୌଣସି ଭଲ ଗ୍ରହରୁ ପ୍ରେରିତ ସମ୍ବାଦ ବା ସଙ୍କେତ ?

ଜାଣନ୍ତୁ କି ?

୧. କେଉଁ ସହରକୁ ‘କୋଠାର ନଗର’ ବୋଲି କୁହା ଯାଉଥିଲା ?
୨. ‘ସାତ ପବତର ନଗରୀ’ କେଉଁଠି ? ଏ ନାମ କପରି ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ?
୩. ‘ସୃଷ୍ଟିଦ୍ୱାର ନଗରୀ’ ଭାବରେ କେଉଁ ସହର ବିଖ୍ୟାତ ?
୪. ‘ଡିନି ରାଜାଙ୍କ ନଗରୀ’ କାହାର ନାମ ?
୫. ‘ସାଧୁଙ୍କ ନଗରୀ’ କାହାର ନାମ ?
୬. ‘ଶତେକ ଶିଖରର ନଗରୀ’ କିଏ ?

(ଉତ୍ତର ପୃଷ୍ଠା ୨୪ ରୁ ପାଇବେ)

ଦଶବର୍ଷର ରୋଗ

ସୁଦାମପୁର ଗ୍ରାମରେ ଗୋଟିଏମାତ୍ର ଦୋକାନ ଥିଲା । ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସବୁ ସେଠି ଉଣା ଅଧିକେ ମିଳୁଥାଏ । ତେବେ ଗୋଟାଏ ବି ଜିନିଷ ଭଲ ନୁହେଁ—ସବୁଥିରେ କିଛି ନା କିଛି ଭେଜାଲ୍ ମିଶିଥାଏ ।

ସେତିକି ନୁହେଁ, ଦୋକାନୀ ଦୁଃଖାସନ ପୁଣି ଭ୍ରଷଣ ବଦଳାଣୀ । ଗରୀବମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର କରେ । ତେବେ ଲୋକେ ସହିଯା'ନ୍ତି । କାରଣ ଗାଁରେ ଆଉ ଦ୍ଵିତୀୟ ଦୋକାନ ନଥାଏ ।

ଦିନେ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ଲୋକ ଆସି ଦୁଃଖାସନର ଦୋକାନରୁ ଦୁଇତନି ପ୍ରକାର ଜିନିଷ କିଣିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିନିଷ ପରୀକ୍ଷା କରି ସେ କହିଲେ, “ହଇହେ ବାବୁ, ତମ ଦୋକାନରେ କ’ଣ ଶୁଦ୍ଧ ଜିନିଷ ମିଳିବା ମନା?”

“କ’ଣ, କ’ଣ କହିଲୁ? ଶୁଦ୍ଧ ଜିନିଷ? ତମେ ତମ ଚେହେରା ଦର୍ପଣରେ ଦେଖିଛ? ଯେଉଁ ଅପୁର ମୁହଁଟି, ଯେଉଁ ଗନ୍ଧଆ ଲୁଗାପଟା ପିନ୍ଧିଛ, ସେଥିରେ ପୁଣି ଶୁଦ୍ଧ ଚିଜ ପାଇଁ ସତ୍ତକ୍? ମୋ ଦୋକାନର ଜିନିଷକୁ ତମେ କୁଇଁବାରୁ ତାହା ଅଶୁଦ୍ଧ ହେଲା ।”

ଏତକ କହିସାରି ଦୁଃଖାସନ ଆଦୂର ପାଦେ ଆଗକୁ ମାଡ଼ି ଆସିଲା ଓ ‘ତୁମେ’ରୁ ‘ତୁକୁ’ ଆସି ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା, “ହଇବେ ଓଲ, ତୋ ଚଉଦ ପୁରୁଷରେ କେବେ ଶୁଦ୍ଧ ଚିଜ ଦେଖିଥିଲୁ? ତୋ କପାଳ ଭଲ ମୋ ଜୁଆଁ ଏଠି ନାହିଁ । ଥିଲେ ତୋ ହାଡ଼ମାଂସ ଏକାକାର କରି ଦେଇଥାନ୍ତା!”

“ଆଜ୍ଞା, ଆଜ୍ଞା, ଟିକିଏ ଥୟ ଧର!” ଏହା କହି ସେ ଯାଇ ସିଧା ଗ୍ରାମମୁଖ୍ୟଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । “ଚକ୍ରି ପାରୁଛ?” ସେ ମୁଖ୍ୟଙ୍କୁ

ପଚାରିଲେ । ମୁଖ୍ୟ ଆଗନ୍ତୁକଙ୍କ ସ୍ୱର ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ବୁଝିଲେ, ସେ ରଜାଙ୍କ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ । ହୃଦୟରେ ବୁଲି ଆସିଛନ୍ତି ।

ମୁଖ୍ୟ ଚପୁର ହୋଇ ତାକୁ ଆସନ ଦେଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, “ତମକୁ ମୁଖ୍ୟ ପଦରେ କାହିଁକି ରଖା ଯାଇଛି ? ତମେ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ଭଲମନ୍ଦ ବୁଝିବ । କିନ୍ତୁ ତମ ଶାର ଦୋକାନୀ ଦୁଃଖାସନ ଖାଲି ଭେଜାଲ ବୁଝି ସେତକ ନୁହେଁ, ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅସଭ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରୁଛ । ତମେ ତାକୁ ଦଣ୍ଡ ଦେଉନାହିଁ କାହିଁକି ?”

“ହଜୁର, ସେ ଭେଜାଲ ବୁଝି ବୋଲି ସମସ୍ତେ କାଣନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କଥା କ’ଣ କି ସେ

ନିଜେ ଜନସମ୍ମତ ଭେଜାଲ କରୁଛି ବୋଲି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ସେ ଯେଉଁଠାରୁ ଜନସମ୍ମତ କରୁଛି, ସେମାନେ ତାକୁ ଭେଜାଲ ଯୋଗାଇ ଦେଉଛନ୍ତି । ତେବେ ଲୋକଟାକୁ ବ୍ୟବହାର କରାନାହିଁ । ସେଇଟା ଗୋଟାଏ ଅଜ୍ଞାନ, ମୂଢ଼ । ତାକୁ ଷମା କରନ୍ତୁ ।” ଗ୍ରାମମୁଖ୍ୟ କହିଲେ ଓ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୁଃଖାସନକୁ ଡକାଇ ପଠାଇଲେ ।

“ଦେଖ, ଅଜ୍ଞାନ ବଶତଃ ଯଦି ସେ ଏପରି ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର କରୁଥାଏ, ତେବେ ବି ସେ ଶିଖିବା ଉଚିତ । ସେଭଳି ଲୋକ ଉପଦେଶରେ ଶିଖିବେ ନାହିଁ । ତାକୁ ଦଣ୍ଡ ଘୋଷିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।” ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ ।

ଗୁଡ଼ୁ ଗୁଡ଼ୁ ଦୁଃଖାସନ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା । ସେତେବେଳକୁ ସବୁକଥା ତାକୁ ମାଲୁମ୍ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ସେ ଆସି ସିଧା ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା ଓ କହିଲା, “ହଜୁର, ମୁଁ ବାସ୍ତବିକ ମୂଢ଼, ପାଷଣ୍ଡ । ମୋତେ ଯେଉଁ ଦଣ୍ଡ ଦେବେ ଦିଅନ୍ତୁ । ବିଳମ୍ବ କାହିଁକି ? ଆମ ମୁଖିଆଙ୍କ ଘରେ ଛାଟ ଅଛି । ସେଇଥିରେ ମୋତେ ପିଟନ୍ତୁ ।”

ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଦୟା ହେଲା । ସେ କହିଲେ, “ହେଲା, ହେଲା, ଏଥର ଉଠ । ତମେ ମୋତେ ଯେପରି ଅପମାନ ଦେଲା, ସେକଥା ମୁଁ ପାଶୋରି ଦେଉଛି । କିନ୍ତୁ ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ତମେ ଗ୍ରାମର ସବୁ ଲୋକଙ୍କ ସହ ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର

କରିଛ । ତେଣୁ ସବୁ ସମୟରେ ତମକୁ କିଛି ଦଣ୍ଡ ମିଳିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଅବଶ୍ୟ ସମସ୍ତେ ଯଦି ତମକୁ କ୍ଷମା କରିଦେବେ, ତେବେ ମୁଁ କିଛି କହିବି ନାହିଁ ।”

ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଗ୍ରାମମୁଖ୍ୟ ସନ୍ଧ୍ୟା-ବେଳକୁ ଗାମବାସୀମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର ହେବାକୁ ଖବର ଦେଲେ ।

ଏଣେ ଦୁଃଶାସନ ଘର ଘର ବୁଲି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନେହୁରା ହୋଇ କହିଲା, “ଯାହା ଯେତେ ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର କରିଛି, ସବୁ ଭୁଲିଯାଅ ଭାଇମାନେ । ଏଣିକି ଆଉ ସେପରି କରିବି ନାହିଁ ।” କେତେ ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ପାଉଁଶାପତ୍ର ଥିଲା ! ସେସବୁ ସେ ଗୁଡ଼ିଦେଲା । ଆଉ କେତେକଙ୍କୁ ଶସ୍ତ୍ରାରେ କ୍ରନ୍ତାସ ଦେବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲା । ଲୋକେ ଦେଖିଲେ, ଯେତେହେଲେ ଦୁଃଶାସନ ଗାଁ ଲୋକ । ସେ ଯଦି ଅନୁତାପ କରୁଛି ଓ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଭଲ ହେବ ବୋଲି କହୁଛି, ତେବେ ତା’ ବିଚ୍ଛେଦରେ ଅଭିଯୋଗ କରି ଲାଭ କ’ଣ !

ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ହୋଇ ଦୁଃଶାସନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି କହିଲା, “ହଜୁର, ମୁଁ ପ୍ରକୃତରେ ଶାନ୍ତ ଶିଷ୍ଟ ମଣିଷ । ତେବେ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ମୋର ବେମାର ହୁଏ । ସେତେବେଳେ ମିତ୍ରାସ୍ ଶରପ ହୋଇଯାଏ ଓ ମୁଁ ଶରପ ବ୍ୟବହାର କରେ । ହଜୁର, ମୋ ଦୁର୍ବ୍ୟବ-

ହାର ପାଇଁ ମୋ ସ୍ୱତ୍ୱ ବଦାୟୀ ନୁହେଁ, ମୋ ବେମାର ଦାୟୀ !”

“ହଁ ଆଜ୍ଞା, ଦୁଃଶାସନ ମିଛ କହୁନାହିଁ ।” ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ କହିଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ ସବୁଷ୍ଟ ହେଲେ ।

ହଠାତ୍ ଜନତା ଭିତରୁ ବାହାରି ଆସିଲା ଦୁଃଶାସନର ଚାକର । ସେ ଦୁଃଶାସନକୁ ଆହ୍ୱାନି ପକାଇ କହିଲା, “ମାଲିକ, ତମେ ସବୁଦିନେ ମୋତେ ବକାବକି କର । ମୋତେ ମାଡ଼ ଦିଅ । ମୁଁ ଭବିଷ୍ୟଳ ତମେ ଶରପ ଲୋକ । ତେଣୁ ଦିନେ ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ ତମକୁ ଛେଦ ଦେବି ବୋଲି ଭବିଷ୍ୟଳ । ଅଜ୍ଞ ଜାଣୁଛି ତମର କୋପ ତମ ବେମାର

ଧେରୁ । ହନ୍ତ, ହନ୍ତ, ମେ ଉପରେ ଗଣିବା
ମୋର ଅପରାଧ ହୋଇଛି ।”

ଦୁଃଶାସନ ଆଉ କ’ଣ କହିବ ! ଗାଁ
ଲୋକେ କୌଣସି ମତେ ହସ ରୁପି ରହିଲେ ।
ସେ ଗୁଳର ଅନ୍ୟ ସରଳ ପ୍ରକୃତର ମଣିଷ
ବୋଲି ସମସ୍ତେ ଜାଣିଥିଲେ ।

ଗୁଳର ଟୋକା ଚା’ପରେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ
କରି କହିଲା, “ହଜୁର, ଦଶବର୍ଷ ହେଲା
ସବୁଦିନେ ମୋ ମାଲିକ ବେମାର ଭେରୁଛନ୍ତି
ବୋଲି ବୁଝୁଛି । ଆପଣଙ୍କର ଅସାଧ୍ୟ କ’ଣ !
ଆପଣ ଔଷଧ ଦେଇ ତାଙ୍କ ବେମାର ଭଲ
କରି ଦିଅନ୍ତୁ । ଦୟା କରନ୍ତୁ ହଜୁର !”

ମନ୍ତ୍ରୀ ବୁଝିଲେ ଦୁଃଶାସନର ଅସଲ
ସ୍ୱଭାବ । ସେ କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ଆଜ୍ଞା !
ଔଷଧ ଦେବ । ସେ ଔଷଧରେ ଫଳ ହେଉଛି
କି ନା, ମୋ କର୍ମଗୁଣ ଆମି ତମକୁ ପରୁର
ବୁଝିଯିବେ । କାରଣ ତମେହିଁ ଠିକ୍ ଘରରେ
ସେକଥା କହିପାରିବ ଦେଖୁଛି ।”

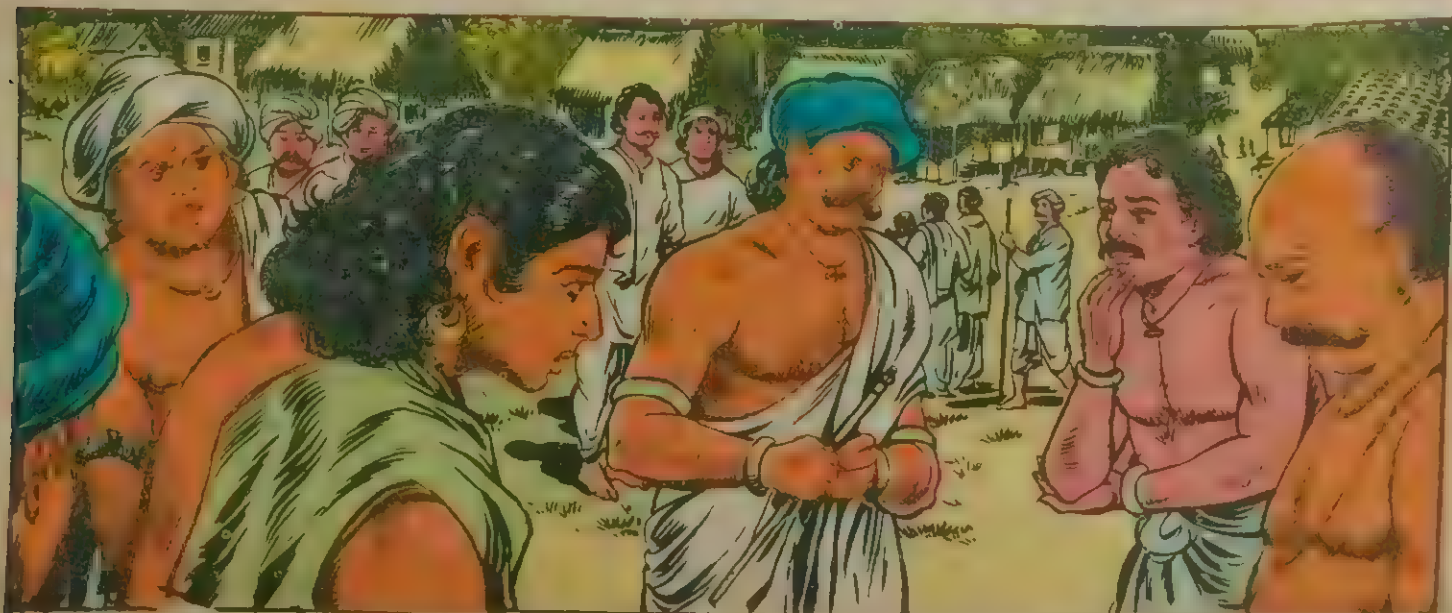
ଏହାପରେ ସେ ଦୁଃଶାସନକୁ କହିଲେ,
“ଏଇଆ କଥା ହେଲା, ତମେ ଟିକି ଟିକି
ବଢ଼ିବ ନାହିଁ । ଯଦି ତମକୁ ମାଲି ଯୋଗାଡ଼-
ଥିବା ଲୋକ ଭେଜାଲୁ ଦେଉଥାଏ, ତମେ
ତାହାଠାରୁ ନ ଆଣି ଅନ୍ୟଠାରୁ ଆଣିବ । ରାଜା ?”

“ରାଜା, ହଜୁର !” ଦୁଃଶାସନ କହିଲା ।

“ଆଉ ତମ ବ୍ୟବହାର ଏଣିକି ଭଲ
ହେଉଛି କି ନାହିଁ, ସେକଥା ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ମୋ
ଲୋକ ଆମି ତମ ଗୁଳରଠାରୁ ବୁଝିଯିବେ ।
ରାଜା ?”

“ରାଜା ହଜୁର !”

ମନ୍ତ୍ରୀ ବିଦାୟ ନେଇ ଚାଲିଗଲେ ।
ଦୁଃଶାସନର ବ୍ୟବହାର ପ୍ରକୃତରେ ବଦଳିଗଲା ।
ଗୁଳର ଟୋକା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦରେ କହେ,
“ମୋ ମାଲିକଙ୍କର ଦଶବର୍ଷର ବ୍ୟାଧିକୁ
ମନ୍ତ୍ରୀ ଦିନକରେ କି ଔଷଧ ଦେଇ ଭଲ
କରିଦେଲେ କେଜାଣି ! ସେ ଲୁଚେଇ କରି
ଔଷଧ ଦେଇଗଲେ !”

| ୪ |

[ପଦ୍ମପାଦ ଓ ପିଙ୍ଗଳ ପାହାଡ଼ପୁଣି ବଣ ଭିତରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ଥରେ ଏକ ସରୋବରକୁ ସ୍ନାନ କରିବାକୁ ଯାଇ ପିଙ୍ଗଳ ଭଞ୍ଜକୁ କେତେକ ସମସ୍ୟାକୁ ଜାଣି ବନ୍ଦୀ ହୋଇଥିବାର ଦେଖିଲା । ଭଞ୍ଜକୁ କେତେକ ଅବସରରେ ସେ ତାକୁ ଖୁବ୍ କଠିନ କରିବାକୁ ଯାଉଛି, ପଛରୁ କିଏ ଚିତ୍କାର କରି ତାକୁ ସେଇ ସାନ୍ତ ହେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲା । ତା'ପରେ...

ଭଞ୍ଜକୁ କେତେ ଆଡ଼େ ଅଗ୍ରସର ହେଉଥିବା ପିଙ୍ଗଳ ପଛରୁ ଚିତ୍କାର ଶୁଣି ପଛକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲା, ପଦ୍ମପାଦଙ୍କ ତା' ଆଡ଼କୁ କ୍ଷୀପ୍ର ଗତିରେ ଦୌଡ଼ି ଆସୁଛି ।

ପିଙ୍ଗଳ ତମକି ପଡ଼ିବାରୁ ତା' ହାତରେ ଥିବା ଶିଳା ଶକ୍ତ ସରୋବର ଭିତରେ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ଭସି ଶବ୍ଦ ହେଲା ।

କଠୋର କଣ୍ଠରେ ପଦ୍ମପାଦ ପଚାରିଲା, “ପିଙ୍ଗଳ, ତମେ ଜାଣି ଯିବ କିଏ?” ପିଙ୍ଗଳ ଭଞ୍ଜକୁ କେତେ ଆଡ଼େ ଥରେ ଚାହିଁ ଦେଇ କଣିକା ଭାବରେ ପଦ୍ମପାଦ ଆଡ଼େ ଅନାଇଲା ।

ବ୍ୟଥିତ କଣ୍ଠରେ ଭଞ୍ଜକୁ କେତେକ ପଚାରିଲା, “ମହାଶୟ, ଆପଣ କାହିଁକି ଏ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଗୋଟିଏ ପୁଣ୍ୟକର୍ମ ଯିବୁ ବୋଲି କଲେ?”

“କଳ୍ପମାର୍ଗ”

“ପୁଣ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ?” ପଦ୍ମପାଦ ଅଛନ୍ଦାସ୍ୟ କରି ପଚାରିଲା । “ତମେ କିଏ ମୁଁ ଜାଣେ ନାହିଁ ବୋଲି ମନେକର? ମୁଁ ତମ କଥା ସବୁ ଜାଣେ ।”

ଭଞ୍ଜୁକକେତୁ କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ପିଙ୍ଗଳ ପଦ୍ମପାଦକୁ କହିଲା, “ଏହାର ନାମ ଭଞ୍ଜୁକକେତୁ । ଯେନେ ଇଏ ଥିଲା ଭଞ୍ଜୁକ ପବ୍ବତର ମାଲିକ । କୌଣସି ତାନ୍ତ୍ରିକ ଯୋଗୁଁ ଏହାର ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ହୋଇଛି—ମୁଁ ଏତକ ଶୁଣିଛି ।”

“ତମେ ଠିକ୍ ଶୁଣିଛ । ସେ ତାନ୍ତ୍ରିକର ନାମ କ’ଣ ଜାଣିଛ?” ପଦ୍ମପାଦ ପଚାରିଲା ।

“ନା!” ଉତ୍ତର ଦେଲା ପିଙ୍ଗଳ ।

“ଏ ଭଞ୍ଜୁକକେତୁକୁ ଜବତ କରି ଏ ଲୋ ଦେହରେ ବନ୍ଦୀ କରିବା ଲୋକ ହେଲା ମହାତାନ୍ତ୍ରିକ ମହାମାୟ ।” ଏହା କହି ସମ୍ପାଦକ ଭଞ୍ଜୁକକେତୁ ଆସନ ଉପରେ ଉଠି ଅନାଇଲା ।

ଭଞ୍ଜୁକକେତୁ ହୁଲ ହେଲା । ତଥାପି ହୋଧ ଗୁପ୍ତିରାଶି ସେ ପଚାରିଲା, “କିଏ ତମେ ମହାମାୟ? ମହାମାୟକୁ ଜାଣିଲ କିପରି? ତମେ ନିଜେ କୌଣସି ତାନ୍ତ୍ରିକ ନୁହଁ ତ?”

“ହଁ, ହଁ, ମୁଁ ବି ଜଣେ ତାନ୍ତ୍ରିକ । ମୋ ନାମ ପଦ୍ମପାଦ । ତମେ କେତେ ବଳବାନ ଓ ଚତୁର, ସେକଥା ମୋତେ ମାଲୁମ୍ ଅଛି । ତମକୁ ଯେଉଁ ମହାମାୟ ବନ୍ଦୀ କରିଥିଲେ, ତାଙ୍କ ସମାଧି ଖୋଳିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆମେ ଯାଉଛୁ ।” ପଦ୍ମପାଦ କହିଲା ।

“ତମେ ଯାହା କହୁଛ ସେଥିରେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ସହଜ ନୁହେଁ । ସତରେ ଯଦି ତମେ ମହାମାୟର ସମାଧି ଖୋଳିବାକୁ ସକ୍ଷମ, ତେବେ ତ ତମେ ମହାତାନ୍ତ୍ରିକ ହୋଇଥିବା । ଶୁଣ, ସେ ଥିଲା ମୋର ଶତ୍ରୁ । ତେଣୁ ମୁଁ ତମ କାମରେ ତମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । ମୋତେ ସ୍ତବ୍ଧ କରି ଦେଉନାହିଁ କାହିଁକି?”

ଭଞ୍ଜୁକକେତୁ ମିନତିଭରା କରୁଥିବା କହିଲା ।

“କୌଣସି କପଟ ବାକ୍ୟରେ ଭୁଲିବା ଲୋକ ମୁଁ ନୁହେଁ ।” ପଦ୍ମପାଦ କହିଲା ।

ପିଙ୍ଗଳ କହିଲା, “ମୋ କଥା କହିବା ପାଇଁ
 ଯେତେ ଦୂର ଯିବୁନି ତାହା ସମସ୍ତଙ୍କୁ କହିବା
 କୁଆଡ଼େ ଯିବା ଉଚିତ୍ତମ ଅଟେ ତାହା କହିବା
 କଥା ଯଦି ଯେତେ ଲୋକଙ୍କୁ କହିବା, ତାହା ଯେତେ
 ଦୂର ଯିବୁନି ତାହା କହିବା”

“ତଥାପି ମୋ ନିଜେ ନିଜେ ଯିବୁନି, ତାହା
 ଆଜୁ ହେଲେ କହିବା ପାଇଁ ଯିବୁନି କହିବା ପାଇଁ
 ମୋ କହିବା ଠିକ୍ ଅଟେ କି ନାହିଁ କି ନାହିଁ
 କଥାରେ କହିବା କହିବା କହିବା କହିବା
 କୋକାମି ହେବ ।” ପଦ୍ମପାଦ କହିଲା ।

ଭାବୁ କହିଲେ ପଦ୍ମପାଦକୁ ପୁଣି ଦୂର
 କୌଣସି ଅନୁରୋଧ କରାକୁ ଯାଉଥିଲା ।
 କିନ୍ତୁ ପଦ୍ମପାଦ ତାକୁ ସେ ସୁଯୋଗ ନଦେଇ
 କହିଲା, “ଭାବୁ, ମଧୁର କଥା କହି ଆମକୁ
 ଯୋକା ଦେବା ତୋ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ପଡ଼େ
 ନାହିଁ । ମହାମାଧୁର ସମାଧି ଯେଉଁ ଭାବୁ
 ଦେଉଳ ଭିତରେ ରହିଛି, ଆଗେ ତହିଁ ଭିତରେ
 ପ୍ରବେଶ କରି ମାରିଲେ ଯାଇ ଆଉ ଯେଉଁ କଥା ।
 ସେ ପକ୍ଷୀ ତୋତେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇ ରହିବାକୁ
 ପଡ଼ିବ ।” ଏହା କହି ପଦ୍ମପାଦ ପଛକୁ ବୁଲି
 ଯିଲା । ପିଙ୍ଗଳ ତାକୁ ଅନୁସରଣ କଲା ।

ଦୁହେଁ ଜଙ୍ଗଲରୁ ବାହାରି ଆସିଲେ ।
 ସେମାନଙ୍କ ବାହାନ ଗପ କାହିଁ ସେଠାରେ
 ନଥିଲା । ପିଙ୍ଗଳ ପଦ୍ମପାଦକୁ ପଚାରିଲା,
 “ଆମ ପିଙ୍ଗଳ ବାହାନ କ’ଣ ସେଠାରେ
 ଘାସ ଖେଳାକୁ ଯାଇଛି ?”

“ଆରେ ଭାଇ, ଦିଅ କ’ଣ ସତରେ ତେ
 ଯେ ଘାସ ଖେଳିବ ? ସେ ଭାବୁ ପ୍ରକାର ଅନ୍ଧର
 ଶୋକବାକୁ ଯାଇଥିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ
 ଶାଲବା କ’ଣ ?” ଏହା କହି ପଦ୍ମପାଦ
 ସବୁଜ ଘାସ ଉପରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା

ପିଙ୍ଗଳ ତା’ ପାଖରେ ବସିପଡ଼ି କହିଲା,
 “ହଁ, ପଦ୍ମପାଦ, ମୋର ବି ହେକରେ ହଂସା
 ଉଡ଼ିଗଲା ଭଳି ଅବସ୍ଥା ହେଲାଣି । ଯେମିତି
 ଗୋଟିଏ ଯୁଗ ହେଲାଣି ଆମେ ତଥାପିଆ
 କରିନାହିଁ !”

“ଆଜ୍ଞା, ଆଜ୍ଞା, ଯେଉଁ ଠିକ୍ ।” ଏହା
 କହି ପଦ୍ମପାଦ ଗୋଟିଏ ଟକା ପିଙ୍ଗଳ ଆଡ଼କୁ
 ବଢ଼ାଇ ଦେଇ କହିଲା, “ନିଅ, ଟାଅ !”

ପିଙ୍ଗଳ ଥଳଟି ନେଇ ଚହଁ ଭିତରେ ହାତ ଘୁରାଇଲା । କିନ୍ତୁ ଥଳରେ କିଛି ନଥିଲା । ପଦ୍ମପାଦ ଅଳ୍ପ ହସି ସେ ପଚାରିଲା, “ପିଙ୍ଗଳ, ତମର କି ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ ପସନ୍ଦ?”

“ବାବୁ, ଖେଳ ବେଳେ ମୁଁ ଓଠାଏ କଞ୍ଚା ଚୁଡ଼ଳ ବା ଲଞ୍ଜୁ ଭଳି ସୁଆଦୁ ଲାଗିବ । କିନ୍ତୁ ତମ ଥଳରେ ତ କିଛି ନାହିଁ । ଏପରି ପଚାରିବାର ଅର୍ଥ?” ପିଙ୍ଗଳ ପଦ୍ମପାଦ ଥଳା କରୁଛି ଭାବି କହିଲା ।

ପଦ୍ମପାଦ ଥଳର ମୁହଁ ଖୋଲି ଚହଁ ଭିତରକୁ ଅନାଇ କୌଣସି ମନ୍ଦ ପଡ଼ିଲା । ତା’ପରେ ପିଙ୍ଗଳକୁ କହିଲା, “ନିଅ, ଏଥର ଦେଖ ।” ଥଳଟି ସେ ପିଙ୍ଗଳ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇଦେଲା ।

ପିଙ୍ଗଳ ଥଳ ଭିତରକୁ ହାତ ନେଇ ଅନୁଭବ କଲା ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ପାତ୍ର ରହିଛି । ସେ ପାତ୍ରଟି ବାହାର କରି ଆଣିଲା । ଦେଖିବା ବେଳକୁ ସେଥିରେ ନାନା ଧରଣର ଚାଜା ଖାଦ୍ୟ ସଜା ହୋଇ ରହିଛି ! ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଦ୍ମପାଦ ଆଡ଼େ ଅନାଇଲା । ପଦ୍ମପାଦ ହସି ଦେଇ କହିଲା, “ଆଉ ବଳମ୍ବ କାହିଁକି? ପେଟପୁଜା ଆରମ୍ଭ କର!”

ପିଙ୍ଗଳ ସେସବୁ ସୁସ୍ବାଦୁ ଖାଦ୍ୟର ସୁବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ମେସବୁ ଖାଇ ଶେଷ କରିବା ବେଳକୁ ତାକୁ ଶେଷ ଲାଗିଲା । ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ଗୋଟାଏ ଝରଣା ଥିଲା । ପିଙ୍ଗଳ ସେଥିର ପାଣି ପିଇବା ନିମନ୍ତେ ଅଗ୍ରସର ହେବାର ଦେଖି ପଦ୍ମପାଦ ତାକୁ ରୋକି ଦେଇ କହିଲା, “ସେ ଝରଣାର ଯାଦୁ ପାଣି ଯିଏ ପିଇବ ସେ ତେଜ ହରାଇବ । ତମ ପାଇଁ ଏହି ଥଳରୁହିଁ ପାଣି ମିଳିବ ।”

ପିଙ୍ଗଳ ଝରଣା ଆଡ଼େ ନ ଯାଇ ପୁଣି ଥଳଟି ଉଠାଇ ନେଇ ଭିତରକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲା, ଆଉ ଏକ ପାତ୍ରରେ ପାଣି ରହିଛି । ସେ ପାଣି ପାତ୍ର ବାହାର କରିନେଇ ଯାଦୁ ଝରଣା ଆଡ଼େ ଅନାଇବା ବେଳକୁ ତାହା ଆଉ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଉ ନାହିଁ ।

ପାଣି ପିଇ ଯାଗ ପିଙ୍ଗଳ ଝରଣା କିଭଳି କରୁଛି ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା । ପଦ୍ମପାଦ ତା’ ପାଖକୁ ଆସି କହିଲା, “ମନ୍ଦପାତ୍ର କରି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତା’ ପାଣି

ବିଛଣା ସୁଖି କଲ । ପିଙ୍ଗଳର ପେଟ ପୁରି
ଯାଇଥାଏ । ସେ ଆରାମରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା ।
କିଛି ସମୟ ପରେ ଦୁହେଁ ପୁନଃବାର ଯାହା
ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ ।

ପଦ୍ମପାଦ ଟିକିଏ ମାଟି ଉଠାଇ ନେଇ
ତହିଁରେ ମନ୍ଥ ପଡ଼ି ସେ ମାଟି ଚଳକୁ
ଛାଡ଼ିଦେଲା । ଗୁହଁ ଗୁହଁ ବିକଟ ରଡ଼ିକରି ସେ
ମାଟି ଚଳୁ ଯୋଡ଼ିଏ ପିଣାଚ ଗଧ ବାହାରି
ଆସିଲେ । ଦୁଇ ଗଧ ଉପରେ ସେ ଦୁଇ
ଯାହା ସବାର ହେଲେ ଓ ଭଲ୍ଲୁକ ପାହାଡ଼
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଚାଲିଲେ ।

ବାଟରେ ପଦ୍ମପାଦ ପିଙ୍ଗଳକୁ କହିଲା,
“ଏଥର ଆମେ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରବେଶ
କରିବାକୁ ଯାଉଛୁ, ତାହା ମନ୍ଥ ଓ ଯାଦୁର
ଦେଶ । ଆମକୁ ପ୍ରତି ପଦକ୍ଷେପରେ ସତର୍କ
ହୋଇ ଆଗକୁ ଯିବାକୁ ହେବ ।”

ଦୁଇ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନା ଯାହା ପରେ ଆକାଶରେ
ଶଣ୍ଢିଏ ପ୍ରକାଶ କଲ ମେଘ ଘୋଟି ଆସିବାର
ସେମାନେ ଦେଖିଲେ । ପିଙ୍ଗଳ ପଦ୍ମପାଦକୁ
ପଚାରିଲା, “ଇଏ ମେଘ ନା ଧୂଆଁ ?”

ପଦ୍ମପାଦ ମେ ମେଘ ଆଡ଼େ ଅନାଇ କହିଲା,
“ଇଏ ମେଘ ନୁହେଁ କି ଧୂଆଁ ନୁହେଁ ।
ଭଲ୍ଲୁକ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଉଥିବା
ଗନ୍ଧମାନେ କଲ ମେଘର ରୂପ ଧରି ଆମକୁ
ଭୟଭୀତି କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି । ଆମେ
ଅସୁବିଧା ଶବ୍ଦର ସେମାନଙ୍କୁ ମିଳି ଚାଲିବା ।”

ସେ ମେଘ ଅଳ୍ପ ଆଗରେ ଚଳୁ ଉପରକୁ
ଉଠୁଥିବା ଭଳି ମନେ ହେଲା । ସେ ଦୃଶ୍ୟ
ଦେଖି ପିଙ୍ଗଳକୁ ଡର ଲାଗିଲା । ପଦ୍ମପାଦ
କୌଣସି ମନ୍ଥ ପଡ଼ି ନିଜ ଗଧକୁ ସେହି
ଆଡ଼କୁ ସେମ୍ବାଇଦେଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ
ମେଘ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧିତ ହୋଇଗଲା ।

ପଦ୍ମପାଦ ପିଙ୍ଗଳ ଅଡ଼କୁ ଅନାଇ ତାକୁ
ଶଣ୍ଢିଏ ଚରିବାସ ଧରାଇଦେଇ କହିଲା,
“ଭୟ ନାହିଁ । ତମର ଆତ୍ମରକ୍ଷା ପାଇଁ ଏ
ଶଣ୍ଢିକ କାମ ଦେବ । ଏହା ଦ୍ଵାରା ତମେ ଯେ
କୌଣସି ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ମାରି ପାବେ ।”

ହଠାତ୍ ତଳେ ମାଟି କମି ଉଠିଲା । ଉଭୟ
ବାନ୍ଧୁ ହବ ଗୋଟିଏ ଛୁଟିତ ଚଳି ବାହାରି

ଆମ ପିଙ୍ଗଳକୁ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ କଲ । ପିଙ୍ଗଳ ବନ୍ଧୁ
 ଲଘୁ ନ କରି ତା ଉପରକୁ ହୁଏତ ମରୁଯିବ
 ଦେଇଥିବା ଯଦୁ ତରବାର ସାହାଯ୍ୟରେ ତାକୁ
 ପ୍ରତିଆହମଣ କଲ ।

ହାତୀ ହାଲିଆ ହୋଇ ପଡ଼ିଗଲା ।

“ସାବାସ ପିଙ୍ଗଳ, ସାବାସ ! ତମେ
 ବାସ୍ତବିକ ସାହସୀ ।” ପଦ୍ମପାଦ କହିଲା ।

“ମୋର ସାହସ କାହୁଁ ଆସନ୍ତା ? ତମ
 ଯାଦୁ ତରବାର ସାହାଯ୍ୟରେ ପିଙ୍ଗଳ ମୁଁ ଏହା
 କରିପାରିଲି !” ପିଙ୍ଗଳ କହିଲା ।

“ଶୁଣ ପିଙ୍ଗଳ । ସତକଥା କହିଦିଏ ।
 ସେ ତରବାରରେ କୌଣସି ଯାଦୁ କ୍ଷେତ୍ର ନାହିଁ ।
 କିନ୍ତୁ ଯାଦୁକ୍ଷେତ୍ର ଅଛି ବୋଲି ଧାରଣାରେ
 ତମେ ଏଡ଼େ ବିଚିତ୍ର ଦେଖାଇଲ । ଅର୍ଥାତ୍

ବିଚିତ୍ର ତମ ଭିତରେ ଥିଲା । ସାହସ ତାକୁ
 ବଡ଼ ସତ୍ୟ ବାସ୍ତବିକ ଆଉ କେହି ନାହିଁ ।”

ପିଙ୍ଗଳ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଥରେ ସେ
 ତରବାର ଆଡ଼କୁ ଓ ଥରେ ତଳେ ପଡ଼ିଥିବା
 ହାତୀ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା ।

ପଦ୍ମପାଦ ହସି ଉଠି କହିଲା, “ବାଧା
 ବିପତ୍ତିରେ ଆମ ଭିତରେ ଥିବା ସାହସ ଓ
 ଦମ୍ଭର ବିକାଶ ହୁଏ । ତେଣୁ ଅସୁବିଧା ଓ
 ଦୁଃଖକୁ ଭୟ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ତାହାକୁ
 ସାମ୍ନା କରିବାକୁ ଶିଖିବାକୁ ପଡ଼େ ।”

ପିଙ୍ଗଳର ନିଜ ଶକ୍ତି ଉପରେ ଆସ୍ଥା ଆସି
 ଯାଇଥାଏ । ସେ ତରବାରଟି ବାରମ୍ବାର
 ବୁଲାଇ କହିଲା, “ଢେଙ୍କ ଅଛି । ମୋ ଶକ୍ତି
 ଆଉ ବା ନ ଥାଉ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ତରବାର

ମୋ ହାତରେ ରହିଛି, ସେ ନିଜର ସମାପ୍ତି
ସାହସର୍ଥ ମନ ଶବ୍ଦରେ କାମ ଦେବା । କିନ୍ତୁ,
ପାତାଳ-ଭୈରବଙ୍କର ଜୟ !”

ପିଙ୍ଗଳର ଉତ୍ସାହ ଦେଖି ପଦ୍ମପାଦ ପ୍ରସନ୍ନ
ହେଲା । ସେ କହିଲା, “ଦେଖ ପିଙ୍ଗଳ,
କିନ୍ତୁ କି ପାତାଳ ଆଉ ଚିତ୍ତ ମୁଁ ନୁହେଁ ।
ଦୁଇ ପାତାଳ ମଧ୍ୟରେ କିଛି କିଛି ମୋ
କାମ । ଗୋଟାକୁ ପାତାଳରେ ଗୁଳି ଗୁଳି ପିଟିବା
ସହଜ ନୁହେଁ । ଗାୟାରେ ବହୁଳ ଜନ୍ମ ।
ତେଣୁ ମାବ୍ୟାଜିରିର ଗପ ଉପରେ ଦମ ।
ଉଡ଼ିଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।”

ଦୁହେଁ ଦୁଇ ପିଙ୍ଗଳ ଗପ ଉପରେ ମଜଲ
ହୋଇ ବସିଲେ । ପଦ୍ମପାଦ ମନ ପଡ଼ିଲା ।
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୁଇ ଗପ ବଣ ଉପରେ ଉଠି

ଆମ ନିଜର ମୁଣ୍ଡରେ ଗୁଳିର କଣ
ଦୁଇଟି । ଆମ ନିଜର ଗୋଟିଏ ଗପ
କିନ୍ତୁ ମୋ ମୁଣ୍ଡରେ ଗୁଳିର କଣ
ଦୁଇଟି ନୁହେଁ । ଗୁଳିର କଣ ।

ପଦ୍ମପାଦ ତେ କହୁଛନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଗପ
କିନ୍ତୁ କି ମୋ ପିଙ୍ଗଳ ଗୋଟିଏ ଗପ
କିନ୍ତୁ କି ମୋ । ଗୁଳି ଗୁଳି ଗୋଟିଏ ଗପ
କିନ୍ତୁ କି ମୋ । ଗୋଟିଏ ଗପ । ଗୋଟିଏ
ଗପ । ଗୋଟିଏ ଗପ । ଗୋଟିଏ ଗପ ।
ଗୋଟିଏ ଗପ । ଗୋଟିଏ ଗପ । ଗୋଟିଏ ଗପ ।
ଗୋଟିଏ ଗପ । ଗୋଟିଏ ଗପ । ଗୋଟିଏ ଗପ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ପଦ୍ମପାଦ ନଦରୁ
ବାହାରକୁ ଉଠି ଆସିଲା ଓ ଅଳିରେ ଥିବା
ବନ୍ଦ ପାତ ଆଣିବାକୁ ପିଙ୍ଗଳକୁ ଇଙ୍ଗିତରେ
କହିଲା । ପିଙ୍ଗଳ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ

ପାଳନ କଲ । ସେ ବଡ଼ ପାତ୍ର ଭିତରେ
ମହାମାୟାର ଦୁଇ ଶିଷ୍ୟ କୁନ୍ତୀର-ବଜ୍ର
ରୂପରେ ରହିଥିଲେ । ସେ ଦୁହେଁଙ୍କ ଆଡ଼େ
ଅନାଇ ଜେନ କରି ପହଞ୍ଚିଲେ କହିଲେ,
“ଏଥର ତମେମାନେ ନିଜ ରୂପ ଧରିବ ନା
ତମକୁ ଭୟ କରି ଭସାଇ ଦେବ ?”

ପଦ୍ମପାଦର ଏ ଧମକ ଶେଷ ହେବା ମାତ୍ରେ
ସେ ପାତ୍ରଟି ଫାଟିଗଲା । ତାହାର ଅଂମୋନ
ଚୁଣ୍ଟି ହୋଇ ପବନରେ ଉଡ଼ିଗଲେ । ଦୁଇଟି
କଳ ଆକୃତି ପଦ୍ମପାଦକୁ ଅଭିବଦନ କରି
କହିଲେ, “ହେ ମହାତାନ୍ତ୍ରିକ, ଆମ୍ଭେମାନେ
ଆପଣଙ୍କର ପରିଚ୍ଛବ । ଆମକୁ କ’ଣ
କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଆଜ୍ଞା ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ମହାମାୟାର ସମାଧି ଯେଉଁ ଭଙ୍ଗା ମନ୍ଦିରରେ
ଅଛି, ଆମକୁ ସେଠାକୁ ଗସ୍ତା ଦେଖାଇବାକୁ
ପଡ଼ିବ । ପ୍ରଥମରେ ଏ ନଈ ଶୁଖାଇ
ଦିଅ ।” ପଦ୍ମପାଦ କଠୋର କଣ୍ଠରେ
ଆଦେଶ ଦେଲା ।

ଦୁଇ କଳ ଆକୃତି ମନ୍ଦିରକୁ ଗସ୍ତ କରି
ହେଲେ । ମାମୁନ କ’ଣ କହିବେ କହିବେ
ହୋଇ କହିପାରିଲେ ନାହିଁ ।

“କ’ଣ, ମୋ ଆଦେଶ ଶୁଣିପାରିଲ ନାହିଁ ?”
ପଦ୍ମପାଦ ଧମକ ଦେଇ କହିଲା ।

ମହାମାୟାର ସେ ଦୁଇ ଲେଉ ଧରିବାକୁ
ଲଗିଲେ । ତା’ପରେ କହିଲେ, “ମହାଭଗା!
ଏ ନଦୀ ଜଳ ଶୁଖାଇବାକୁ ହେଲେ କିମ୍ବା
ସେ ଭଙ୍ଗା ମନ୍ଦିରରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ
ହେଲେ ପିଙ୍ଗଳ ନାମକ ଜଣେ ଧୀବର
ଆପଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଥିବା ଦରକାର ।”

“ହେଇଟି, ପିଙ୍ଗଳ ମୋ ପାଖରେ
ଉପସ୍ଥିତ । ଦେଖ !” ପଦ୍ମପାଦ ପିଙ୍ଗଳକୁ
ଟକି ଏ ଆକୃତି ଟି ଖି ଅଣିଲା । ପିଙ୍ଗଳ ଆଡ଼କୁ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଅନାଇ ସେ ଦୁଇ ଆକୃତି
କହିଲେ, “ବେଶ୍ । ଏଥର ଆମେ ଆପଣଙ୍କ
ଆଜ୍ଞା ପାଳନ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।” ଏହା କହି
ଦୁହେଁ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । (କ୍ରମଶଃ)

ରାଜା ଓ ଜ୍ୟୋତିଷ

ନିଶା ଗରଜୁଥାଏ । ଭୂତାକୁ ଭୂତା ଶାଳେ
ପବନ ଗଛଳତା ଦୋହଲାଇ ଦେଉଥାଏ ।
ବର୍ଷା ମାଞ୍ଜୁ ଶୁଖୁଥାଏ ଘନ ଘନ ବଜ୍ରପାତ
ଶବ୍ଦ । ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ପୁଣି ଶୂନ ଶୂନପଦକ
ରଡ଼ି ମଝିରେ ଶୁଖୁଥାଏ ଅଗରିହମାନଙ୍କର
ଅଛନ୍ଦାସ୍ୟ । ବିଜୁଳି ଆଲୁଅରେ ଦିଶିଯାଉଥାଏ
ଉପାବଦ୍ଧ ମୁହଁଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରାଜା ବିହମ ତଳେ ବି ବିଚଳିତ
ବୋଧ ନକରି ପୁନର୍ବାର ବୃକ୍ଷଟି ପାଖକୁ
ଲେଉଟି ଆସିଲେ ଓ ବୃକ୍ଷାବେହରା କରି
ଶବ୍ଦକୁ ଉତ୍ତାର ଆଣିଲେ । ତା'ପରେ ତାକୁ
କାନ୍ଦରେ ପକାଇ ସେ ଶୁନ୍‌ଶାନ୍ ଶୁଶାନ୍
ଅଭିହମ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା ମାତ୍ରେ
ଶବ୍ଦସ୍ଥିତ ବେତାଳ କହିଲା, “ରାଜା ! ଥରେ
ଥରେ ଲୋକେ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଯାଇ ଏମିତି
ହତାଶ ହୋଇଯାଆନ୍ତି ଯେ ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ

ବେତାଳ କଥା

କୌଣସି ସୁଯୋଗ ମିଳିଲେ ବି ତାହାର ଉପଯୋଗ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଆଶାକରେ ତୁମ ଅବସ୍ଥା ସେପରି ହେବ ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଦେଉଛି । ମନଦେଇ ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମଭାର ଲଘବ ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଗପିଳ : କୌଣସି ଏକ ନଗରରେ ଜଣେ ଗୁଣୀ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ନାମ ରାମଶାସ୍ତ୍ରୀ । ସେ ଯେତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତାବାଣୀ କରୁଥିଲେ, ସବୁ ସତ୍ୟ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହେଉଥିଲା । ତାଙ୍କ ସୁଖ୍ୟାତି ରାଜଧାନୀର ଅମାତ୍ୟମାନେ ଶୁଣିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ନିକଟରୁ ରାଜା ବି ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଲେ ।

ରାଜାଙ୍କ ଆଗରେ ସେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ସମସ୍ୟା ଦେଖାଦେଇଥା । ଓଏ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ରାଜଧାନୀର ଉଚ୍ଚ ଶାସନାଳୟରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇ ଶାନ୍ତିପୁର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନ ଯାପନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଦରବାରରେ ଥିବା ରାଜଜ୍ୟୋତିଷ ତାଙ୍କୁ କହିଥିଲେ, “ମହାରାଜ, ସେ ଧର୍ମରେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ଆପଣ ତୋଷୁ ହେବେ । ଆପଣଙ୍କ ସାମର୍ଥ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଅଛୁଟି ରହିଛି । ଯୁବରାଜ ବର୍ତ୍ତମାନ ପଞ୍ଚମ ଶାସନ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ ଆପଣ ରାଜୁତ କରୁଥାନ୍ତୁ ।”

ରାଜା ଗୋପନରେ ସମ୍ବାଦ ପାଇଲେ କି ଯୁବରାଜ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଲସପ୍ତି ଥିଲେ । ସେ କୌଣସି ଦାୟିତ୍ବ ନେବାକୁ ମୋଟେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ସେ ରାଜଜ୍ୟୋତିଷଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚୋକ୍ତ ଦେଇ ଏପରି କହିବାକୁ ଶିଖାଇଛନ୍ତି ।

ରାଜା ରାମଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଡକାଇ ସବୁ କଥା ଗୋପନରେ କହିଲେ । “ଶାସ୍ତ୍ରୀ ମହୋଦୟ, ଆପଣ ମୋର ଏକ ଯୁବରାଜର ଜାତକ ଦେଖି ନିଃସଙ୍କୋଚରେ କହନ୍ତୁ ମୋ ଦିକାନ୍ତ ଭଲ କି ଟିକ୍ ।” ପ୍ରଥମେ ରାମଶାସ୍ତ୍ରୀ ଯୁବରାଜଙ୍କ ଜାତକ ଦେଖିଲେ । ହଠାତ୍ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ସେ କହିଲେ, “ମହାରାଜ, ଆଜି ଅର୍ଦ୍ଧ ରାତ୍ରିରେ ଯୁବରାଜ ଜଣେ ଭଲ ଯୁବକକୁ ବିବାହ କରିବେ । ଆପଣ ଏକଥା ଜାଣନ୍ତି କି ?”

ରାଜା ତମକି ପଡ଼ିଲେ । ସେ କହିଲେ,
“ଯୁବରାଜ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଶୀକାର କରିବାକୁ
ବଣ ଭିତରକୁ ଯାଏ । ଆଜିବ ଯାଇଛି । ମୁଁ
ବର୍ତ୍ତମାନ ବଣକୁ ଯାଇ ବିବାହ ବନ୍ଦ କରିବି ।”

ଜ୍ୟୋତିଷଙ୍କୁ ଆଜି କିଛି କହିବାର ସୁଯୋଗ
ନଦେଇ ରାଜା ବିନା ଦେହରସୀରେ ଘୋଡ଼ା
ଝେପଟାଇ ବଣ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ । କିନ୍ତୁ
ବଣରେ ପଶିବା ମାତ୍ରେ ତାଙ୍କୁ ଦଲେ
ଡକାଏତଙ୍କୁ ସାମ୍ନା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।
ସେମାନଙ୍କ କବଳରୁ ଖସି ଭାଲ ବସ୍ତ୍ରରେ
ପହଞ୍ଚିବା ବେଳକୁ ଯୁବରାଜ ବିବାହ କରି
ସାରିଲେଣି ।

ରାଜା ଥିଲେ ବିବେକୀ । ସେ ବିବାହର
ପବିତ୍ରତାକୁ ଅସମ୍ମାନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁ
ନଥିଲେ । ସେ ଭାଲ କନ୍ୟାକୁ ଯୁବରାଣୀ
ରୂପେ ସ୍ୱୀକାର କରି ପୁତ୍ର ଓ ପୁତ୍ରବଧୂକୁ
ନଅରକୁ ନେଇ ଆସିଲେ । ଜ୍ୟୋତିଷଙ୍କ
ପ୍ରଥମ ଗଣନା ସତ୍ୟ ହେଲା ।

ପରଦିନ ଯୁବରାଜ ଶୁଣିଲେ କି ରାମଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ
ତାଙ୍କ ଜାତକ ଦେଖି ବିବାହ ହେଉଥିବା କଥା
ରାଜାଙ୍କୁ କହି ଦେଇଥିଲେ । ସେ ରାମଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ
ଡାକି ଗୋପନରେ କହିଲେ, “ଦେଖ ଜ୍ୟୋତିଷ
ମହାଶୟ, ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ରାଜ୍ୟଭାର ନେବାକୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହେଁ । ପିତାଙ୍କୁ ସେହି ଅନୁସାରେ
ପରାମର୍ଶ ଦିଅ । ତୁମକୁ ମୁଁ ପ୍ରଚୁର ପୁରସ୍କାର
ଦେବି ।”

କିନ୍ତୁ ରାମଶାସ୍ତ୍ରୀ ସେଭଳି ପ୍ରଲେଭନରେ
ପ୍ରଭାବିତ ହେଲେ ନାହିଁ । ସେ ରାଜାଙ୍କୁ
କହିଲେ, “ଆପଣ ଯଥାଶୀଘ୍ର ଯୁବରାଜଙ୍କର
ଅଭିଷେକର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତୁ । ଆପଣ
ଥାଉଁ ଥାଉଁ ସେ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟ ହାତକୁ ନେଲେ
ଆପଣ ତାଙ୍କ ଭୁଲ ଭଟକା ସୁଧାର
ପାରିବେ ।”

ରାଜା ଚିନ୍ତିତ ଭାବରେ କହିଲେ, “ଯୁବରାଜ
ଯେପରି ଭାବରେ ବିବାହ କଲା, ସେଥିରେ
ଯେ ଆମ ରାଜବଂଶର ସମ୍ମାନ ହାନି ହୋଇଛି,
ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ତେଣୁ ତାକୁ
ରାଜପଦରେ ବସାଇବାକୁ ବାସ୍ତବିକ ମୋତେ
ସଙ୍କୋଚ ଲାଗୁଛି ।”

“ମହାରାଜ, ଆପଣ ଚନ୍ଦ୍ରା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
ଆପଣଙ୍କ ପୁନଃସ୍ଥ ସୁଲକ୍ଷଣା । ସେ ଅନ୍ଧାଦିନ
ଭିତରେ ପାମାଦର ନିଧୁମ ମରୁ ଶିଖିନେବେ ।
ଭବିଷ୍ୟତରେ ତାଙ୍କ ପରାମର୍ଶରେ ତଳି
ଯୁବରାଜ ବହୁତ ସମ୍ମାନ ଓ ପ୍ରତିପତ୍ତିର
ଅଧିକାରୀ ହେବେ ।” ଜ୍ୟୋତିଷ କହିଲେ ।

ରାଜା ସେ ପରାମର୍ଶ ମାନି ନେଲେ ।
ଗୋଟାଏ ଶୁଭଦିନରେ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ରାଜପଦରେ
ଅବିଷିକ୍ତ କରାଗଲା ।

ପରଦିନହିଁ ନୂଆ ରାଜା ରାମଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଡକାଇ
କଠୋର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ଜ୍ୟୋତିଷ !
ତମକୁ ମୁଁ ଯାହା କରିବାକୁ କହିଲି, ତମେ
ତା’ର ବିପରୀତ କଲ । ତମକୁ କାରାଦଣ୍ଡ
ଭେଟିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।”

“ମହାରାଜ, କୌଣସି ପ୍ରକାର ପ୍ରକଳ୍ପରେ
ପଡ଼ି ଅସତ୍ୟ ଆଚରଣ କରିବା ମୋ ପକ୍ଷରେ
ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ମୁଁ ରାଜାଙ୍କୁ ଯେଉଁ କଥା
କହିନାହିଁ, ତାହା ଆପଣଙ୍କୁ କହୁଛି, ଶୁଣନ୍ତୁ ।
ରାଜା ଆଉ ମାତ୍ର ବର୍ଷଟିଏ ବଞ୍ଚିବେ । ତେଣୁ
ତାଙ୍କଠାରୁ ଯେତେ ଯାହା ଶିଖିବାର ଶିଖି
ନିଅନ୍ତୁ ।” ଜ୍ୟୋତିଷ କହିଲେ । କିନ୍ତୁ ତତ୍ତ୍ୱଣ
ରାଜା ଜ୍ୟୋତିଷଙ୍କୁ କାରାରୁଦ୍ଧ କଲେ ।

ସେକଥା ଶୁଣି ବୁଢ଼ା ରାଜା ମର୍ମାହତ
ହୋଇ କାରାଗାରରେ ଯାଇ ଜ୍ୟୋତିଷଙ୍କୁ
ସାକ୍ଷାତ କରି କହିଲେ, “ମୋ ପୁଅର
ଆଚରଣରେ ମୁଁ ମର୍ମାହତ । ଆପଣ ସାଧୁ ଓ
ସତ୍ୟବାଦୀ । ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତି ଏଭଳି ବ୍ୟବହାର
କରି ସେ କେଡ଼େ ପାପ କରୁଛି ସେକଥା ସେ

ବୁଝିନାହିଁ । ଯାହାହେଉ, ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ
ଅପଣକୁ ମୁକ୍ତ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଛି ।”

“ମହାରାଜା ! ଆପଣ ମୋତେ ବ୍ୟସ୍ତ
ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ମୋ ଜାତକରେ ବର୍ତ୍ତମାନ
କାର୍ଯ୍ୟବାସ ଥିଲା । ମୋର ସୌଭାଗ୍ୟ ମୁଁ
କୌଣସି ଅପରାଧ ଯୋଗୁଁ ଦଣ୍ଡ ଭୋଗ ନକରି
ମୋ ସତ୍ୟବାଦିତା ଯୋଗୁଁ କାର୍ଯ୍ୟବାସ କରୁଛି ।
ଶୁଣନ୍ତୁ, ଏଥର କହିଦିଏ । ଆପଣ ଆଉ
ଅଧିକ ଦିନ ବଞ୍ଚିବା କଥା ନୁହେଁ । ପୃଥ୍ବୀକୁ
ଯାହା ଶିଖାଇବାର ଶିଖାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ନିଜେ
ଭଗବାନଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ ମନୋନିବେଶ
କରନ୍ତୁ ।” ଜ୍ୟୋତିଷ କହିଲେ ।

ବୁଢ଼ା ରାଜା ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେଲେ
ଯାହା ଫଳରେ କାର୍ଯ୍ୟଗାରରେ ରହିଥିଲେ ବ

ରାମଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହେବ
ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ଶାଈବା ପିଇବା, ନାଚ ଏସବୁ
ଠିକ୍ ଜାଣି ରାଜାଙ୍କୁ ଦିଆଯିବ ।
ଜୁଟିବା କଥା, ସେହିପରି ହେଲା ।

କିନ୍ତୁ ବୁଢ଼ା ରାଜା ପୃଥ୍ବୀକୁ କହିଲେ, “ତୋ
ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ବଡ଼ ଚିନ୍ତିତ,
ଜ୍ୟୋତିଷ ଯାହା କିଛି କହିଲେ, ସବୁ ତାଙ୍କ
ସାଧୁତା ଯୋଗୁଁ ତଥା ତୋ ପ୍ରତି ଓ ମୋ ପ୍ରତି
ଶୁଦ୍ଧେଚ୍ଛା ଯୋଗୁଁ । ମୋର ଆଉ ଅଧିକ ଦିନ
ବଞ୍ଚିବାର ନାହିଁ । ତୁ ଏବେ ରାଜଗାଦିରେ
ବସିବା ଯୋଗୁଁ ତୋତେ ମୁଁ ସବୁ ଶିଖାଇ
ପାରିବି । ନହେଲେ ହଠାତ୍ ମୋ ମୃତ୍ୟୁ
ହୋଇଥିଲେ ତେଣୁମାନେ ତୋତେ ହଇରାଣ
କରିଥାନ୍ତେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁ ମୋ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ

ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହ । ଜ୍ୟୋତ୍ଷକୁ ଯାଇ କ୍ଷମା ମାଗି ମୁକ୍ତି ଦେ ।”

“ପିତା, ଜ୍ୟୋତ୍ଷ ବିଦ୍ୟାରେ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ନାହିଁ । ଆଉ ଆପଣଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ କଥା କହି ସେ ଆମ ମନରେ ଆତଙ୍କ ସୂଚାର କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ମୋର ବିଶ୍ୱାସ । ଏଥିରେ ଶତ୍ରୁ ପକ୍ଷର ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ହାତ ଥାଇପାରେ । ସେ ଯାହାହେଉ, ସତରେ ଯଦି ବର୍ଷକ ଭିତରେ ଆପଣଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ, ତେବେ ମୁଁ ଜ୍ୟୋତ୍ଷକୁ ମୁକ୍ତି ଦେବି ଓ କ୍ଷମା ମାଗିବି ।” ତରୁଣ ରଜା କହିଲେ ।

ଏହାପରେ ତରୁଣ ରଜା ପିତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଯେପରି କୌଣସି ବିପଦ ନ ହୁଏ ସେ ଦିଗରେ ବିମୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ । ବିଶୁଦ୍ଧ ଦେହରକ୍ଷା-

କରିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା କଲେ । ସାମାନ୍ୟ କିଛି ଦୈନିକ ଅସୁବିଧା ଦେଖାଦେବା ମାତ୍ରେ ତାହାର ଚିକିତ୍ସା କରାଗଲା । ରଜାଙ୍କ ଶାନ୍ତ ପେଶୁ ସବୁଦିନେ ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଶ୍ଚୟ କରାଗଲା ।

କିନ୍ତୁ ବର୍ଷେ ପୁରବାକୁ ଆଲୋଚନା ଅଛି, ଗୋଟାଏ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଘଟଣାରେ ବୁଢ଼ା ରଜା ମରିଗଲେ । ତାଙ୍କ ଶଯ୍ୟା ଉପରେ ଯେଉଁ ଲୁଗା ଥିଲା, ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଯେଥିରେ ଢେକି ଯାଇଥିଲା । ହଠାତ୍ ସେ ରଜାଙ୍କ ଛତି ଉପରେ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ରଜା ତମକି ଉଠିଲେ । ତାଙ୍କ ହୃଦୟର ବନ୍ଦ ହେଇଗଲା ।

ଏତେ ସତର୍କ ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଜ୍ୟୋତ୍ଷଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟତବାଣୀ ଫଳବାର ଦେଖି ତରୁଣ ରଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ସେ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଜ୍ୟୋତ୍ଷକୁ ମୁକ୍ତି ଦେଲେ ଓ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ।

“ମହାରଜ, ଆପଣ ଦୁଃଖ ଅନୁଭବ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ମୋ ଭାଗ୍ୟରେ ଯାହା ଘଟିବାର ଥିଲା ତାହା ଘଟିଛି । ବରଂ ଆପଣଙ୍କ ପିତା ଓ ଆପଣଙ୍କ ସୌଜନ୍ୟରୁ କାର୍ଯ୍ୟ-ବିପଦ ଭଲରେ କଟିଗଲା ।” ରାମଶାସ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ ।

ବୁଢ଼ା ରଜାଙ୍କ ଶ୍ରାଦ୍ଧ କର୍ମ ଶେଷ ହେବା ପରେ ତରୁଣ ରଜା ଜ୍ୟୋତ୍ଷକୁ ବିବାହ କରିବା ପାଇଁ

“ମହାଶୟ, ଆପଣ ଅନୁ-
କରବାରରେ ମୋର ପ୍ରଧାନ ପ-
ରମେ ରହନ୍ତୁ ।”

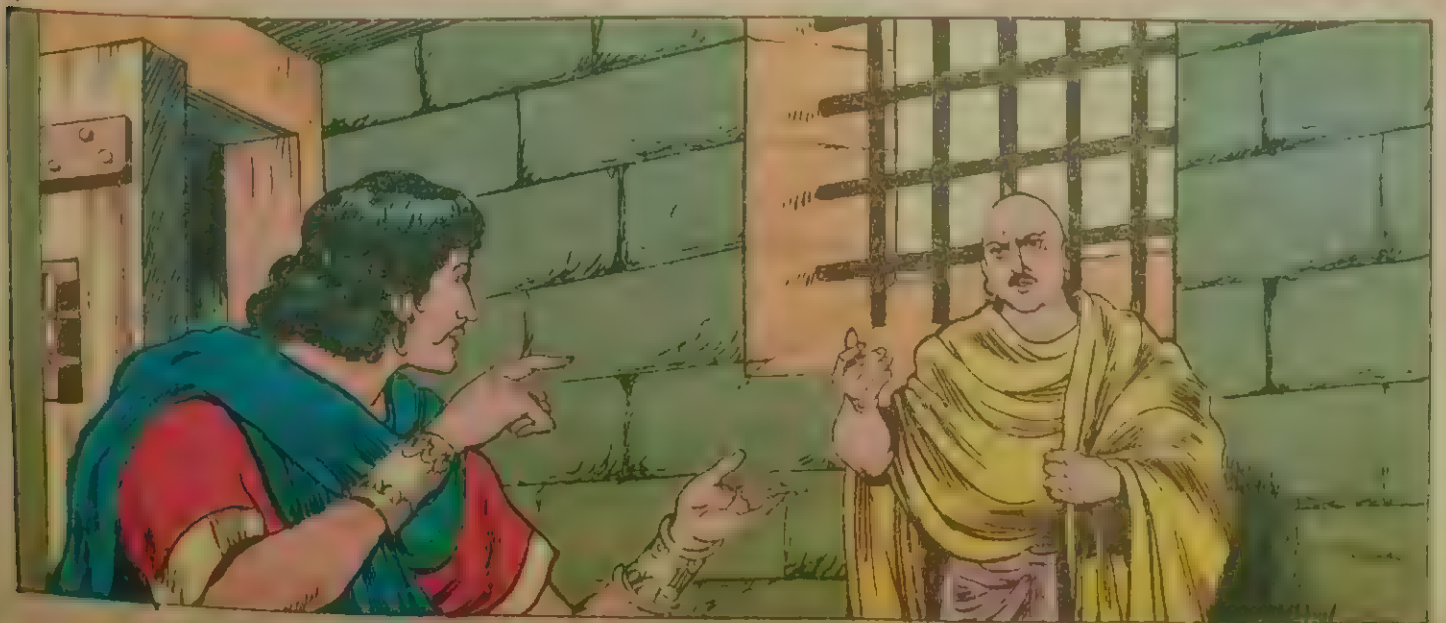
“ମହାରାଜା! ସେ ଦିଗରେ ମୋର
ଯୋଗ୍ୟତା ନାହିଁ । କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ । ତା’
ଛଡ଼ା ଶେଷ ଜୀବନ ଜୀର୍ଣ୍ଣରେ ରହିବ ବୋଲି
ବହୁଦିନରୁ ମୁଁ ଆଶା କରୁଛି । ମୋତେ
ସେଥିରୁ ବଞ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।” ଜ୍ୟୋତ୍ଷ୍ଣ
କହିଲେ । ଚୁଣି ରାଜା ଆପଣ କଲେ ନାହିଁ
ବହୁ ପୁରସ୍କାର ଓ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଦେଇ ତାଙ୍କୁ
ବିଦାୟ ଦେଲେ ।

ବେତାଳ କାହାଣୀଟି ଏତିକିରେ ଶେଷ
କରି କଣ୍ଠସ୍ଵର କଠୋର କରି ପ୍ରଶ୍ନ କଲ,
“ରାଜା! ଜ୍ୟୋତ୍ଷ୍ଣ ତରୁଣ ରାଜାଙ୍କର
ଅନୁରୋଧ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାର ପ୍ରକୃତ
କାରଣ କ’ଣ ହୋଇପାରେ? ସେ କାରଦଣ୍ଡ
କ୍ଷେତ୍ର ଡରି ଯାଇଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ସେ
ଏଡ଼େ ବଡ଼ ସୁଯୋଗ ପାଇ ମଧ୍ୟ ତାକୁ

ଅନୁକରଣ କରି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ କିପରି
କରି ତାକୁ ଅନୁକରଣ କରି ନାହିଁ ।
ଏହା କିପରି ହୋଇପାରେ ?
ଏହା କିପରି ହୋଇପାରେ ?

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମାତ୍ର କେହି ମହାରାଜାଙ୍କ
ବିଚ୍ଛେଦ କହିଲେ, “ଜ୍ୟୋତ୍ଷ୍ଣ ପ୍ରବର
ରାମଶାସ୍ତ୍ରୀ ଭୟଭୀତ ହୋଇ ନଥିଲେ । ସେ
ସତକଥାହିଁ କହିଥିଲେ । ସିଏ ଭୟେଷ୍ୟତ
କହିବାର କିଛି ରଖିଥିଲେ । ଯଦିମଧ୍ୟ ଦେବା
ସକାଶେ ଯେଉଁ ବିଚାର ବୁଦ୍ଧି ଆବଶ୍ୟକ,
ସେସବୁ ପ୍ରତି ସେ କେବେ ଗୁରୁତ୍ଵ ଦେଇ
ନଥିଲେ । ରାଜାଙ୍କର ପ୍ରଧାନ-ପରମର୍ଶଦାତା
ରାଜନୀତି ବୁଝିବା ଲେଡ଼ା । ଜ୍ୟୋତ୍ଷ୍ଣଙ୍କର
ସେଥିରେ ପ୍ରବେଶ ନଥିଲା ।”

ରାଜାଙ୍କ ଉତ୍ତର ଦାନ ଶେଷ ହେବା ମାତ୍ରେ
ଶବ୍ଦ ସହ ଶବ୍ଦପ୍ରିତ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନିରୁ
ଶସି ଯାଇ ପୁନର୍ବାର ବୃକ୍ଷ ଡାଳରେ
ଝୁଲି ପଡ଼ିଲା । (କଳ୍ପିତ)

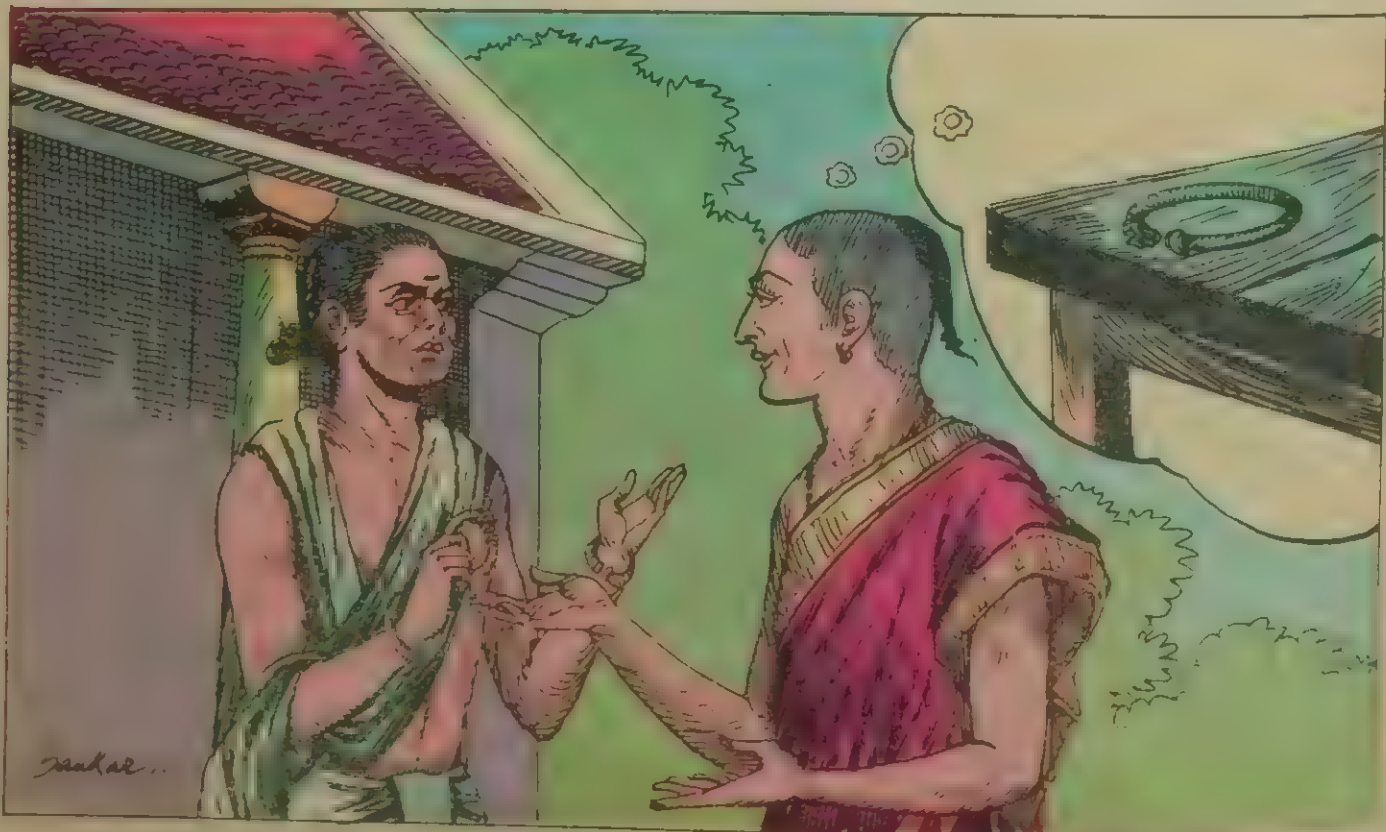
ସତ୍ୟବାଦୀ ଚୋର !

ନୀଳକଣ୍ଠ ଆସୁଥିଲା ପ୍ରଖ୍ୟାତ ଚୋର । ତାଙ୍କ ଗଣିତରେ ସେ ଫୋର ଯିବା ତାଙ୍କୁ ଦୂଳେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଙ୍କା ଉପହାର ଦେଇଥିଲେ । ସେ ଯୁକ୍ତିଦ୍ୱାରା ଆସବା ବେଳେ ତାଙ୍କୁ ଯିବା ଆସୁଥାନ୍ତୁ । କିନ୍ତୁ ସେ ଦରବାରକୁ ଯିବେ ସେହି କଙ୍କା ଚୋର ଚୋର ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ଗଲେ । ତା'ପରେ ଆସି ଦେଖନ୍ତୁ ତ ସିନାସିନା ଗୋଟିଏ ଉଲ୍ଲେଖ ନାହିଁ !

ସେ ବୁଝିଲେ ତାଙ୍କର ଜଣେ ସହକର୍ମୀ ଗଳ ଶ୍ୟାମ ଆସି ଗୋଟିଏ ଚୁଲି ଯାଇ । ଶ୍ୟାମର ଚୋର କରିବା ଅଭ୍ୟାସ ଥିଲା ବୋଲି ସେ ଜାଣିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଶ୍ୟାମ ଗଳ ଓ ସତ୍ୟବାଦୀ ପ୍ରକୃତରେ ଲୋକ—ଏକଥା ବି ସେ ଜାଣିଥିଲେ ।

ଆଗୁଣେ ଶ୍ୟାମ ଘରକୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ହଇରେ ଶ୍ୟାମ ! ତୋ ଭଲ ବବେକବାନ୍ ଲୋକ ଏପରି କଲ କପରି ? ତୁ ସିନା ପଟେ କଙ୍କା ଆଣିଥାନ୍ତୁ, ଦୁଇପଟେ ଯାକ ନେଇ ଆସିଲୁ କପରି ? ରଜା ମୋତେ କେଡ଼େ ଗ୍ରୀବରେ ଦେଇଥିଲେ !”

“ଭଣ୍ଡୋଇ ! ତମେ ଏଡ଼େ ମିଛୁଆ ? ମୁଁ ହଲକପାକ କେତେବେଳେ ଆଣିଲୁ ? ହେଉତ—ପଟେ ମାତ୍ର ଆଣିଲୁ । ମୋର କ'ଣ ବବେକ ନାହିଁ ?” ଶ୍ୟାମ ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ କହିଲା । ଆଗୁଣେ ସେ ପଟକ ଶ୍ୟାମ ହାତରୁ ଆଣି ହସି ହସି କହିଲେ, “ଓହୋ, ମୋର ଚୁଲି ହୋଇଗଲା ! ହଉ, ଯାଉଛି ।”

ମନ୍ଦୀ - ପରୀକ୍ଷା

ପ୍ରତାପଗଡ଼ର ରଜାଙ୍କର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଥିଲେ ଶିବନାଥ । ସେ ଯେପରି ବିଜ୍ଞ ଥିଲେ, ସେହିପରି ଧୀରଶୁଣ୍ଠିର ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଉପରେ ରଜାଙ୍କର ଅତ୍ୟାଧିକ ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା । ଅନେକ ସଙ୍କଟପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିସ୍ଥିତିରେ ରଜା ତାଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ କାମ କରି ସଙ୍କଟରୁ ଉଦ୍ଧାର ପାଇଥିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ମହାମନ୍ତ୍ରୀ ଶିବନାଥ ଆକସ୍ମିକ ଭାବରେ ପରଲୋକଗମନ କଲେ । ରଜା ବଡ଼ ବ୍ୟଥା ପାଇଲେ । ଶିବନାଥଙ୍କ ଭଳି ଜଣେ ପରାମର୍ଶଦାତା ପାଇବା ମହଜ ନଥିଲା । ଅଥଚ କାହାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପଦରେ ନିଯୁକ୍ତ ନ କଲେ ଯେ ରଜାମାନଙ୍କର ଧାରଣା ହେବ ଯେ ରଜାଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀ ନାହାନ୍ତି !

ରଜାଙ୍କ ଅମାତ୍ୟମାନଙ୍କ ଭିତରେ ବିଦ୍ୟା-ବୁଦ୍ଧିରେ ତନିଜଣଙ୍କର ଖ୍ୟାତି ଥିଲା । ମତ ଦେଲେ ।

ସେମାନେ ହେଲେ ବିଶାଳ, ପ୍ରଶାନ୍ତ ଓ ଶଙ୍କରଭଟ୍ଟ । ସେହି ତନିଜଣଙ୍କ ଭିତରୁ କାହାକୁ ହେଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ ପଦରେ ବରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ରଜା ନିଶ୍ଚୟ କଲେ ।

ସେ ପ୍ରଥମ ଦିନ ବିଶାଳଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲେ, “କାହାକୁ ମନ୍ତ୍ରୀ କରିବା, ସେ ପ୍ରଶ୍ନ ମୋତେ ବିକ୍ରମ କରୁଛି । ସେ ଯାହାହେଉ ଆମ ପଡ଼ୋଶୀ ରଜା ଆମ ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବାର ସମ୍ଭାବ ମିଳୁଛି । କ’ଣ କରିବା କହିଲେ ?”

“ମହାରାଜ ! ପଡ଼ୋଶୀ ରଜାର ସୈନ୍ୟ ବାହନୀ ଆମ ସୈନ୍ୟବାହନୀଠାରୁ ବଡ଼, ଏକଥା ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ସହ କୌଣସି କୁଟନୈତିକ ଚକ୍ର କରି ଯୁଦ୍ଧ ଏଡ଼ାଇଯିବା ବିଜ୍ଞ କାମ ହେବ ।” ବିଶାଳ

ମତ ଦେଲେ ।

ରଜା ଗମ୍ବୀର ଦେଖାଗଲେ । ଟିକିଏ ପରେ ସେ କହିଲେ, “ବିଶାଳ! ଶତ୍ରୁକୁ ଡରି ଡୁକି ବା ସନ୍ଧ୍ୟା କରିବା ଆମ ପକ୍ଷରେ କ’ଣ ସମ୍ଭାବନା କଥା ହେବ?”

ବିଶାଳ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ଚୁପ୍ ରହିଲେ ।

ରଜା ପୁଣି କହିଲେ, “ପଡ଼ୋଶୀ ରାଜ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ରସୂତା ଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଆମେ ହଠାତ୍ କିନ୍ତୁ ଆକ୍ରମଣ କରି କାହା କରିଦେଲେ କିପରି ହେବ?” ବିଶାଳ ଟିକିଏ ବା କ୍ରିଧା ନକରି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କହିଲେ, “ଏହା ଖୁବ୍ ଉତ୍ତମ ପ୍ରସ୍ତାବ, ମହାରାଜା । ତାହାହିଁ କରାଯାଉ ।”

ପରଦିନ ରଜା ପ୍ରଶାନ୍ତକୁ ଡକାଇଲେ ଓ ପ୍ରଶାନ୍ତକୁ କୁଣ୍ଡଳ ମରେ କହିଲେ, “ସେଇ

କିପରି ଦେବ, ତାହାହିଁ କରାଯାଉ । ତାହା କରାଯାଉ !”

ପ୍ରଶାନ୍ତ କହିଲେ, “ରଜା ଶତ୍ରୁ ଗୋଟାଏ ଶତ୍ରୁ ଶତ୍ରୁ ଶତ୍ରୁ ଶତ୍ରୁ ବଶିକମାନଙ୍କଠାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେତକି ସମ୍ଭାବନାରେ ତାହା ଶତ୍ରୁ ଶତ୍ରୁ ଶତ୍ରୁ ବଢ଼ାଇ ଦିଆଯାଉ । ସମସ୍ତ ଶତ୍ରୁ ହୋଇଯିବ ।”

ରଜା ଗମ୍ବୀର ଭାବରେ କିଛି ସମୟ ରହି ପକ୍ଷରେ, “ମୋର କ’ଣ ତାହା ହେବ? ପ୍ରଜାମାନେ ଓ ବଶିକମାନେ ବିଚିତ୍ର ହେବେ ନାହିଁ? ମୁଁ ଶତ୍ରୁକୁ ସବୁ କିଛିରେ ଶତ୍ରୁ କାଟି କଲେ ହୁଅନ୍ତା । ଆଉ ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ଶାଣିକ ସମୟକୁ କିଛି ପକ୍ଷ ରଖିଲେ ବି ଭଲ ହେବ ।”

“ଖୁବ୍ ଭଲ ହେବ, ମହାରାଜା, ଖୁବ୍ ଭଲ ହେବ । ତାହାହିଁ କରାଯାଉ ।” କହିଲେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ।

ତୃତୀୟ ଦିନ ରଜା ଶଙ୍କର ଭକ୍ତ ଡାକି ଏକାଗ୍ରକାର ଭୂମିକା ଦେଲେ ଓ କହିଲେ, “ଶୁଣିଲେଣି? ରାଜ୍ୟର ଦକ୍ଷିଣ ପ୍ରଶାନ୍ତରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପଡ଼ିଛି । ଲୋକେ ଖାଇବା ବା ମରିବାକୁ ବସିଲେଣି । ଶତ୍ରୁକୁ ସବୁ ଲୋକଙ୍କୁ ସେଠାରୁ ଉଠାଇ ଅନ୍ୟଥା ଆଣି ଥଇଥାନ କରିଦେବା । କ’ଣ କହିଲେ?”

ରାଜା ଶରଣ ପ୍ରକାଶ କରି କହିଲେ,
“ମୋର ରାଜା ମୋତେ ବଂଶୀ ସ୍ୱରରେ
ଆସୁଥିବ?”
ଏହା ଶୁଣି ଗର୍ଭବତୀ ହସ୍ତ
ପରିଚାଳନା କରିଥିଲେ, ସେ ପଦରେ ବଂଶୀ
ରାଜା ଶରଣ ପ୍ରକାଶ କରି କହିଲେ,
“ନା, ମହାରାଜା, ଦେଖିବା ପାଇଁ ମୋତେ
ଆସିବାକୁ ନାହିଁ ।”

ଶୃଗାଳ ରାଜାର ଆକ୍ରମଣ

ଏକଦା ବୋଧହୁଏ କାଶୀ ନଗରର ଗୋଟିଏ ବଣିଷ୍ଠ ବୃଦ୍ଧାନ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମଗଣ କରାଯାଇଥିଲା । ସେ ଶୃଗାଳକୁ ତାଙ୍କ ପାତ୍ର ଓ ବାଦାମର ମଧ୍ୟସ୍ଥ ମୁଗଧ ଦେଉଥିଲା । ସୁଦୂର ସମୟର ଗୋ କାଶୀର ରଜାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ପରେ ରଜା ତାଙ୍କୁ ନିଜ ପୁରୋହିତ କଲେ ।

ବୋଧହୁଏ ଶଶି ଏ ଦୁର୍ଲଭ ପୋଥିକୁ ଏପରି ଗୋଟିଏ ମନ୍ତ୍ର ପାଇଲେ, ଯାହା ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ଜଣେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟକୁ ବଶୀଭୂତ କରି ପାରିବ ।

ସେ ମନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରି ଲଭବାନ ହେବାକୁ ବୋଧହୁଏ ଗୃହ ନଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ମନ୍ତ୍ରଟି ସଫାରୁ ଯେପରି ଲାଭ ହୋଇ ନ ଯିବ, ସେଥିପାଇଁ ସେ ତାକୁ ମୁଖସ୍ଥ କରିବାକୁ ଠିକ୍ କଲେ ।

ଗୋଟିଏ ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନ ଦେଖି ସେ ଶଶି ଏ ପଥର ଉପରେ ବସି ମନ୍ତ୍ରଟି ବାରମ୍ବାର ଉଚ୍ଚାରଣ କଲେ । ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ହେଲା । ସେ ଘରକୁ ଫେରିବା ପାଇଁ ଉଠି ଠିଆ ହେଲେ । ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ବୃଦ୍ଧା ମୂଳରୁ ଶିଆଳଟାଏ ବାହାରି ପଡ଼ି ତାଙ୍କୁ କହିଲା, “ହେ ମନ୍ତ୍ର ଶୁଣି ଶୁଣି ମୁଁ ବି ତାହା ଟିଣି ଯାଇଛି । ଧନ୍ୟବାଦ !”

ଶୃଗାଳଟାଏ ସେଭଳି ଅମୂଲ୍ୟ ମନ୍ତ୍ର ଜାଣିବା ଉଚିତ ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି ବୋଧହୁଏ ବୁଝୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ କରିବେ କ’ଣ ? ଶୃଗାଳକୁ ଖୋଜି ବାହାର କରିବାକୁ ସେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ଧ ରେରେ ସେ କୁଆଡ଼େ ଲୁଚିଗଲା ।

ସେ ଶୃଗାଳର ରହସ୍ୟ ହେଲା, ସେ ପୁର-ଜନ୍ମରେ ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଥିଲା । ନାନା

ପାଦ ଚାଲି କର ସେ ଶୁଗାଳ ଜମି ପାଇଥିଲା ।
କିନ୍ତୁ ମଣିଷ ଭଳି ତା'ର ଶୁଭକ୍ଷୁ ଥିଲା ।

ଶୁଗାଳକୁ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସୋହାଗି ଘରକୁ
ଫେରିଲେ ଓ ତା' କଥା ଭୁଲଗଲେ ।

ଏଣେ ଶୁଗାଳ ସେହି ସ୍ଥଳରେ ବଣ
ଦେଇ ଦୁଇଥରା ବେଳେ ତା' ନିଜଠାରୁ
ଗୁରୁ ପଥରୁଣ ବହୁଆ ଗୋଟାଏ ଶୁଗାଳକୁ
ମୋଡ଼ି ମଂହଟି ପକେଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ
ବହୁଆ ଶୁଗାଳ ତାକୁ ସଲମ ବଜାଇଲା ।
ଏଥର ଶୁଗାଳ ବୁଝିଲା କି ସେ ଗୋଟାଏ
ଅମୋଘ ଶକ୍ତି ଆସୁଥିଲା କିନ୍ତୁ ।

ପରେ ପରେ ସେ ମଂହ ପକେ ଘଲେ
ତାଜାକୁ ବଣ କଲା । ଏହା ପରେ ବାଘ

ମଧ୍ୟ ଘର ଗଲୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଶୁଗାଳ
କହିଲା ଶୁଗାଳ ।

କିନ୍ତୁ ଶୁଗାଳ-ଦୁଇଜଣ ମଧ୍ୟ ଶୁଗାଳ
କହିଲା । ଶୁଗାଳ ଶୁଗାଳ କହିଲା ।

ଦେହଦାତ ଚପଟାଏ । ଶୁଗାଳ ଶୁଗାଳ କହିଲା
କରି କହେ, "ମହାଶୟ, ତୁ କି କି
ମଣୋହ କରବେ ?" ଶୁଗାଳ ଯାହା
ଶାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରେ ତାହାର ବ୍ୟବସ୍ଥା
ହୋଇଯାଏ । ବାଘମାନେ ଯାଇ ତାଜା ମଂହ
ଆଣି ଦିଅନ୍ତି । ବହୁଆ ବାଘମାନେ
ଲେଖାଳୀ ଶୁଗାଳକୁ ଯାଇ ପଥର ଚପଟା
ଭଲ ଫଳମାନ ଶୁଗାଳ ନେଇ ଆସନ୍ତି ।
ଶୁଗାଳ ସେମାନେ ଶାଇ ଆସୁଥିବା ଚପଟା
ନିଜର ବୁଝି ଓ ଯାହାକୁ ସେ ପ୍ରମୋଦ କରେ ।

କ୍ରମେ ଶୁଗାଳ-ରାଜା ବହୁତ ମୋଟା
ହୋଇଗଲା । ତାକୁ ଦେଖିଲେ କହୁଥିଲେ
କେହି ଶୁଗାଳ ବୋଲି କହିବେ ନାହିଁ ।

ଶୁଗାଳର ମଂହ କଥା କେହି ଜାଣି
ନଥିଲେ । ତା'ର ବଣିକ୍ତ ହୋଇଥିବା
ଜୀବମାନେ ଭୁଲୁଥିଲେ ସେ କୌଣସି ଦେହ
କିନ୍ତୁ ପ୍ରସବରେ ରାଜା ହୋଇଛି । ଅଥଚ ସେ
ଶୁଗାଳ-ବେଣୀ କୌଣସି ଗନ୍ଧକ ।

ଶୁଗାଳ ବଣରେ ପୁରୁଷ ରାଜା ରୂପେ ଶକ୍ତି
ହେଉଥିବା ମିଠୁକୁ ନିଜର ମଂହୀ ରୂପେ
ନିୟୁକ୍ତ କଲା । ବାଘମାନେ ତା' ସେନାପତି ଓ
ଦେହରକ୍ଷୀ ରୂପେ ନିୟୁକ୍ତ ହେଲେ । ଅନ୍ୟ

କେତେଜଣ ଗୁରୁକାର ଶୁଣିବା ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଶୁଣି ଶୁଣି ଯୁକ୍ତି
 କହିଲେ, “ରାଜାଧିରାଜ ! ତୁମ୍ଭେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ କଥା କହୁଛ, ତୁମ୍ଭେ
 ସିଂହାସନ ଶୋଭା ପାଉନାହିଁ ।” କେତେଜଣ ଶୁଣିବା ଯେଉଁ ଯେଉଁ
 ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା
 ଶୋଭା ବାହାର କଲେ ଓ ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା
 ସହ ବିଦ୍ରୋହ ଦେଲେ ।

ଦୁଇଗୋଟି ହାତୀ ପାଖକୁପାଖ ଯୋଡ଼ି
 ହୋଇ ଠିଆ ହେଉଥାନ୍ତି । ସେ ଦୁହଁଙ୍କ ପଠି
 ଉପରେ ଠିଆ ହେଉଥାଏ ସିଂହଟାଏ । ସେ
 ସିଂହ ଉପରେ ଶାସନ-ସଜ୍ଜା ଦେଖିବାକୁ
 ଏଣେତେଣେ ଯିବା ଆସିବା କରୁଥାଏ ।
 “ହସ୍ତରେ କାହିଁ କେଉଁଠି ଯିବୁ କହି ପକା
 କେବେ ଦେଖାଯାଉ ନଥିଲେ” ବୋଲି
 ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜୀବମାନେ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଦେଉଥାନ୍ତି ।

କେତେଜଣ ଶୁଣିବା ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଶୁଣି ଶୁଣି ଯୁକ୍ତି
 କହିଲେ, “ରାଜାଧିରାଜ ! ତୁମ୍ଭେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ କଥା କହୁଛ, ତୁମ୍ଭେ
 ସିଂହାସନ ଶୋଭା ପାଉନାହିଁ ।” କେତେଜଣ ଶୁଣିବା ଯେଉଁ ଯେଉଁ
 ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା
 ଶୋଭା ବାହାର କଲେ ଓ ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା
 ସହ ବିଦ୍ରୋହ ଦେଲେ ।

କେତେଜଣ ଶୁଣିବା ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଶୁଣି ଶୁଣି ଯୁକ୍ତି
 କହିଲେ, “ରାଜାଧିରାଜ ! ତୁମ୍ଭେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ କଥା କହୁଛ, ତୁମ୍ଭେ
 ସିଂହାସନ ଶୋଭା ପାଉନାହିଁ ।” କେତେଜଣ ଶୁଣିବା ଯେଉଁ ଯେଉଁ
 ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା
 ଶୋଭା ବାହାର କଲେ ଓ ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା ଶୁଣିବା
 ସହ ବିଦ୍ରୋହ ଦେଲେ ।

ଦ୍ଵାରକାମାନେ ଉପରେ ଅବସ୍ଥା କରିବାକୁ ଆସି ଏ ସମ୍ବାଦ ଦେଲେ । ରାଜା ମଧ୍ୟ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ କଲେ । ବୋଧହୁଏ ଆଜି ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଆପଣ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବା ସହ ମୁକାବଲ କରିବା ଦାୟିତ୍ଵ ମୋ ଉପରେ ରହି ଦିଅନ୍ତୁ ।” ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ବୋଧହୁଏ ସାଇ ପ୍ରାଚୀର ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇ ଶୁଗାଲ ରାଜାକୁ ପଚାରିଲେ, “ତମେ କିପରି ଏ କାମ କରିବାକୁ ସାହସ କରୁଛ? ତମେ କ’ଣ କେବେହେଲେ ଭିତ ପାରିବ?”

ଶୁଗାଲ ଅଛନ୍ଦାସ୍ୟ କରି କହିଲା, “ଶୁଣିବ ମୁଁ କ’ଣ କରିବି? ମୋ ସିଂହମାନେ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ଗର୍ଜନ କରି ମାଡ଼ିଯିବେ । ସେ ରଡ଼ି ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ମଣିଷମାନେ ମୁକ୍ତି ଯିବେ ।”

ବୋଧହୁଏ ଶୁଗାଲ ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥାନ୍ତୁ । ଏଣେ ତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ନଗରୀ ବ୍ୟାପି ସମସ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜ କାନ ବନ୍ଦ କରି ଘର ଭିତରେ ରହିବାକୁ କହି ଦିଆଗଲା ।

ତା’ପରେ ବୋଧହୁଏ ଶୁଗାଲକୁ କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା ହେଉ, ତମେ ଯାହା କରୁଛ କର ।”

ଶୁଗାଲର ଆଦେଶର ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ସବୁ ସିଂହ ଚାଲି ଛାଡ଼ିଲେ । ଗୋମାଟି ମାଲ କରୁବା ମାନେ ଯେଉଁ ଦୁଇଟି ହାତୀ ଉପରେ ସିଂହଟାଏ ଓ ତା’ ଉପରେ ଶୁଗାଲ ବସିଥିଲା, ସେ ହାତୀ ଦୁଇଟି ଚମକିପଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ପଳାଇବାକୁ ଶେଷ୍ଟା କଲେ । ସେ ଦୁହେଁକି ଉପରେ ଥିବା ସିଂହ ତଳକୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ତା’ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶୁଗାଲ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିଗଲା । ହାତୀଙ୍କ ଦଳ କେଟାରେ ଅନେକ ରୁଡ଼ିଏ ପଶୁ ମଲେ । ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଥାଇ ଶୁଗାଲ ସଜା ହି ମଲା । ବାକି ପଶୁମାନେ ବଣ ଭିତରକୁ ପଳାଇଗଲେ ।

ଏହାପରେ ବୋଧହୁଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଲୋକେ ଯିଏ ଯାହା ଘରୁ ବାହାର ଆସିଲେ । ଶୁଗାଲ-ରାଜାର ଆତ୍ମହତ୍ୟାରୁ ନଗରୀକୁ ରକ୍ଷା କରିଥିବା ହେତୁ ବୋଧହୁଏକ ପ୍ରତି ସମସ୍ତେ ଗଭୀର କୃତଜ୍ଞତା ପ୍ରକାଶ କଲେ ।

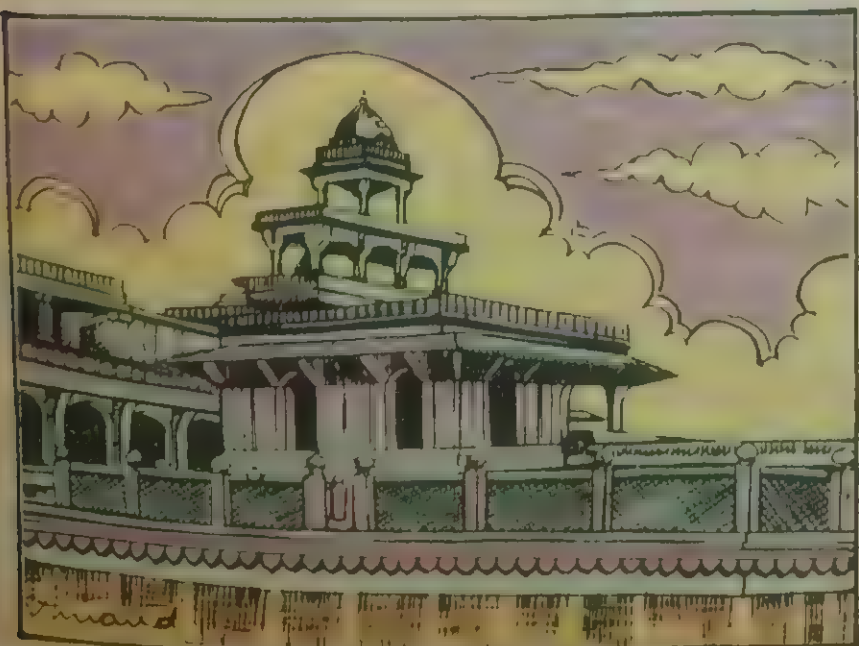
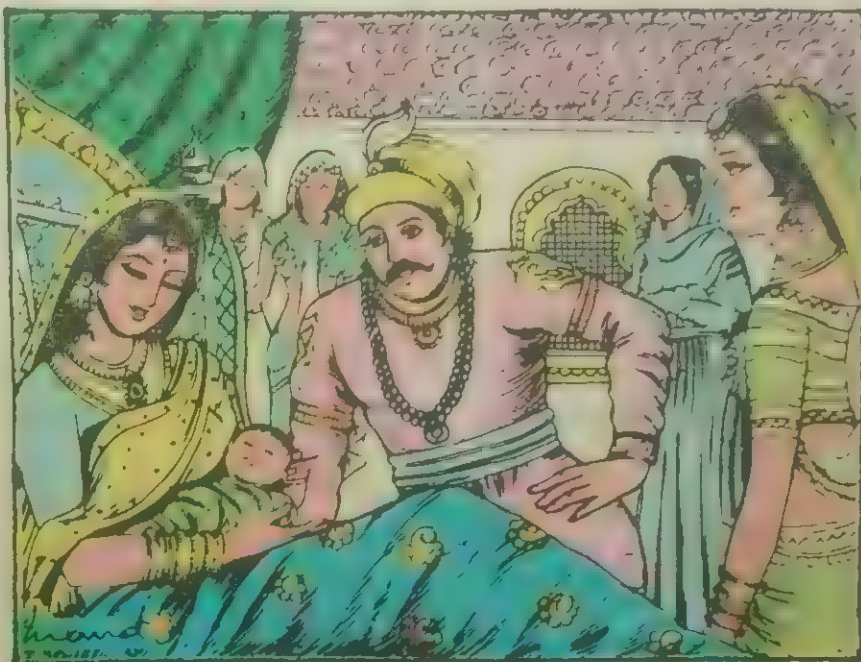

ସମ୍ଭବ-କାହାଣୀ

ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମୋଗଲ

ଆଜିରୁ ମୁଁ କେବଳ
ଦୁଇଟି ନାମରେ ଏକ
ମନୋରମ ସ୍ଥାନ ଥିବି । ସେଠାରେ
ଗୋଟାଏ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଶେଷ
ସେଲମ୍, ଚିତ୍ର ନାମରେ ଜଣେ
ମୁସଲମାନ୍ ସାଧୁ ଥିଲେ । ଆକବର
ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ଗ୍ରାନ୍ତ ଦେଇ କରୁଥିଲେ ।

୧୫୭୯ରେ ଆକବରଙ୍କ ରାଜପୁତ
ରାଣୀ ଗୋଟିଏ ପୁଅ ସନ୍ତାନ ଜନ୍ମ
ଦେଲେ । ସାଧୁ ସେଲମ୍, ଚିତ୍ରଙ୍କ
ଆଶୀର୍ବାଦରୁ ସେ ସନ୍ତାନଟି ହୋଇଛି
ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରି ଆକବର ତା'
ନାମ ରଖିଲେ ସେଲମ୍ । ପରବର୍ତ୍ତୀ
କାଳରେ ଏହି ପୁଅ ଜାହାଙ୍ଗୀର୍
ନାମରେ ଆକବରଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ
ହୋଇଥିଲେ ।

ଶେଷ୍ଠ ସାଲମ୍ ଚିତ୍ରଙ୍କ ସମ୍ମାନରେ
ଆକବର ସିକ୍ରିଠାରେ ଗୋଟାଏ ସୁନ୍ଦର
ଓ ମଜବୁତ୍ ଦୁର୍ଗ ନିର୍ମାଣ କଲେ ।
ସିକ୍ରିବୁର୍ହି ସେ ନିଜର ରାଜଧାନୀ କଲେ ।
ଏହଠାରୁ ସେ ଗୁଜରାଟ ଅଭିମୁଖେ
ଅଭିଯାନ କରୁଥିଲେ ଓ ଜୟଲାଭ
କରୁଥିଲେ । ତେଣୁ ସିକ୍ରିର ଅନ୍ୟନାମ
ହେଲା ସତେପୁର ବା ବିଜୟପୁର ।

ମୋଗଲ ସେନାବାହନମାନେ
ସେନାବାହନମାନେ ମୋଗଲ
ସେନାବାହନମାନେ ମୋଗଲ
ସେନାବାହନମାନେ ମୋଗଲ
ସେନାବାହନମାନେ ମୋଗଲ
ସେନାବାହନମାନେ ମୋଗଲ
ସେନାବାହନମାନେ ମୋଗଲ
ସେନାବାହନମାନେ ମୋଗଲ

କିନ୍ତୁ ବହୁ ଚେଷ୍ଟା ଓ ସାହସର
ପରାକାଷ୍ଠା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ବୁଝିଲେ ଯେ
ପ୍ରବଳ ଶତ୍ରୁ କବଳରୁ ରକ୍ତ୍ୟ ରକ୍ଷା
ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ସେ ଦୂତ ଦ୍ୱାରା
ଖବର ପଠାଇଲେ ଯେ ରକ୍ତ୍ୟର କେବଳ
ନାମକ ଅଂଶ ନେଇ ମୋଗଲମାନେ
ଗୁଲପାଲୁ । ଆହୁ ମଦନଗରରେ ଶାନ୍ତି
ଫେରି ଆସୁ ।

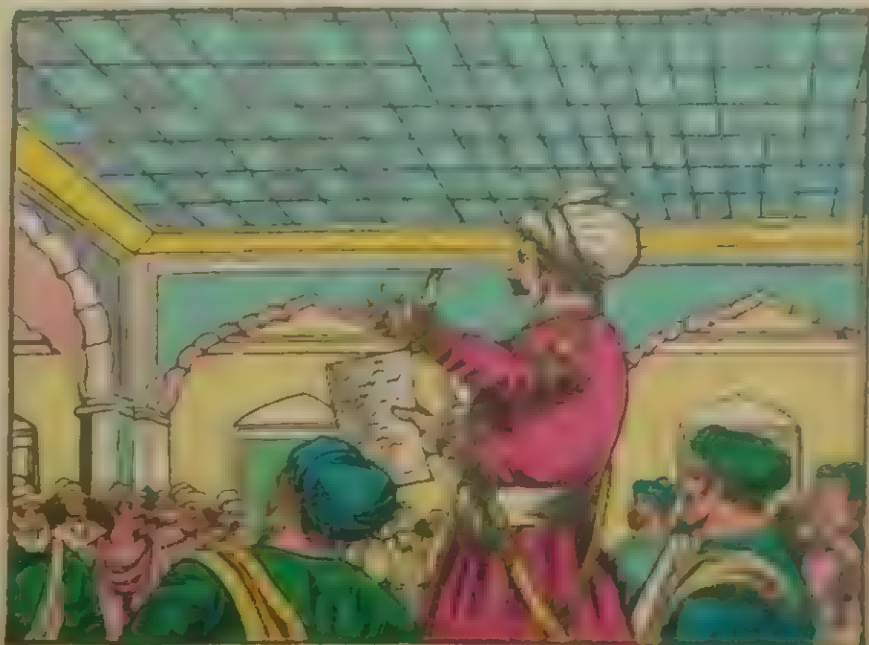
ମୋଗଲମାନେ ଏ ସତ୍ତ୍ୱରେ ରକ୍ତ
ହୋଇ ଫେରିଗଲେ । କିନ୍ତୁ ଆହୁ ମଦ-
ନଗରର କେତେଜଣ ଅମାତ୍ୟ
ଗୃହବିତ୍ତ ଦୁରଦକ୍ଷିଣା ବୁଝି-
ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେମାନେ ଗୃହବିତ୍ତ
ହତ୍ୟା କଲେ । ଫଳ ହେଲା,
ମୋଗଲମାନେ ପୁଣି ମାଡ଼ି ଆସିଲେ ଓ
ପୁଣି ରକ୍ତ୍ୟ ଦଳେ କରାଗଲେ ।

ଆକବର ଦ୍ରୁମେ ବ୍ୟାସକ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ
ଗଠନ କଲେ । ସେ ଘର ଆକାଶ
ବାସ ନଥିଲେ, ଥିଲେ ଜଣେ ସୁଦକ୍ଷ
ଶାସକ । ତାଙ୍କର ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆବୁଲ
ଫଜଲ ତାଙ୍କ ଶାସନର ବଦରଣୀ
ଲେଖି ପାଇଛନ୍ତି । ତାହା ଆଇନ
ଉ-ଆକବର ନାମରେ ଖ୍ୟାତ ।

ଉଷାକ ସଙ୍ଗୀତକ ତାନସେନଙ୍କର
ଦୃଷ୍ଟପୋଷକ ଥିଲେ ଆକବର ।
ଆକବରଙ୍କର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୁଣୀ
ସ୍ବସ୍ବଦ୍ବର୍ଗଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲେ ଚନ୍ଦ୍ର
ଓ ବକ୍ ମନ୍ତ୍ରୀ ଗୁଜା ବରବଲ, କବି
ଫଇଜ, ଏବଂ ଅର୍ଥନୀତିବଦ୍ ତୋକର-
ମନ୍ତ୍ରୀ ଯିଏ କି ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ବ୍ୟାପ୍ତି
କୁ ସମ୍ଭାଳ କରୁଥିଲେ ।

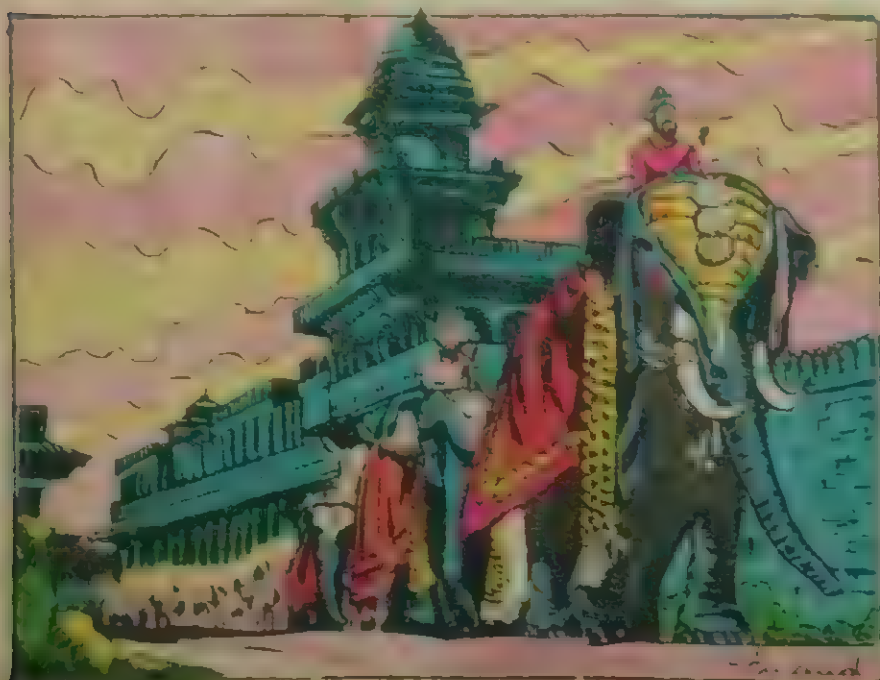
ଆକବର ଦେଖିଲେ ଧର୍ମ ଲୋକଙ୍କ
ଭିତରେ ଗୋଷ୍ଠିବାଦ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି ।
ସେ କନ-ଉ-ଉରୁହ ନାମକ ନୂତନ
ଧର୍ମ ପ୍ରଚଳନ କଲେ । ହୁଦୁଧର୍ମ,
ଇସଲାମ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧର୍ମଦର୍ଶନକୁ
ଜାତିମାନ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର କରି ସେ ଏହି ଧର୍ମ
ସମ୍ମିଳିତ କରୁଥିଲେ । ତେବେ ଏହା
କେବଳ ନାହିଁ ।

ଏହି ବଡ଼ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ଗୁଡ଼ିକ
ତାଙ୍କର ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକୁ ଗୁରୁ
ହେଲା । ଏହି ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିଗୁଡ଼ିକ
ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ତାଙ୍କର ଗୁରୁତ୍ବ
ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁରୁତ୍ବ
ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁରୁତ୍ବ ।
ତାଙ୍କର ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ
ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁରୁତ୍ବ
ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁରୁତ୍ବ ।

ଜନ ନିଉକେର ନାମକ ଜଣେ
ଉଦ୍ଭବକଙ୍କ ନେତୃତ୍ବରେ ଦଳେ
ଇଂରେଜ ଆସି ଫତେପୁର ସିକ୍ରିଠାରେ
ଆକରକୁ ସାକ୍ଷାତ୍ କଲେ । ସେମାନେ
ଇଂଲଣ୍ଡର ରାଣୀ ପ୍ରଥମ ଏଲିଜା-
ବେଥଙ୍କଠାରୁ ଚିଠି ଧରି ଆସିଥାନ୍ତି ।
ରାଜକୁ ତାହାହିଁ ଇଂରେଜ ମାନଙ୍କର
ପ୍ରଥମ ବୟସ୍କ ଆଗମନ ।

ଆକରଙ୍କ ପ୍ରାୟ ସ୍ଥାନ ଫତେପୁର
ସିକ୍ରିରେ ଜବନ ପାଇଣ କ୍ରମେ
ବଞ୍ଚିଯାଇ ହେଲା । ଶାସିର ଅସ୍ତ୍ର
ଥିଲା ଏହାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ । ଆକର
ସେ ମନୋରମ ଦୁର୍ଗ ପଛରେ ପକାଇ
ରୁଇଗଲେ । ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସେଲମନ୍ତ
ବ୍ୟବହାର ତେଣେ ତାହା ଶୁଣି
ବ୍ୟସ୍ତ କରୁଥାଏ । ୧୭୦୫ରେ ସେ
ପ୍ରାଣ ତ୍ୟାଗ କଲେ । ମୋଗଲ
ମାନଙ୍କ ଉପରେ ସେ ଥିଲେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

ଶେଷ ରକ୍ଷା

ବାଗଦାଦର ସୁଲତାନ ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ତେବେ ଯୁବରାଜ ଥିଲେ ଜଣେ ଯୋଗ୍ୟ ଓ ଦକ୍ଷିଣ ରାଜପୁତ । ସୁଲତାନ୍ ତାଙ୍କୁ ସିଂହାସନରେ ବସାଇବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଯୁବରାଜ ସୁଲତାନ୍‌ଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବ ଶୁଣି କହିଲେ, “ନାମା ! ରାଜ୍ୟର ଶାମନ ଭାବେ ହାତକୁ ନେବା ପୂର୍ବରୁ ଥରେ ମୁଁ ଦେଶ ବିଦେଶ ଭ୍ରମଣ କରିବାକୁ ଚାହେଁ । ତାହାଦ୍ୱାରା ମୋର ଅଭିଜ୍ଞତା ହେବ ।”

“ବେଶ୍, ତୁ ଯଦି ସେପରି କରିବାକୁ ଚାହେଁ, ତେବେ ମୋର ଆପତ୍ତି ନାହିଁ । ଏକା ଦୂର ଦେଶରେ ବୁଲୁଥିବା ନିରାପଦ ନୁହେଁ । ତୋ ସାଥରେ ଉଜ୍ଜର ଯାଆନ୍ତୁ । କେତେଜଣ ଦେହରକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ତମୁ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜନସମୂହ ଧରି ଯିବେ । ତେବେ

ମନେରଖ, ବିପଦ ବେଳେ ଯଦି ଧନବଳ ଜନବଳ କିଛି କାମ ଦିଏନାହିଁ, ଏକମାତ୍ର ଭଗବାନହିଁ ସହାୟ ହୋଇ ପାରନ୍ତି !” ସୁଲତାନ୍ କହିଲେ ।

ସୁଲତାନ୍‌ଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଯୁବରାଜ ବାହାରିଗଲେ । ତାଙ୍କ ବିଦେଶ ବୁଲୁଥିବା କାଳ ଅନେକ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ଜନାସ ଦେଖିଲେ ଏବଂ ଶେଷରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ବାଗ୍‌ଦାଦ୍ ଅଭିମୁଖେ ଫେରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଫେରିବା ବେଳେ ଉଜ୍ଜର ତାଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଅଞ୍ଚଳ ଭିତରଦେଇ ନେଇଗଲେ । ସେମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମନୋରମ ଏକ ଅଞ୍ଚଳରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଗୁରୁଦିଗରେ ପାହାଡ଼, ରେଣୁ ଓ ଫଳପୁଲଭର ଗଛଲତା । ଉଜ୍ଜରଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁସାରେ ଯୁବରାଜ ସେଠାରେ ପୁର ଦିନଟିଏ ବିଶ୍ରାମ କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ ।

ଉପରାଦି ଉଦ୍ଧାର କହିଲେ, “ଯୁବରାଜ ! ଆପଣ ଗୋଟାଏ ଅତ୍ୟୁତ ପ୍ରକାର ହରିଣ ଦେଖିବେ ?” ଯୁବରାଜଙ୍କର ହରିଣ ପ୍ରତି ବଡ଼ ଆକର୍ଷଣ ଥିଲା । ବାଗ୍‌ଦାଦ୍‌ରେ ସେ ନିଜ ଉଦ୍ୟାନରେ ଅନେକ ଧରଣର ହରିଣ ରଖିଥିଲେ । ସେ କହିଲେ, “ହରିଣ କ’ଣ ଆହୁରି ଦେଖିବାକୁ ବାକି ଅଛି ?”

“ହଜୁର୍, ଏପରି ହରିଣ ପୃଥିବୀରେ ଆଉ କେଉଁଠି ହେଲେ ନାହାନ୍ତି । ଏହାର ଦେହରେ ଛପମାନ ସୁନାର ନକ୍ସା ଭଳି ଝଟୁଥାଏ । ଏ ହରିଣ ଦୌଡ଼ିଲେ ତା’ ଖୁବ୍‌ରୁ ଅଗ୍ନିପ୍ଳୁଙ୍ଗ ବାହାରେ ।” ଉଦ୍ଧାର କହିଲେ ।

ଯୁବରାଜ ଉଦ୍ଧାର କହିବାର ହରିଣ ଦେଖିବାକୁ ବାହାରିଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ ସହ ଯାତ୍ରାରେ ଯାଆନ୍ତେ । ଯାତ୍ରାରେ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲେ ।

ସେ ତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କହିଲେ, “ଏ ହରିଣ ଏତାଦୃଶ ଶକ୍ତିର ସମ୍ଭାବନା ହେଉ ନାହିଁ । ତାହା ଯେଉଁଠି ଯିବାକୁ ଚାହୁଁବାର ଯୋଗ୍ୟ ।” ଏହା କହି ଯୁବରାଜ ଘୋଡ଼ା ଝିପଟାର ହରିଣ ଧରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ ।

ପଛରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଉଦ୍ଧାରଙ୍କ ମୁହଁରେ ଯେ ସୈତାନୀ ହସ ପୁଟି ଉଠିଲା, ତାହା ସେ ଦେଖି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ଯୁବରାଜ ଯେତେକ ଯେତେକ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ, ହରିଣ ସେତେକ ସେତେକ ଦୂରକୁ ପଳାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ଯୁବରାଜ ହାଲିଆ ହୋଇଯାଇ ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁଲେ । କିନ୍ତୁ ଉଦ୍ଧାରଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ନାହିଁ । ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଘୋଡ଼ା ଚଳାଇ ତାକୁ ଫେରିବା ପାଇଁ ବାଟ ଠଉରାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି, ଗୋଟାଏ ଭଙ୍ଗା ଅଟ୍ଟାଳିକା ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି-ଗୋଚର ହେଲା । ବଣ ଭିତରେ କୋଠା କିଏ ତଆରି କରିଥିଲା ସେକଥା ସେ ଭୁଲୁଛନ୍ତି, କାହିଁକି ଆଉଁସ ଜଣେ ସୁନ୍ଦର ଚରୁଣୀ ବସିଥିବାର ସେ ଦେଖିଲେ । ଚରୁଣୀ କାନ୍ଦୁ ଥିଲା ।

“ତମେ କିଏ ? ଏ ନିଜନ ସ୍ଥାନକୁ କିପରି ଆସିଲ ?” ଯୁବରାଜ ପଚାରିଲେ ।

ହୁଁ ଲକ୍ଷ୍ମଣା ଚେତନା । ହୁଁ ଲକ୍ଷ୍ମଣା
ଦାସୀମାନଙ୍କ ସହ ମୋରୁ ମୋ ଲକ୍ଷ୍ମଣା
ଯାଉଥିଲି, ହଠାତ୍ ବଡ଼ ଘଟଣା । ଲକ୍ଷ୍ମଣା
ଦେଖ ମୋମାଲ ଭିତରୁ ମୋ ଲକ୍ଷ୍ମଣା
ଉଠାଇଲେ ଉଡ଼ି ପଲାଇବାକୁ ଲଗଲ ।
ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପରେ ବକ୍ରାଘାତରେ ଦେଖି ମୋ
ଲକ୍ଷ୍ମଣା ପଡ଼ିଲା । ହୁଁ ଲକ୍ଷ୍ମଣା ପଡ଼ିଲା
ପଡ଼ିଲା !” ଚରୁଣୀ କହିଲା ।

“ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଲକ୍ଷ୍ମଣା
ଅଞ୍ଚଳକୁ ପଶି ଆସିଛି ଦେଖୁଛି ! ଏହି
ଦୁନିଆଁର ଲକ୍ଷ୍ମଣା ଅଞ୍ଚଳକୁ ପଶି, ବଡ଼
ଭାବରେ କୋଠା ଦେଖିବା, ଦୁର୍ଗେ ଲକ୍ଷ୍ମଣା
କବଳରୁ ଖସି ଆସି ଲକ୍ଷ୍ମଣାଙ୍କ ବସିଥିବା
ଦେଖାଯାଏ !”

ଚରୁଣୀ ସେଠାରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣା ରହିବାର
ଦେଖି ଯୁବରାଜ ପୁଣି କହିଲେ, “ହୁଁ ମୋ
ସହ ଗୁଲ । ତମ ଦାସୀମାନଙ୍କ ପାଖରେ
ତମକୁ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେବ ପାଇଁ ଯଥାସାଧ୍ୟ
ଚେଷ୍ଟା କରବ ।”

ଚରୁଣୀ ରାଜ ହୋଇ ଯୁବରାଜଙ୍କ ପଛରେ
ତାଙ୍କ ଘୋଡ଼ାରେ ବସିଲା ।

ଯୁବରାଜ କିଛିଦିନ ଯାଇଛନ୍ତି, ପଛରୁ
ଲକ୍ଷ୍ମଣାଙ୍କୁ ଖୁସିଲା ! ସେ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଯାହା
ଦେଖିଲେ, ସେଥିରେ ତାଙ୍କ କଲକା କଲି
କଲି । ସେ ଦୁଇଟି ଚରୁଣୀ ବସଳରେ
ଲକ୍ଷ୍ମଣାଙ୍କୁ ଯିବା ପ୍ରତିନିଧି ।

“ତମ ଭଲ ସାହସୀ ରାଜପୁତ୍ର ଏଠି
ଆକଳିତ ହେଉଛି କାହିଁକି ?” ପିଣ୍ଡାଚନା
ମଜାକରି ପଚାରିଲା ।

ଯୁବରାଜ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ ।

“ତମ ଦେହରକ୍ଷୀମାନେ ତମକୁ ରକ୍ଷା
କରିପାରିବେ ନାହିଁ ?” ପିଣ୍ଡାଚନା ପଚାରିଲା ।

“ନା !” ଯୁବରାଜ ଶରଣରେ ଉପାସ କଲେ ।

“ତମ ସମ୍ମାନ ଓ ଧନସମ୍ପଦ ?” ପିଣ୍ଡାଚନା
ପୁଣି ପଚାରିଲା ।

“କେହି ରକ୍ଷା କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ।”
ଯୁବରାଜ ହତାଶ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ ।

“ବାସ୍ତବିକ, ତମ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଥିବା
ଉଚ୍ଚତମ ଚେତନାରେ ତମକୁ ନିରାଶ କରି

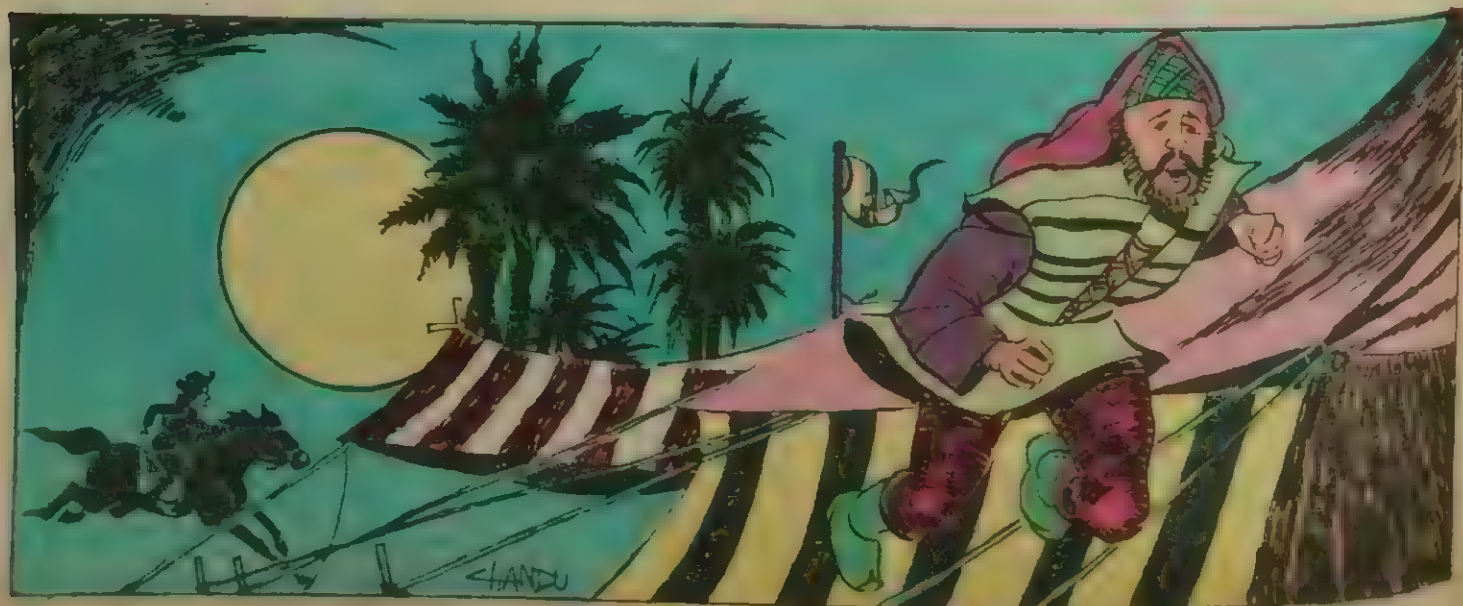
ମୋ କଳକୁ ପଠାଇଦେଲେ, ସେତେବେଳେ
ଆଉ କିଏ ବା କିପରି ତମକୁ ରକ୍ଷା କରିବ ?”
ପିଣ୍ଡାଚନା କହିଲା ।

“ଉଜାର ଏପରି କଲେ ?” ବିସ୍ମୟରେ
ପଚାରିଲେ ଯୁବରାଜ ।

“ହଁ । ତମ ପିତା ବୃଦ୍ଧ ଓ ଅସୁସ୍ଥ ।
ତାଙ୍କୁ ମାରିବା ସହଜ । ତମକୁ ବାଟରେ
ମାରିଦେଇ ଗଲେ ଉଜାରହିଁ ସୁଲତାନ୍
ହେବେ । ଜଣେ ମହବତ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ
ସେ ତମକୁ ମୋ ପାଖକୁ ପଠାଇଛନ୍ତି ।
ପ୍ରଥମେ ହରିଣ ରୂପେ ଓ ପରେ ତରୁଣୀ
ରୂପେ ମୁଁ ତମକୁ ଠକି ନେଇ ଆସିଛି ।”
ପିଣ୍ଡାଚନା ଆଉ ଥରେ ଅଛତାସ୍ୟ କରି
ପୁଣି କହିଲା, “ସେତେବେଳେ ଜନବଳ,
ଧନବଳ, ପ୍ରଭାବ ପ୍ରତିପତ୍ତି କିଛି ମଣିଷକୁ
ରକ୍ଷା କରିପାରେ ନାହିଁ, ସେତେବେଳେ
ତା’ର ସହାୟତା କଲ ଭଲ କ’ଣ କିଛି
ନଥାଏ ?”

ହଠାତ୍ ଯୁବରାଜ ଧରି ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ତାଙ୍କ
ପିତାଙ୍କ ଉପଦେଶ । ସେ ଶମ୍ଭୀର ଭାବରେ
କହିଲେ, “ଥାଏ, ନିଶ୍ଚୟ ଥାଏ । ତାହା
ଭବବାନଙ୍କ କଳ୍ପଣା !” ସେ ଏକଥା କହିବା
ମାତ୍ରେ ପିଣ୍ଡାଚନା ତଳକୁ ଖସି ପଡ଼ି ଜଳ ପାଖରେ
ହୋଇଗଲା । ଯୁବରାଜ ହସ୍ତାତ୍ ହୋଇ
ଭାବିଲେ, “ଏ ପିଣ୍ଡାଚନାର ଚରଣ କେଡ଼େ
ବରଦ ! ମୋତେ ମାରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇ
ମଧ୍ୟ କିପରି ପ୍ରଶ୍ନ ପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ମୁଁ ଯାହା
ଭୁଲି ଯାଇଥିଲି ତାହା ମନେ ପକାଇ ଦେଲା ।
ନିଜେ ଜଳଯାଇ ମୋତେ ରକ୍ଷା କଲା !”

ସେତେବେଳକୁ ରାତି ପାଞ୍ଚ ଅସିଲଣି ।
ସେ ଦୂରରେ ନିଜର ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖି ପରିଲେ ।
ଉଜାର ଯେମିତି ସେ ଆସିବାର ଦେଖିଛନ୍ତି,
ସେମିତି ତନ୍ମୁ ପଛପଟ ଦ୍ଵାରଦେଇ ସଲଲ
ଗଲେ । ଆଉ ତାଙ୍କ ଦେଖା ମିଳିଲା ନାହିଁ ।
ବହୁ ବରଦ ଅଭିଜ୍ଞତା ଧରି ଯୁବରାଜ ବାଦୋଦ
ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କଲେ ।

ସାଧୁର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

ଜଣେ ସାଧୁ ଆ'ନ୍ତି । ତାଙ୍କ ନାମ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ।

ସେ ଘରେ ଡାକ୍ତରୀ ବୁଲି ବୁଲି କୋମଳପୁର
ନମକ ଗ୍ରାମରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସମୟ
ବୃତ୍ତିର । ସାଧୁଙ୍କ କଣ୍ଠ ଶୋଷରେ ପାଟି
ଯଉଛି । ସେ ଗୋଟିଏ ଘରେ ପହଞ୍ଚି କିଛି
ପାଣି ପିଇବାକୁ ମାଗିଲେ । ଗୃହକର୍ତ୍ତା ଗୋଟିଏ
ଲେଖାରେ ପାଣି ଭର୍ତ୍ତିକରି ଆଣି ଦେଲେ ।
ସେତକ ତାଙ୍କ ଶୋଷ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ
ହେଲାଣି; ମେ ପୁଣି କିଛି ପାଣି ମାଗି
ପିଇଲେ । ପାଣି ଡ୍ରାଫ୍ଟର ସହଜ ପିଇସାର
ମନ୍ତ୍ରକୁ ଅବିଚାର କରି ସାଧୁ ଗ୍ରାମ ପାଖରେ
ଥିବା ପୋଖର କୂଳର ଅଶୁଦ୍ଧ ଗଛର
ଝାରେ ଯାଇ ବସିଲେ । ସେ ଦେଖିଲେ
କେତେ ଧୂଆଁ ଖିଆ ଶୁଖିଯାଇ ତା'ର କାନ୍ଥ
ହେଉ ଧାଉଁଶ ରହିଛି । ଗଛରେ ବହୁତ
କମ୍ବୁ ଗଛର ପତ୍ର । ଅଧିକାଂଶ ପତ୍ର ଖୁଣ୍ଟିଲା ।

ସେଥିରୁ ସେ ଘର ବାହାରି ନିଜର
ଦେଲେନାହିଁ, ଏଣେ ପେଟ ଖୋଜିଲେ
ଜଳୁଛି । ଘରରେ କେହି ଯଦି ଗ୍ରାମବାସୀ
ଦୟାକରି ତାଙ୍କୁ ଡାକି ଖେଳନ କରାଏ ତ
ଭଲ । ବଡ଼ ହେଲା । କେହିହେଲେ ତାଙ୍କୁ
ଡାକିଲେ ନାହିଁ ।

ଯିବା ବାଟରେ ଘରୁଆ'ନ୍ତି, “କ'ଣ ଏ
ଯୁଗ ହେଲା! ସାଧୁସନ୍ଥଙ୍କୁ କେହି ଆଦର
ସମ୍ମାନ କରୁ ନାହାନ୍ତି । ମନେ ହେଉଛି ସମସ୍ତେ
ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥ ନେଇ ବ୍ୟସ୍ତ । ପାପ ବଡ଼ ଯଉଛି ।
ସେଥିପାଇଁ ବର୍ଷା ନ ହୋଇ ପେଟର ଯନ୍ତ୍ରଣା
ଶୁଣି ଯାଉଛି । ପୁରୁଷ ଏଇ ଗାଁରେ ସେ
ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ଲୋକମାନେ ଘେରି ଯଉଥିଲେ
ଓ ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିଲେ ।
ଆଉ ଏଠାର ଘରେ କେହି ଗୁହଁଲେ କ ନାହିଁ ।
ଠିକ୍ ଅଛି । ମୁଁ ମାରିଲେନା । ମୋର ସେମାନଙ୍କ

ପ୍ରତି କୌଣସି ବିକର ଆଦିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।
ଭଗବାନ୍ ସେମାନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ ।”

ରାସ୍ତାରେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ସାଧୁ ବିଦାନନ୍ଦଙ୍କ
ସହିତ ନିନ୍ଦ୍ୟାନନ୍ଦଙ୍କର ଭେଟ ହେଲା । ବିଦାନନ୍ଦ
ସେତେବେଳେ କୋମଳପୁର ଯାଉଥା’ନ୍ତି ।
ତେଣୁ ନିନ୍ଦ୍ୟାନନ୍ଦ ତାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଏବେ
ସେ ଗାଁର ଲୋକେ ସାଧୁମାନଙ୍କୁ କୌଣସି
ଆଦର ସଜ୍ଜାର କରୁ ନାହାନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କୁ
ଟଙ୍କିଏ କଷ୍ଟ ସହିବାକୁ ହୁଏତ ପଡିପାରେ ।”

ସାଧୁ ବିଦାନନ୍ଦ ତାଙ୍କ କଥା ଦ୍ଵାରା ବିଶେଷ
ପ୍ରଭାବିତ ନ ହୋଇ କୋମଳପୁର ଗଲେ ।

କିଛିଦିନ ପରେ ହଠାତ୍ ଦୁଇ ସାଧୁଙ୍କର
ଭେଟ ହେଲା ଗୋଟିଏ ପୋଖରୀ କୂଳରେ ।

ଦୁହେଁ ପ୍ରାବୃକ୍ଷ୍ମାନ ପାଇ ଆସିଥା’ନ୍ତି ।
“ସେଦିନ ମୋ କଥା ତ ଆପଣ ଶୁଣିଲେ
ନାହିଁ । ଏବେ ଆପଣଙ୍କର କୋମଳପୁର
ବିଷୟରେ ଅବଜ୍ଞତା କ’ଣ?”

“ସେମାନଙ୍କର ଚେତନା କିଛି ମଧ୍ୟ ନାହିଁ ।
ଭୁଲିଯାଇ ନାହିଁ ।” ବିଦାନନ୍ଦ କହିଲେ ।

“କିନ୍ତୁ ମୁଁ କି ଅପରାଧ କରିଥିଲି ଯେ
ମୋ ଗାଁରେ ମାୟଦିନ ମାୟଦିନ ଭେକରେ
କଟାଇଲି?” ନିନ୍ଦ୍ୟାନନ୍ଦ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ
ପଚାରିଲେ ।

“କୋମଳପୁର ମିଶ୍ର ବାମନର ଘୋଡ଼େଇ
ପଡ଼େ । ଆପଣ କ’ଣ ଦେଖି ନାହାନ୍ତି କି
ପୋଖରୀ ସବୁ ଘୁଞ୍ଚି ମାଟି ଯିବି ଯାଇଛି?”
ବିଦାନନ୍ଦ ପଚାରିଲେ ।

“ହଁ ଦେଖିଛି । ଆରେ ମୁଁ ତ ସେହି
ପୋଖରୀ କୂଳରେ ଥିବା ଅଣ୍ଟୁରୁଥ ଗଛ
ତଳେହିଁ ଦିନଟିଏ କଟାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଚୁଟିଲ
ପୋଖରୀ ଓ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ମଧ୍ୟରେ
କିଛି ସମ୍ବନ୍ଧ ଅଛି କି?” ନିନ୍ଦ୍ୟାନନ୍ଦ କହିଲେ ।

“ହଁ, ଗଛର ସମ୍ବନ୍ଧ ଅଛି । ଚୁଟିଲ ପୋଖରୀ
ଦେଖି ଆପଣଙ୍କର ଜାଣିବା ଉଚିତ ଯେ
ସେଠାକାର ଲୋକେ ପାଣି ଟେପି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
କେତେ କଷ୍ଟ ସହ୍ୟକରି ଏହି ଆପଣଙ୍କ ଗ୍ରାମକୁ
ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ପାଣି ମାଗିଲେ ।”
କହିଲେ ବିଦାନନ୍ଦ ।

“ଭୂଷଣ ଶୋଷରେ ତୁ
ଯାଉଥିଲ । ମୁଁ ଆଉ କିଛି କଲୁନାହିଁ ।
ତା’ ଛଡ଼ା ସାଧୁସେବା ଦ୍ଵାରା ତୁ
ମାନଙ୍କର ପୁଣ୍ୟ ବଢ଼େ ।” ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ
କହିଲେ ।

“ଠିକ୍ କଥା, କିନ୍ତୁ ଗ୍ରାମରେ କେତେ
ମାସ ଧରି ସେମାନେ ଜଳକଷ୍ଟ ମଧ୍ୟରେ
ଅଛନ୍ତି । ପିଇବା ପାଇଁ ମାତ୍ର କିଛି ପାଣି
ଦୂର ଗ୍ରାମକୁ ଯାଇ ଗର ମାଠିଆମାନଙ୍କରେ
ଭରି ନେଇ ଆସନ୍ତି । ଧୁଣି ଗ୍ରାମଲୋକମାନେ
ସାଧୁସ୍ତ୍ରୀକୁ ଭକ୍ତସେବା କରନ୍ତି ଏଇଥିପାଇଁ
ଯେ ଦୁଃଖ ବା କଷ୍ଟ ଥିବା ପରିସ୍ଥିତିରେ
ସାଧୁମାନେ କିଛି ନା କିଛି ଉପଦେଶ ବା
ଉପାୟ ବତାଇ ଦେବେ । ଆମର ତ
ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅଧିକାର କିଛି ନାହିଁ !”
ଚିଦାନନ୍ଦ କହିଲେ ।

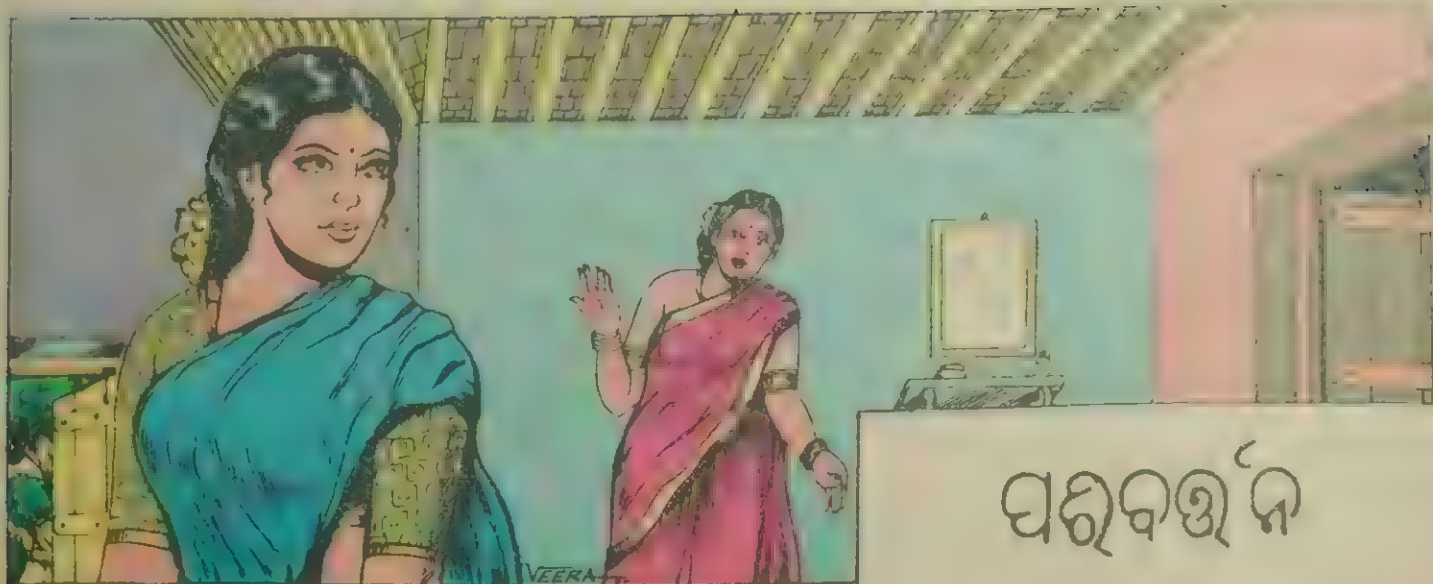
“ଆପଣ ଯାହା କହୁଛନ୍ତି ସତ । କିନ୍ତୁ
ଆପଣ କେଉଁ କାରଣ ଯୋଗୁ ସେମାନଙ୍କର

ସମସ୍ତ କଷ୍ଟ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ କିଛି କଲୁନାହିଁ ?

“ମୁଁ ଗ୍ରାମକୁ ଯାଇ କମଳାକାନ୍ତ ମୁଣି କଣ
କିଛି ପାଣି ନେଇ ଯାଇଥିଲି । ମୁଁ ଯାଇ
ପହଞ୍ଚି ପାଣି ନ ମାଗି ବରଂ ନିଜେ ଶୋଷରେ
ରହି କେତେ ଦୃଷାର୍ଥ ଲୋକଙ୍କୁ ପଣି
ପିଆଇଲି । ତା’ ଛଡ଼ା ନିକଟରେ ଥିବା ଡେଇ
ବୁଲି ବୁଲି ଝରଣାର ସନ୍ଧାନ କରି ଏବଂ
ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ଖବର ଦେଲି । ଏବେ ଗ୍ରାମ-
ବାସୀଙ୍କୁ ଖବର ଦେଲି । ଏବେ ଗ୍ରାମବାସୀ-
ମାନେ ପାହାଡ଼ୀ ଝରଣା ପାହେଁ ଛୋଟ ନାଲ
କାଟି ପୋଖରୀକୁ ଦେଇ ପୋଖରୀରେ ପଣି
ଭର୍ତ୍ତି କରୁଛନ୍ତି ।” ଚିଦାନନ୍ଦ କହିଲେ ।

ଏକଥା ଶୁଣି ସାଧୁ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କୁ
ପ୍ରଶଂସା କରି କହିଲେ, “ମୁଁ ତ ବହୁତ ଦିନ
ହେବ ସାଧୁ ଜୀବନ ବିତାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଆଜିହିଁ
ମୁଁ ଉପଲବ୍ଧ କରୁଛି ପ୍ରକୃତ ସାଧୁର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
କ’ଣ ହେବା ଉଚିତ୍ ।”

ପରବର୍ତ୍ତନ

ଲଳିତାପୁର ଗ୍ରାମରେ ଗୋଟିଏ ସରଳ ଓ ସୁଖୀ ଦମ୍ପତି ଥା'ନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ନାମ ଅନୁସୂୟା ଓ ରମାପତି । ସେମାନଙ୍କର ଦୁଇଟି ପୁଅ ଥା'ନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରନାଥ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରନାଥ । ଇନ୍ଦ୍ରନାଥ ବଡ଼ ହୋଇ ଗ୍ରାମ ପାଠଶାଳାରେ ଶିକ୍ଷକ ଭାବରେ ଯୋଗ ଦେଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରନାଥ ସହରର ଗୋଟିଏ ନାଟ୍ୟସଙ୍ଗରେ ଗାୟକ ଓ ଅଭିନେତା ରୂପରେ କାମ କରୁଥା'ନ୍ତି । ଦୁହଁଙ୍କର ବିବାହ ହୋଇଗଲା । ଇନ୍ଦ୍ରନାଥଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ହେଲେ ସୁମତୀ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରନାଥଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ହେଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ଦୁଇ ପୁଅଙ୍କ ବିବାହ ପରେ ସ୍ବାମୀ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଶେଷ ହେଲା । ସେମାନେ ପନ୍ଦରଦିନ ବଡ଼ପୁଅ ଘରେ ତ ପନ୍ଦରଦିନ ସାନପୁଅ ଘରେ ରହୁଥା'ନ୍ତି ।

ଥରେ ସେମାନେ ବଡ଼ପୁଅ ଘରେ ରହୁଥିବା ସମୟରେ ଖବର ମିଳିଲା କି ଚନ୍ଦ୍ରନାଥକୁ

ଖୁବ୍ ଜୁର ହୋଇଛି । ଏ ଖବର ପାଇ ଅନୁସୂୟା ବଡ଼ବୋହୂ ସୁମତୀଙ୍କୁ କହିଲେ, “ସାନପୁଅର ଜର । ପିଲାବେଳୁ ଟିକିଏ ଜର ହେଲେ ମେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼େ । ମୁଁ ଟିକିଏ ଯାଇ ତାକୁ ଦେଖିଆସେ । ତୋର ଶୁଶୁର ଏସବୁ କିଛି ଭାବନ୍ତି ନାହିଁ ।” ଏକଥା କହି ସେ ସହରକୁ ଚାଲିଗଲେ ।

ସେଇଦିନ ରାତିରେ ଚନ୍ଦ୍ରନାଥଙ୍କୁ ସୁମତୀ କହିଲେ, “ଦେଖୁଛ ତ ମା'ଙ୍କର ପକ୍ଷପାତ ନାହିଁ? ଛେଟପୁଅ ତୁମଠାରୁ ବେଶି ପଇସା ସେଜଗାର କରୁଛି ବୋଲି ତା'ର ଛୁଙ୍କ ଟିକିଏ ହେଲେ ସେ ଦେଖିବାକୁ ଚାଲି ଯାଉଛନ୍ତି । ସେ ତାକୁ ବେଶି ଧନ ପଡ଼ିଛି । ତୁମର ଦେହ ଖରାପ ଖବର ସେମାନେ ଦୂରରେ ଥାଇ ପାଇଲେ କେବେ ବି ଆସିବେ ନାହିଁ ।”

ଏକଥାର ଉତ୍ତର ଇନ୍ଦ୍ରନାଥ କହି ଦେଇ କେବଳ ହୁଏ ରହିଲେ । କିନ୍ତୁ ନିଜ ପରେ ଅନୁସୂୟା ବଡ଼ସୁଅ ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲେ ଓ କହିଲେ, “ତେଜ ତ ଦୁଇଦିନ ଜରରେ ଅବସ୍ଥା ଶରପ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଏବେ ଭଲ ଅଛି ।”

ସୁମତ ଶାଶୁକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କର କହିଲେ, “ଯଦି ଦରକାର ଥିଲା ଆଉ କିଛିଦିନ ରହିଗଲେ ନାହିଁ? ସେ ଘର କାହାର, ଏ ଘର ବା କାହାର? ସବୁ ତ ଆପଣଙ୍କର । ଯେଉଁଠାରେ ଇଚ୍ଛା ରହନ୍ତୁ ।”

ସନ୍ତାନ୍ତେ ପରେ ଅନୁସୂୟାଙ୍କ ସାନଭାଇ ମହେନ୍ଦ୍ର ଲଳିତାପୁର ଆସିଥା’ନ୍ତି । ସେ ତାଙ୍କ ଗ୍ରାମରେ ଜଣେ ଭଲ ଗୃହୀ । ଗୃହପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ

ଧୂଳିଆ ଘରକୁ ଯାଇ ଯାଏ । ତାଙ୍କର ପସଲ ସବୁ ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ଅନୁସୂୟା ଶାଶୁଙ୍କ ଘରକୁ ଚାଲି ଗୁରୁତାର ଟଙ୍କା କଟେ ଯାଇଥିଲା । ଯାହା ପସଲ ହେବାକୁ ସେ ଯେହୁ ଟଙ୍କା ଚାହୁଁଥିଲା ଆସିଥିଲେ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର ସବୁ ଟଙ୍କା ଫେରି ଦେଇ କହିଲେ, “ଅପା, ଏ ଟଙ୍କା ମୋତେ ବିପଦ ସମୟରେ ବଞ୍ଚାଇ ଦେଲା । ଏବେ କିଛି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ ।”

ମହେନ୍ଦ୍ର ଗୁଲିଯିବା ପରେ ଅନୁସୂୟା ସୁମତଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲେ, “ଦେଖ ବେହେରା, ଏଇ ବୟସରେ ମୋର ତ ଆଉ ଅଳଙ୍କାର ଲଗାଇବାର ସଉକ୍ ନାହିଁ । ତେଣୁ ନିଜେ ତ

ବହୁତ ରୋଜଗାର କରୁଛି । ତା' ଭୁଲନାହିଁ ।
ଭଲ୍‌ନାଥର ରୋଜଗାର କମ୍ ।
ଗୁରୁଜୀର ଟଙ୍କା ତୁ ନେଇ ରଖ । ବହୁତ
କାମରେ ଲାଗିବ ।”

ଶାଶୁଙ୍କର ଏପରି ସ୍ନେହ ଶ୍ରବ ଦେଖି
ସୁମତଙ୍କ ଆଖିରେ ଲୁହ ଆସିଗଲା । ସେ
ଶାଶୁଙ୍କ ବସତ୍ତ୍ୱରେ ଅତି ଯାହା ଶ୍ରବିତଲେ
ସେକଥା ମନେ କରି ବହୁତ ପଶ୍ଚାତ୍ତପ କଲେ ।
ଟଙ୍କାଧର ସେ ଶାଶୁଙ୍କ ପାଦତଳୁଁ ପ୍ରଣାମ
କଲେ ।

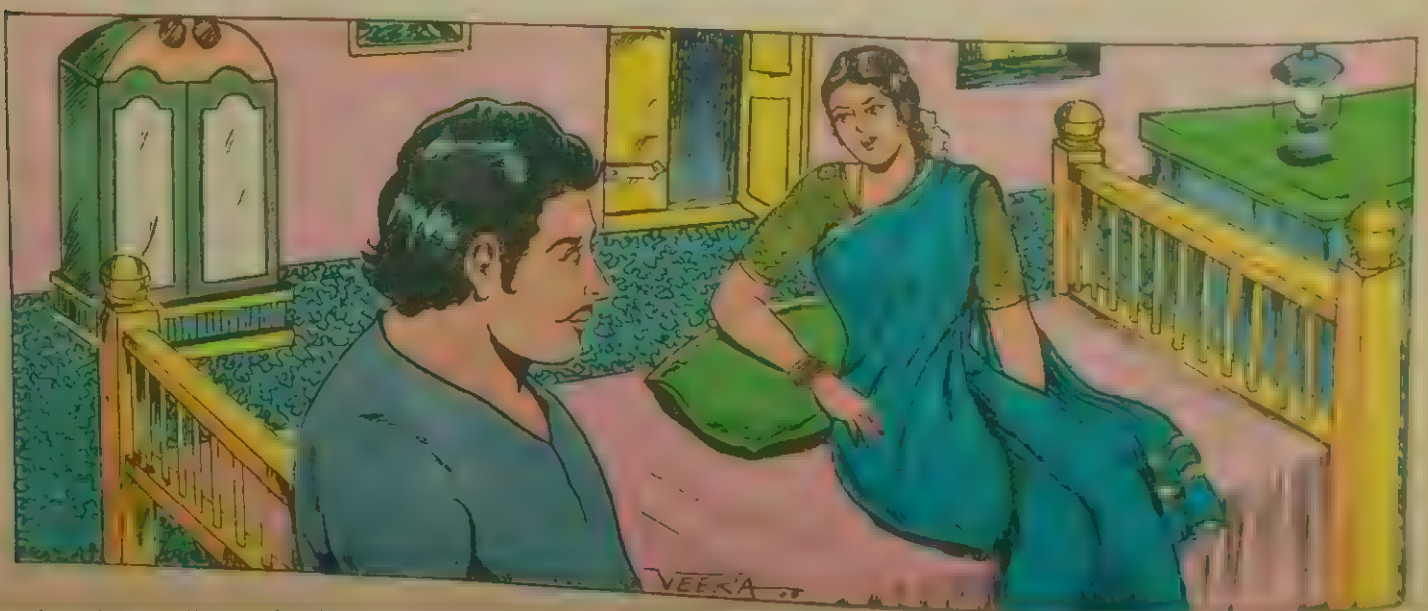
ରାତିରେ ସୁମତ ନିଜେ ଇନ୍ଦ୍ରନାଥଙ୍କୁ ଏ
ଶବର ଦେଲେ । ଏକଥା ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରନାଥ
କହିଲେ, “ମା’ ଯେତେବେଳେ ତୋକୁ
ଦେଖିବାକୁ ସହରକୁ ଯାଇଥିଲେ ତମେ କ’ଣ
କହିଥିଲ ମନେ ଅଛି? ମୁଁ ଜାଣି ଜାଣି
ସେତେବେଳେ ତୁପ୍ ଥିଲି । ମୁଁ ମୋ ମା’କୁ
ଭଲ୍‌ସବରେ ଜାଣେ । ଯେଉଁଠି କିଛି କମ୍‌ତ
ଥାଏ ସେ ତାକୁ ପୁରାକରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି ।

ସୁମତ କହିଲେ, “ଆଜିର ସମୟ ଯାଏ
କେତେବେଳେ ଯାଏ । ବହୁତ କାମରେ
ତା’ର ସମୟ କାହିଁ ଯାଏ । ତା’ର
ଜାତି ବିଶେଷ ଯାଏ । ମନେକରି କିଛି
କରିବି ତୋ’ର ପକ୍ଷରେ ।”

ସୁମତ କହିଲେ, “ଆଜିର ସମୟ ଯାଏ
କେତେବେଳେ ଯାଏ । ବହୁତ କାମରେ
ତା’ର ସମୟ କାହିଁ ଯାଏ । ତା’ର
ଜାତି ବିଶେଷ ଯାଏ । ମନେକରି କିଛି
କରିବି ତୋ’ର ପକ୍ଷରେ ।”

ଶୁଣି କିଛି ମମୟ କରି କହିଲେ, “ଆମର
ରୋଜଗାର ସଜା କମ୍ । ଗ୍ରାମରେ ରହୁଥିବାକୁ
ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ତ କମ୍ । ସବୁ ତ ବରଷାରେ
ମିଳୁଛି । ଘରର ରୋଜଗାର ବେଳେ ହେଲେ
ମଧ୍ୟ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ବେଶି । ତେଣୁ ମୁଁ ଶ୍ରବୁଛି
ତୁମେ ମା’କୁ କୁହ ସେ ଗୁରୁଜୀର
ଦୁଇହଜାର ତୋ’ଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇ
ଦେବା ।”

ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀର ଏପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖି
ଇନ୍ଦ୍ରନାଥ ଖୁବ୍ ଖୁସି ହେଲେ ।

ସମାଧାନ

ଧୂଳି ଲଗାଇବା ବଜ୍ରପୁତ୍ର ଧାମ୍ନିକ ଜଣେ
 ତାଙ୍କର ଧନ
 ବେଳଗାର କରବାର ପତ୍ନୀ ଥିଲା ଦୁଇଟି ।
 ଯୋଗ୍ୟ ହେଲା ଜିଜିମା । ଧୂଳିପୁତ୍ର ହେଲା
 ଅନ୍ୟତର ଯୋଜାନ । ଧୂଳିପୁତ୍ର ଧୂଳି ସେ
 ଏବେ ଲଭ ପାଇଥାନ୍ତି ଯେ ବୁଢ଼ାପାଏ
 ତାଙ୍କର ଯେତେ ଧନ ଅଛି ସେଥିରେ
 ଲେଖାଯୁକ୍ତ ଧନ ବଣି ଖାଇଲେ ମଧ୍ୟ କେହି
 ଦେବନାହିଁ ।

କିନ୍ତୁ ବଜ୍ରପୁତ୍ରର ଧନ ପ୍ରତି ଆଦୌ
 ଲାଗି ନଥିଲା । ସେ ଧୂଳିପୁତ୍ର ଧନରେ
 ଲାଗି ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କରେ
 ଧୂଳିପୁତ୍ର ହାତରେ ଧନ ସମର୍ପଣ କରି ସେ
 କାନ୍ଦିଲେ ଯାଇ ରହିବେ ।

ତେଣୁ ଧୂଳିପୁତ୍ର ଧାମ୍ନିକ ଧନରେ ମନୋହର
 କଥା କହିଲେ । ଧୂଳି ପୁଅ ଥିଲେ ପିତାଙ୍କର

ବାଧା ଓ ଆଲୋଚନା । ଯଦି ସେମାନେ ଗୁଡ଼ି
 ଧନରେ ଧନ ଧନ ଧନ ଧନ ଧନ
 ତଥାପି ତାଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ କିଛି କହିପାରୁ
 ନଥିଲେ ।

ଏବେ ବଜ୍ରପୁତ୍ରର ଚନ୍ଦ୍ରାର ବେଶ
 ହେଉଛି କେହି ଧନ କେହି ବାଧା
 ଦେବେ । ଧୂଳିପୁତ୍ର ଥିଲେ ବୁଢ଼ିମାନ,
 ଧୂଳିପୁତ୍ର ଓ ଧୂଳିପୁତ୍ର । କିନ୍ତୁ ଧୂଳିପୁତ୍ର
 କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଧୂଳି ପାଇଁ ଧନ ଧନ ଓ
 ଧନ ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ତେଣୁ ଧନ
 ମଧ୍ୟରୁ ବ୍ୟବହାର ଓ ଧନ ଧନ ବ୍ୟବହାର
 ପଦ୍ଧତି ଜିଜିମା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଧନ ଧନ ଧନ ।

ଏହି କଥା ଉପରେ ଧୂଳିପୁତ୍ର କହି ଧନ
 ସେ ଧୂଳିପୁତ୍ର ଧନ ଧନ ଧନ ଧନ
 ମୁହାଁ ଦେଇ କହିଲେ, “ତୁମର ପାତା ପସନ୍ଦ
 ଜନସ ଏଥିରେ କିଛି ନେଇ ଆସ ।”

ବନ୍ଧୁଆ ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ପ୍ରଶାନ୍ତକୁ ଓଲଟପାଲଟ କରି ଦେଖିଲା ଓ ପିତାଙ୍କୁ କହିଲା, “ବାବା ଲଏ ତ ଅଳେ ମଦ୍ରା । ଏଥିରେ ତ କିଛି ମଧ୍ୟ ମିଳିବ ନାହିଁ, ଓଲଟା ଅପମାନକ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।” ଏକଥା କହି ସେଇଠିକୁ ସେଇଠାରେ ରଖି ସେ ଚାଲିଗଲା ।

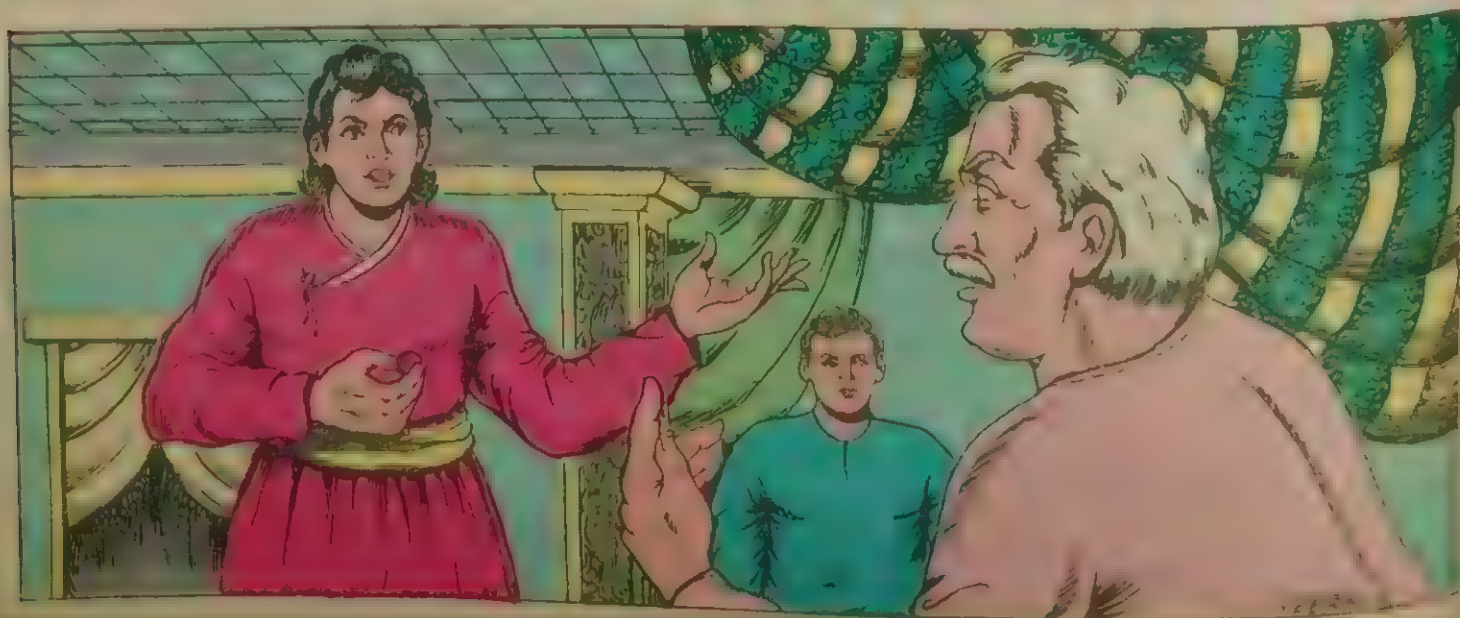
ଦ୍ଵିତୀୟ ପୁଅ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମଧ୍ୟ ନିଜ ମଦ୍ରାକୁ ସହେଦ ଦୁଷ୍ଟରେ ଅନାରେଲା । ଓଲଟପାଲଟ କରି ଦେଖିଲା ସେଇଟା ପ୍ରକୃତରେ ଅଳେ । କିନ୍ତୁ ପିତାଙ୍କୁ ଶୁଣି କହିବା ଭଳି ମାନ୍ୟତା ତା’ର ନଥିଲା । ସେ ଧୀର ଓ ଶାନ୍ତ ଭାବରେ ପିତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା, “ବାବା ବଜାରରେ ରେଜା ଦୁଏତ ମିଳି ନ ପାରେ, ତେଣୁ ମୋତେ ଏ ପଇସା ବଦଳରେ କିଛି ରେଜା ଦିଅନ୍ତୁ ।”

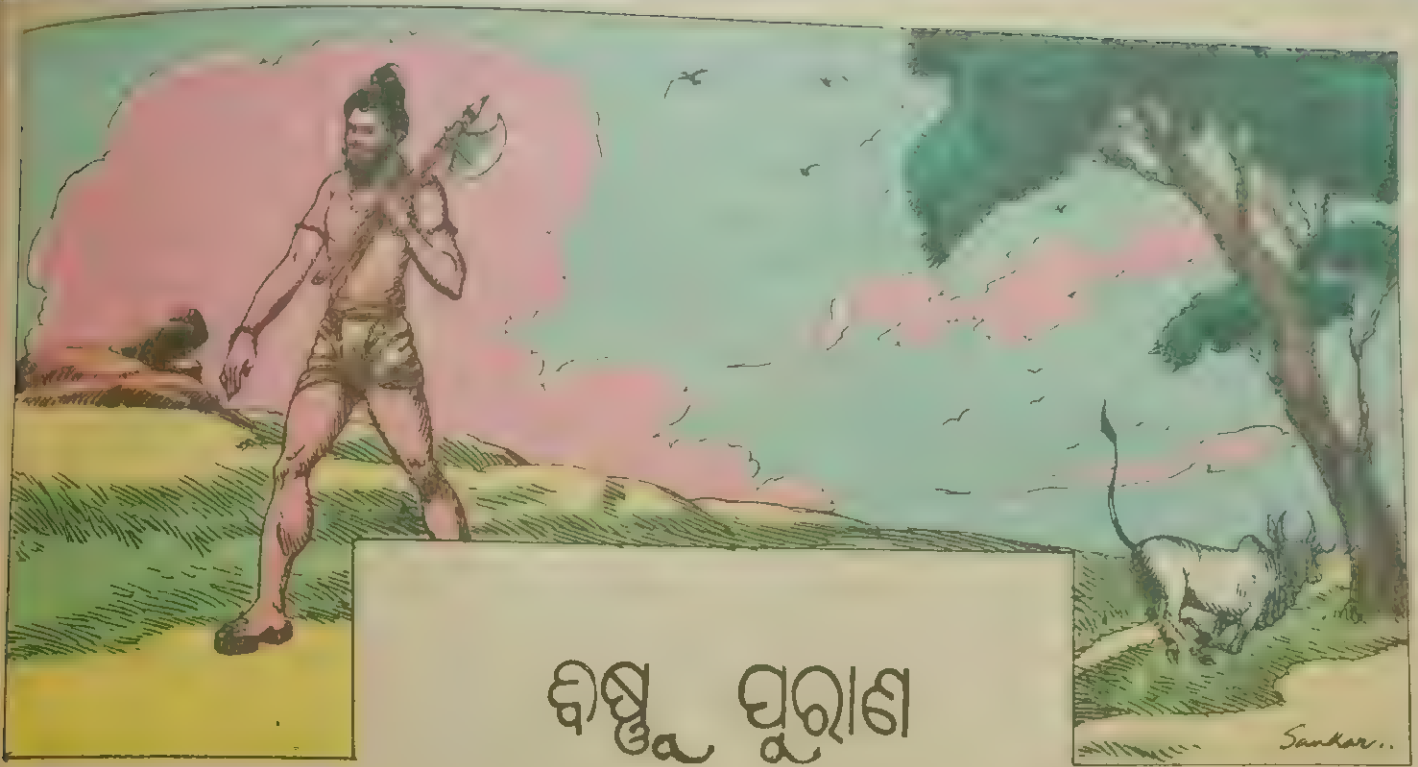
ବନ୍ଧୁଗୁଡ଼ ଶୁଣି ହୋଇ କହିଲେ, “ଏବେ ତୁମ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନର ବଜାର ଯିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ମୋର ଚନ୍ଦ୍ରା ଦୂର ହୋଇଛି । ଶ୍ରୀକାନ୍ତ

କମିବାଡ଼ି ବୁଝୁ । ଆଉ ପ୍ରଶାନ୍ତ ଅଳଙ୍କାର ଦୋକାନ ବୁଝୁ ।”

ପୁଅମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଆଖିରେ ଚାହିଁଲେ । ପିତା କପରି ଏତେ ଶାନ୍ତ ସବୁ କଥାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କଲେ ? ତାହାହିଁ ହେଲା ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ପ୍ରଶ୍ନ । ତେବେ ପିତାଙ୍କ ନିରୁତ୍ସାହ ଉପରେ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ପ୍ରଗାଢ଼ ବିରୋଧ ଥିଲା । ସେମାନେ କିଛିପୁ ରାଜରେ ଅନାଦିବାଦି ଚାରିଜଣ ଯିବା କହିଲେ, “ମୋତେ କାମରେ ଲୁଚିଆମାନଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ କଠୋର ହେବାକୁ ପଡ଼େ । ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ବେଶି ଯାଚିବ । ତେଣୁ ତାକୁ ମୋ କାମ ଦିଆଗଲା । ଆଉ ଅଳଙ୍କାର ଦୋକାନରେ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ କଥା ମଧ୍ୟ କରି ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୌର୍ଯ୍ୟର ସହିତ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ । ପ୍ରଶାନ୍ତ ସେଇଟା ଭଲ ପାରିବ । ତେଣୁ ସେ ଦୋକାନରେହିଁ ରହିବ ।”

ଏହିପରି ଭାବରେ ବନ୍ଧୁଗୁଡ଼ ଦୁଇପୁଅଙ୍କର କାମ ବିଷୟରେ ସମାଧାନ କରିଥିଲେ ।

ବିଷ୍ଣୁ ପୁରାଣ

ଯମଦଣ୍ଡିଙ୍କ ଶରୀର ହଠାତ୍ ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା ଓ ତାଙ୍କର ମୃତଦେହ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ରେଣୁକାଦେବୀ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମୃତ ଶରୀର ନିକଟରେ ମଥାପିଟି କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଠିକ୍ ସେତକ-ବେଳେ ପରଶୁରାମ ବଣରୁ ଆଶ୍ରମକୁ ଫେରି ଏପରି ଘଟଣା ଦେଖି ହୋଧରେ ପାଗଳ ହୋଇଗଲେ ଓ ନିଜର ପରଶୁଟି ଧରି ମାହେଷ୍ୱରୀ ନଗର ଅଭିମୁଖରେ ଧାଇଁଲେ ।

ଇନ୍ଦ୍ରମଧ୍ୟରେ ମହର୍ଷି ଭୃଗୁ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଆସି ଯମଦଣ୍ଡିଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ରେଣୁକାଙ୍କ ଆକୁଳ ହୃଦୟରେ ତାଙ୍କ ହୃଦୟ ବ୍ୟଥିତ ହେଲା; ସେ ରେଣୁକାଙ୍କୁ ସାନ୍ତୁନା ଦେଲେ ଓ ନିଜର ଚପସ୍ୟା ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଯମଦଣ୍ଡିଙ୍କୁ ଜୀବିତ କରାଇଲେ ।

ତେଣେ ମାହେଷ୍ୱରୀ ନଗରରେ ସୈନିକ-ମାନେ ଯଜ୍ଞଧେନୁ ଉପରେ ଅକଥନାୟ ଅତ୍ୟାଚାର କରୁଥାନ୍ତି । କାରଣ ସେମାନଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ଧେନୁ କିଛି ଦେଉ ନଥିଲା । ସେଠାରେ ଉତ୍ତମୂର୍ତ୍ତି ଧାରଣ କରି ହୋଧରେ କମ୍ପି କମ୍ପି ପହଞ୍ଚିଲେ ପରଶୁରାମ ଓ ସୈନ୍ୟ-ଦଳଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ କଲେ । ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ମଧ୍ୟରେ ସମଗ୍ର ସୈନ୍ୟଦଳ ଛୁଲୁଛୁଲୁ ହୋଇ କୁଆଡ଼େ ପଳାଇଲେ । ସେ ଧେନୁକୁ ଆଦରର ସହୃଦ ଆର୍ତ୍ତସି ଦେଲେ ଓ ନିର୍ଭୟରେ ଆଶ୍ରମ ଫେରି-ଯିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ତା'ପରେ ପୁଣି ସେ କୁଠାର ଉତ୍ତେଜନ କରି ରାଜାଙ୍କ ପ୍ରାସାଦ ଅଭିମୁଖରେ ଧାଇଁଲେ । ବାହାରେ ଥାଇ ଡାକ ଦେଲେ, “ଆରେ ଦୁଷ୍ଟ, ରାଜା ତ ପ୍ରଜାର

ରକ୍ଷକ ହୋଇଥାଏ । ଯଦି ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭୁଲି ରାଜା ଅପରାଧ କରେ, ତେବେ ତାକୁ ଦଣ୍ଡିତ୍ରୀ ପ୍ରାପ୍ୟ । ପ୍ରାସାଦରୁ ବାହାର ଆସି ପାପର ଫଳ ଭୋଗ କର ।” ପରଶୁରାମଙ୍କର ରୁଦ୍ରରୂପ ଦେଖି ସମସ୍ତେ ଡରଗଲେ । ସେ ସାକ୍ଷାତ୍ କାଳ ପରି ଦେଖା ଯାଉଥା’ନ୍ତି ।

ତାଙ୍କର ସେପରି ବକ୍ତାଳ ରୂପ ଦେଖି ଓ ଭୟଙ୍କର ରକ୍ତ ଶୁଣି ଦ୍ଵାରପାଳ ଓ ସୈନ୍ୟମାନେ ଦୂରେଇ ଠିଆ ହୋଇଥା’ନ୍ତି । ସେ ପ୍ରାସାଦର ଅନ୍ତର ମନ୍ଦିରରେ ପଶି ପୁଣି ତାଙ୍କ ଦେଲେ, “ଆରେ ପାପୀ ରାଜା, ତୁ କାହିଁକି ଏବେ ଘରେ ଲାଗିଛୁ? ମୋର ପରଶୁ ତୋର ରକ୍ତ ପିଇବା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛି । ଯାହା ରାଜ୍ୟରେ ଶୋ

ବୁଦ୍ଧି, ଉପାୟ ମାନିବ ଏବଂ ଶତ୍ରୁକୁ କରାଯାଏ, ସେ ରାଜା ହଟ୍ୟାର ଯୋଗ୍ୟ ।”

ପରଶୁରାମଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ଡାକରାରେ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ବାହନୀ ଆସିଲେ : ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଦନଙ୍କର ସୁଧାମ ସଂଗ୍ରାମ ହେଲା । ଯୁଦ୍ଧ କରୁ କରୁ ରାଜାଙ୍କର ଧରଣୀ ଫୁଟିଲା ଓ ସେ ତାଙ୍କର ହସ୍ତ, ଶରୀର ଶୀଘ୍ର ପୃଥିବୀ ଗୁଡ଼ିଗଲେ ସେ ପୁଣି ତହରେ ଲାଗି ହୋଇଯିବେ । ଯଦିମ ଯୁଦ୍ଧ କଟିବେ ତାଙ୍କର ଆଗ୍ରହ କମିଗଲା ଓ ସେ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇପଡ଼ି ଯିବେ ହେଲେ । ନିଜ ପତନ ସେ ଯାଇ ସୁଦର୍ଶନ ତହରେ ଲାଗି ହୋଇଗଲେ ।

ପରଶୁରାମ ଏବେ ସନ୍ତୋଷର ସହିତ ଆଶ୍ରମ ଫେରି ଆସିଲେ । ପିତାକୁ ଜୀବତା ବସ୍ତାରେ ଦେଖି ସବୁ ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କଲେ । ସବୁ ଶୁଣି ଯମଦଗ୍ଧି କହିଲେ, “ଦେଶ ପୁଣି, ଆମେ ବ୍ରାହ୍ମଣ; ତୁମେ ଯେଉଁ ହତ୍ୟା କାଣ୍ଡ କଲ ତାହା ଆମର ସ୍ଵଧର୍ମ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ସେ ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ ପାଇଁ ଚପସ୍ୟା କର ।”

ପରଶୁରାମ କହିଲେ, “ପିତା, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ ଚପସ୍ୟା କରିବି କିନ୍ତୁ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ନୁହେଁ ।” ତା’ପରେ ସେ ବଣକୁ ଚାଲିଗଲେ ଚପସ୍ୟା କରିବା ସକାଶେ ।

ଏଣେ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ଏକହଜାର ପୁତ୍ର ପରଶୁରାମଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଆଶ୍ରମ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ସେମାନେ ଆସି ଯମଦଗ୍ଧି ଚପସ୍ୟା

କହୁଥିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଶିଳ୍ପକାର
 କଲେ ଓ କିଛି ମୁଣ୍ଡକୁ ଥୁରକୁ ମୋଡ଼ାଇ
 ଦେଲେ । ରେଣୁକା ଦେଖି ଗୋଟିଏ ଶିଳ୍ପକାର
 ଆସି ଚଳିବ କଲେ । ତାହାଙ୍କର ମୋଡ଼ାଇ
 ଶିଳ୍ପକାର କାନରେ ତାହା ବାହାରେ ଦେଖିଲା ।
 ସେ ଶିଳ୍ପକାର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଓ କୁହୁଟିଲେ,
 କିଛି ନା କିଛି କିଛି ଘଟିଛି । ସେ ତାହାଙ୍କ
 ଶିଳ୍ପ ପରଶୁ ଧରି ଆଶ୍ରମ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲେ ।
 ଆସି ଦେଖିଲେ ଆଶ୍ରମ ଘର ମଧୁ ପୋଡ଼ା
 ଶରଣାର ହୋଇଛି । ଆଶ୍ରମବାସୀ ଅଧିକାଂଶ
 ମୃତ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଓ ରେଣୁକା ଦୁହେଁ ମୃତ
 ଓ ସେହି ଅଗ୍ନିରେହିଁ ଦୁହେଁଙ୍କ ଶବ୍ଦର ଜଳ
 ଯାଇଛି । ଅତୁରରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଗତି
 ଗତି ଦୁଇଟି ପଥର ମଝିରେ ଅଟକି ଯାଇଥିଲା ।
 ତାକୁ ଦେଖି ତାଙ୍କର ହୋପ ଦ୍ଵିଗୁଣିତ
 ହେଲା । ସେ ମୁଣ୍ଡକୁ ହାତରେ ଧରି କହିଲେ,
 “ମୋର ହୃଦୟର ଜ୍ଵାଳରେ ମୋ ଆଖିରୁ
 ଅଶ୍ରୁ ଶୁଖି ଯାଇଛି । ପିତା, କନ୍ୟା ରକ୍ତରେ
 ଆପଣଙ୍କ ଶୀରକୁ ଡୁବାଇ ପାରିଲେ ଯାଇ
 ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର ଅନ୍ତ୍ୟେଷ୍ଠି କରିବି ।”

ତା’ପରେ ସେ ଏକ ଉଚ୍ଚ ଶିଳ୍ପ ଉପରକୁ
 ଉଠି, ପରଶୁକୁ ଉଠୋଳନ କରି ମଧ୍ୟ କଲେ
 କି, “ମୁଁ ଏଇ ପରଶୁ ଦ୍ଵାରା ଯୁଦ୍ଧକୁ
 ଏକୋଇଶବାର ନିଷତ୍ୟ କରିବି ।”

ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, କଲେ ରଡ଼ରେ ଦିଗ
 ବିଦଗ୍ଧ ପୁଣି ହେଲା । ସେମକୁ ଶୁଣି ବଢ଼ି,

ଅନ୍ୟ ଦେବତାମାନେ ଓ ମହର୍ଷିମାନେ ସେଠାକୁ
 ଆସି ତାଙ୍କୁ ଶାନ୍ତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ।
 ମହର୍ଷି ଭୁରୁ କହିଲେ, “ବନ୍ଧୁ, ଯେଉଁଠି
 ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକ ଅତ୍ୟାଚାର କରନ୍ତି ସେଠାରେ
 ଭଗବାନ ସ୍ଵୟଂ ଆସି ଦଣ୍ଡ ଦିଅନ୍ତି । ତୁମେ
 ଋଷି ପୁତ୍ର ହୋଇ ଏପରି ନିରକାରୀ କରିବାକୁ
 ନିଜେ କାହିଁକି ଇଚ୍ଛା କରୁଛ ?”

ପରଶୁରାମ କହିଲେ, “ଭଗବାନ ଆଜ୍ଞାଶୁ
 କେବେ ଗମିପଡ଼ନ୍ତି ନାହିଁ । ଆମରିମାନଙ୍କ
 ମାଧ୍ୟମରେହିଁ ତାଙ୍କର କେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।
 ଯେତେବେଳେ ମନୁଷ୍ୟ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଧରି
 ଦୁର୍ବଳ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରିଥାଏ ଓ ତାହା
 ସୀମାନ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ସେଠାରେ ଆମରି

ମଧୁର କୌଶଳ ମନୁଷ୍ୟ ଭିତରେ ଭଗବାନ ପ୍ରକଟ ହୋଇ ଦୁଷ୍ଟଦଳନ କରିଥା'ନ୍ତି । ଆପଣ ମୋର ପିତାମହ । ମନେ କରନ୍ତୁ ମୁଁ ସେହିପରି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ।” ଏକଥା କହି ସେ ହିମାଳୟ ଚାଲିଗଲେ ଓ ଭଗବାନ ଶିବଙ୍କ ପାଇଁ ଘୋର ତପସ୍ୟା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଶିବ ସ୍ୱୟଂ ତାଙ୍କ ତପସ୍ୟାରେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ପ୍ରକଟ ହେଲେ ଓ ତାଙ୍କୁ ଶାନ୍ତ ହେବାକୁ କହିଲେ ।

ପରଶୁରାମ ଶିବଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଭଗବାନ, ଆମଣଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ବନା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଆପଣ ମୋର ଶପଥ କଥା ଜାଣନ୍ତି । ସେ ଶପଥ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ବଳ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ ।”

ଶିବ ପରଶୁରାମଙ୍କୁ ଅନେକ ଅସ୍ତ୍ର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଏକ ଦିବ୍ୟାସ୍ତ୍ର ଦେଇ କହିଲେ, “ଏହି ଅସ୍ତ୍ର ତୁମର ନାମ ଅନୁସାରେ ଭଗବାନ ନାମରେ ସଂସାରରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହେବ । ତୁମେ ଦିବ୍ୟ-ପୁରୁଷଙ୍କ କଳା ଧରି ଆସିଛ । ଯାଅ, ତୁମ ଜାମରେ କେହି ବାଧା ଦେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ତୁମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଟେ ସିଦ୍ଧି ହେବ । ମୋର ଆଶୀର୍ବାଦ ତୁମ ସହିତ ଥିବ ।” ଏକଥା କହି ଶିବ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଗଲେ । ତା’ପରେ ପରଶୁରାମ ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଶଲେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦ ଆଶିବା ପାଇଁ । ସେ ତାଙ୍କୁ କବଚ ଶକ୍ତି ଓ ଏକ ଦିବ୍ୟଧନୁ ଦେଇ କହିଲେ, “ଏହି ଧନୁ ମୁଁ ରାମଅବତାରରେ ତୁମଠାରୁ ଫେରାଇ ନେବି ।”

ଏହିପରି ନାନା ଦିବ୍ୟାସ୍ତ୍ର ଓ ଦିବ୍ୟଶକ୍ତି ସମନ୍ୱିତ ହୋଇ ପରଶୁରାମ କ୍ଷତ୍ରିୟସମ୍ରାଟ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ସେତେବେଳେ କ୍ଷତ୍ରିୟ ରାଜାମାନେ ଧର୍ମମାର୍ଗରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇ ଗୋ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଦୁର୍ବଳ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ଯଥେଚ୍ଛା ଅତ୍ୟାଚାର କରି ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ ବିବେକ ଭୁଲି ଅଧର୍ମ ମାର୍ଗରେ ଚାଲିଥା'ନ୍ତି । ପରଶୁରାମଙ୍କୁ ପାଇ ପ୍ରଜାମାନେ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ତାଙ୍କ ସହିତ ମିଳି ରାଜାମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଗଲେ । ଏସବୁ ଶୁଣି କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ପୁତ୍ରଗଣ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜାମାନେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଫଳାଇଲେ । ପରଶୁରାମ ତାଙ୍କର ଆଗ୍ନେୟାସ୍ତ୍ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି

ମହେଶ୍ୱରୀ ନଗର ଭସ୍ମ କଲେ ଓ ରାଜାମାନଙ୍କର ଅନୁଧ୍ୟାବନ କଲେ । ଅବଶେଷରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସେ ବଧା କଲେ । ସେମାନଙ୍କ ରକ୍ତରେ ପିତା ସମଦଶ୍ୱଙ୍କର ଶିର ଯୋଡ଼ି କରି ଶେଷ ତପସ୍ୱୀ କଲେ ଓ ତାଙ୍କର ଅଶ୍ୱିମାୟାର ପୁଣି କଲେ ।

ସେହିଠାରେ ପିତାଙ୍କର ତପସ୍ୱୀ ପାଇଁ ସେ ପାଳକୁଣ୍ଡ ରକ୍ତ ମାତ୍ର କରିଥିଲେ ସେ ସ୍ଥାନ ମହାକାୟରେ ସମନ୍ତପଞ୍ଚକ ନାମରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରିଯାଇଛି । ସେହି ସ୍ଥାନ ପରେ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ଶବ୍ଦରେ ପରିଚିତ ହେଲା । ପୁଣି ସେହି ସ୍ଥାନରେ ମହାକାୟର ଯୁଦ୍ଧରେ ରକ୍ତ ଦିବାର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ପିତାଙ୍କର ଶାଳ କରବା ପରେ ସେ ପୁଣି କ୍ଷତ୍ରିୟ ମହାର ପାଇଁ ବାହାର ମାରିଲେ ।

କ୍ଷତ୍ରିୟ ନାଶମାନେ ନିଜ ନିଜ ଶିଶୁଙ୍କୁ ବାହାରି ଘରମାନଙ୍କରେ ଲୁଚାଇ ଦେଖାଥିଲେ । ପରେ ସେହି ଶିଶୁମାନେ ବଡ଼ ହୋଇ ପୁଣି ନିଜ ରାଜ୍ୟ ସବୁ ଶାସନ କଲେ । ପୁଣି ପରଶୁରାମ ଶୋକ ଶୋକ ସେମାନଙ୍କୁ ମାରିଲେ । ଏହିପରି ଯେକାଣ୍ଡରାଜ୍ୟରୁ ଯୁଦ୍ଧରୁ ଶାନ୍ତି ମିଳିଲା ସେହି ସମୟ ରାଜ୍ୟ କର୍ମାପ୍ରାପ୍ତି ନାମ ଦେଇ ଯେଉଁଠି ସାଗରସ୍ଥିତ ମହେନ୍ଦ୍ର ପବନକୁ ଯାଇ ତପସ୍ୟା କଲେ । କଣ୍ୟପ ବଞ୍ଚିରହିଥିବା କ୍ଷତ୍ରିୟ ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ସମପଣି କଲେ ।

ରାଜା କର୍ମାକୁଙ୍କ ବଂଶରେ ରକ୍ତ ହିଁଲେ ଜଣେ ବିଶ୍ୟାତ ରାଜା । ସେହି ରକ୍ତ ବଂଶରେ ଅନେକ ଦିନ ପରେ ଶ୍ରୀବତ୍ସ, ରାଜା ଦାଶରଥଙ୍କ ଜ୍ୟେଷ୍ଠପୁତ୍ର ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ରୂପରେ ଜନ୍ମ ନେଲେ । ସେ ମନୁଷ୍ୟ ପାଇଁ ସବୁ ପ୍ରକାର ଆଦର୍ଶର ଉଦାହରଣ ରଖିଛନ୍ତି । ସେ ରାକ୍ଷସମାନଙ୍କୁ ସାହାର କରିଥିଲେ ଓ ଆଦର୍ଶ ରାମରାଜ୍ୟ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ।

ରାମାବତାର

ହିରଣ୍ୟକଶିପୁ ଓ ହିରଣ୍ୟାଶକୁ ବିଷ୍ଣୁ ନରସିଂହ ରୂପରେ ମାରିଥିଲେ । ପର ଜନ୍ମରେ ସେମାନେ ରାବଣ ଓ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ନାମରେ ଦୁଇ ଭୟଙ୍କର ରାକ୍ଷସ ରାବଣେ ଜନ୍ମ ନେଇ ଦେବତା, ଧନ, ଗର୍ବ ଓ ରକ୍ଷିଗଣଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ଖ୍ୟାତ ଆକ୍ୟାଚୁର କଲେ । ରାବଣ ଯେଉଁ ତପସ୍ୟା କରି ବାହ୍ୟାଂଶରୁ ବଡ଼ ମାଲିକି କିନ୍ତୁ ଦେବତା, ଧନ ଓ ଗର୍ବ ଆଦି ଲୋକମାନଙ୍କୁ

ବନ୍ଧ୍ୟାଳେର ଦକ୍ଷିଣାପାର୍ଶ୍ବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହାର
ରାଜ୍ୟ ବ୍ୟାପୀ ଥାଏ । ସେଠି ଥିବା ରାକ୍ଷସମାନେ
ଆର୍ଯ୍ୟବର୍ତ୍ତରେ ଦେଉଥିବା ଯଜ୍ଞ ସବୁରେ ନାନା
ବିଷ୍ଣୁ ବଢ଼ାଉଥା'ନ୍ତି । ସେଠାରେ ଥିବା ଋଷି-
ମୁନିଙ୍କ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରୁଥା'ନ୍ତି । ଆଶ୍ରମ
ଓ ଗ୍ରାମମାନଙ୍କୁ ପୋତିବା, ନିରାଶ୍ରମ ଲୋକଙ୍କୁ
କଷ୍ଟ ଦେବା ଓ ରାଜ୍ୟ ପରେ ରାଜ୍ୟ ଲାଗୁନ
କରିବାରେ ସେମାନଙ୍କର ଅପାର ଆନନ୍ଦ ।

ସେହି ସମୟରେ କୃଷ୍ଣେଜ ନାମକ ଜଣେ
ଋଷି ବେଦପାଠ କରି କରି ଗୋଟିଏ କନ୍ୟା
ସନ୍ତାନ ଲଭ କଲେ ଓ ତା'ର ନାମ ରଖିଲେ
ବେଦମତୀ । ସେ ଥିଲେ ଅତି ସୁନ୍ଦରୀ ଓ
ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ କଲରେ ଜନ୍ମ ନେଇଥିଲେ । ତେଣୁ
ପ୍ରାପ୍ତ ବୟସ ହେବା ମାତ୍ରେ ସେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ପତି
ରୂପରେ ପାଇବା ପାଇଁ ଚପସ୍ୟା କରୁଥା'ନ୍ତି ।
ରାବଣ ତାଙ୍କୁ ପାଇବା ପାଇଁ ଚାହୁଁଛି । ତେଣୁ
ଦିନେ ସେ ବେଦମତୀ ପାଶକୁ ଯାଇ କହିଲା,
“ଦେବେ ପତି ରୂପରେ ବରଣ କରି ମୋ

ସହିତ ଲଙ୍କା ଗୁଲ ।” ବେଦମତୀ ଏ କଥା
ଶୁଣି ରାବଣକୁ ତରଫାର ଓ ଅପମାନ କରନ୍ତେ
ରାବଣ ହୋଧବେରେ ତାଙ୍କର କେଶ ଧରି
ଟାଣିଲା । ଏପରି ଦୁର୍ବ୍ୟବହାରରେ ବେଦମତୀ
ଭୟଙ୍କର ଭାବରେ ରାଗଯାଇ ରାବଣକୁ ଟାପ
ଦେଲେ, “ଆରେ ଦୁଷ୍ଟ, ତୁ ମୋର ଶରୀର
ହରଣ କରି ଅପବିତ୍ର କଲ । ତେଣୁ ମୁଁ ଏ
ଦେହକୁ ଏବେ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବି । କିନ୍ତୁ
ମନେ ରଖ । ପରଜନ୍ମରେ ମୋର ଯୋଗୁ
ତୋର ବିନାଶ ହେବ । ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁ ରାମ
ଅବତାର ହୋଇ ମୋତେ ହିଁ ରୂପରେ ବରଣ
କରିବେ ।” ଏକଥା କହି ସେ ଯୋଗବଳରେ
ଅଶ୍ବିରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ ।

ରାକ୍ଷସମାନଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାରରେ ଦୃଥିବା ଯାହା
ଯାହା କରି ଉଠିଲା । ସେହିଭଳି କଲେଣି ପତି
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମନୁଷ୍ୟ ରୂପରେ ଓ ଦେବତାମାନେ
ବାନର ରୂପରେ ମୃତ୍ୟୁବେଳେ ଜନ୍ମ ନେଲେ ।
(ହମଶଃ)

ରକ୍ଷାକବଚ

ଶରତ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ରାତିରେ ଡେଇଁଟି ଜ୍ୟୋତି -

ଲୋକରେ ଘୁରି ରହିଛି । ରାଜା ସୁଗୁଣ ସିଂହ ନବରର ଛତା ଉପରେ ଏକା ଏକା ଟିକିଲି ମାରିଛନ୍ତି, ସେ ଭବୁଥିଲେ, “ପୁଲିତ ରାଜ୍ୟରେ ମୁଁ ଗୁଳିଣ ବର୍ଷ ଧରି ଶାସନ କରି ଆସୁଛି । ପ୍ରଜାମାନେ ସୁଖୀ ଓ ମୋତେ କେତେ ଭଲ ପାଉଛନ୍ତି । କୌଣସି ଅନ୍ୟାୟ, ଅପରାଧ ପ୍ରାୟଶଃ ଦୃଶ୍ୟହୀନ । ଇଶ୍ଵରଙ୍କ କୃପାରୁ ଏସବୁ ସମ୍ଭବ ହୋଇଛି ଯିନା । ଠିକ୍ ଏଇ ଜ୍ୟୋତିରାବତୀ ପରି ମୋର ଯଶୋନା ସବୁଦିନେ ଆଲୋକିତ ହୋଇ ରହିଥିବ ।”

ସେ ଆକାଶକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲେ ଅଗୁନକ ଗୋଟାଏ ବାଦଲ ଭଳି ଉପରକୁ ମାଡ଼ି ଆସୁଛି । ତାଙ୍କର ମନଟା ଟିକିରି ଉଠିଲା: ଘାବିଲେ, “ମୃତ୍ୟୁ ଉପରେ କୌଣସି ବିଶ୍ଵାସ ରଖି ଯାଇ ପାରେନା । ବରଂ ପୁଣି ହାତରେ

ରାଜ୍ୟର ସମର୍ପଣ କରି ଶେଷ ଜୀବନ ଭଗବାନଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ସଜନରେ ବିତାଇ ଦେଲେ ଭଲ । ମନ, ପ୍ରାଣ, ଶରୀର ଏବେ କ୍ଷମେ ବଳହୀନ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । କିଏ ଜାଣେ କିଛି ଗୋଟାଏ ଦୁଃଖ ଭଲ କାମ କରି ବସିବ ଓ ବଦନାମହାଁ ସାର ହେବ । ଏତେ ଦିନର ଯଶ ଅପଯଶରେହିଁ ପରିଣତ ହେବ ।”

ରାତି କ୍ଷମେ ଶରୀର ହେଉଥାଏ । ରାଜା ଏହିପରି ଭବି ଭବି ଶୋଇବା ପାଇଁ ନିଜର ଶୟନକକ୍ଷ ଖୋଲିଦେବା ମାତ୍ରେ ଦେଖିଲେ କକ୍ଷଟିର ଭିତରଟା ଖୁବ୍ ଆଲୋକିତ ଦେଖା ଯାଉଛି । ନିଜ ପଲଙ୍କ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିବା କ୍ଷଣି ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ସେହି ପଲଙ୍କ ଉପରେ ବସିଥିଲେ ଏକ ଦିବ୍ୟମୂର୍ତ୍ତି । ସେ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ହସୁଥିଲେ । ସେ ରାଜାକୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବାର ଦେଖି କହିଲେ,

“ହଜନ, କ’ଣ ମୋତେ ଆପଣ ଚାହିଁପାରୁ ନାହାନ୍ତି? ମୋ ନାମ ଦେଉଛନ୍ତି ଯଶଦେବୀ; କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କୁ ଧର୍ମପଥରେ ବ୍ୟାଧିଲେଖୁ ? ଆପଣଙ୍କର ଯଶ କାହାପୋରୁ ଗୁଣାଆଡ଼େ ବ୍ୟାପୀ ରହିଛି ? ସବୁ ମୁହଁ କରୁଛି ।”

ରାଜା ଏକଥା ଶୁଣି ଖୁସି ହେଲେ ଓ କହିଲେ, “ଦେବୀ, ଆପଣଙ୍କ କୃପା ଯୋଗୁ ମୋର ଧର୍ମ ଓ ଯଶ ଲାଭ ହୋଇଛି ନେତ୍ରପାଳୀ ଦୂରଦର୍ଶୀ ଜଣାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଏବେ ଚାହାନ୍ତି କିମ୍ବା ଦେଉଛନ୍ତି ମୋ ପରେ ମୋ ପୁତ୍ରର ଶାସନ କାଳରେ ଧର୍ମର ଦାୟା କ’ଣ ହେବ ।”

“ରାଜନ, ଆପଣ ଆଦୌ ଭ୍ରା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଯେପରି ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ସର୍ବମାର୍ଗରେ

ନେଇଥାଲି ସେହିପରି ସର୍ବମାର୍ଗରେ ନେଇଯିବି ।” ଏପରି କହି ଯୋଗ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ହୋଇଗଲା ।

କାହ୍ନୁଦାନ ପରେ ରାଜା ସୁଗୁଣ ସିଂହ ଦେହ ଖୋଜି କଲେ ଓ ତାଙ୍କ ଜ୍ୟେଷ୍ଠପୁତ୍ର ଶୀଳ ସିଂହ ଗାଦିରେ ବସିଲେ । ସେ ପିତାଙ୍କ ସମୟର ବୃଦ୍ଧ ମନ୍ତ୍ରୀ ଧର୍ମପାଳକୁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପଦରେ ରଖିଲେ । ସେ ପିତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଶାସନ ନୀତି ଅନୁସରଣ କରୁଥିଲେ । ତେଣୁ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା କରି କହୁଥିଲେ କି ପ୍ରକୃତରେ ସେ ଯୋଗ୍ୟ ପିତାର ଯୋଗ୍ୟ ପୁତ୍ର ।

କେତେ ବର୍ଷ ପରେ । ସେହିପରି ଆଉ ଏକ ଶତକ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ରାତିରେ ଶୀଳ ସିଂହଙ୍କ କନ୍ୟା ଯଶୋଦେବୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ଶୀଳ ସିଂହ ତାଙ୍କୁ ଉତ୍ସୁକତାରେ ଧରି ମ କଲେ ଓ ନିଜର କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଇଲେ । ଯଶୋଦେବୀ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶୀଳ ସିଂହଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ମୁଦି ଦେଇ କହିଲେ, “ଏଇଟି ହେଲା ତୁମର ରକ୍ଷାକବଚ । ଯେତେବେଳେ ତମର ନ୍ୟାୟ ଓ ଧର୍ମ ପଥରୁ ବିଚ୍ୟୁତ ହେବ ସେତେବେଳେ ତମେ ଏ ମୁଦି ଭିତରୁ ଏକ କୃପ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରିବ ଏହାକୁ ଶେଢାବଳୀ ବୋଲି କହି ତୁମେ ନିଜର ଭଲକୁ ଯଶୋଦାନ ଜଣେନେ । ନଚେତ୍ ସବୁନାଶ ହେବ ।” ଏକଥା କହି ଯଶୋଦେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ହୋଇଗଲେ ।

ଶୀଳ ସିଂହ ଯଶୋଦେବଙ୍କର କୃପାକୁ
ନିଜର ସୌଭାଗ୍ୟ ବେଳେ ମନେ କଲେ ଓ
ରକ୍ଷାକବଚକୁ ପତୁର ସହୃଦ ପିନ୍ଧିଲେ ।

ଅଭିଜ୍ଞ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ଓ
ରକ୍ଷାକବଚରେ ପ୍ରଭବ ଯୋଗୁ ରାଜ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟରେ
ଗୁଲୁଥାଏ । କିନ୍ତୁ ବେଳେ ବେଳେ ସେ
ଭାବନ୍ତି, “ରାଜ୍ୟ ବିପ୍ରାର ଦ୍ଵାରା ରାଜାର ଯତ୍ନ
ବଢ଼ିଥାଏ । ମୁଁ ମୋ ପିତାଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ବଡ଼
ରାଜା ବୋଲି ସମସ୍ତେ ଜାଣିବେ ।”

ଧୀରେ ଧୀରେ ଏଇ ଇଚ୍ଛା ତାଙ୍କ ମନ
ମଧ୍ୟରେ ବଳବତ୍ତା ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ପ୍ରଧାନ
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର କଥା ତାଙ୍କୁ ବେଶି ପସନ୍ଦ ହେଲା-
ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା କେତେକ
ଅବିଦ୍ୟେଶୀ ଲୋକ ତାଙ୍କର ଏ ଇଚ୍ଛାକୁ ଆହୁରି
ବଢ଼ାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କଲେ ।

ସେଇ ସବୁ କୁତନ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଙ୍କର ନେତା
ଥିଲା ସେନାପତି ଦୁନ୍ଦୁଭି । ସେ ହେଲେ
ରାଜାଙ୍କର ଅତି ପ୍ରିୟ । ରାଜା ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ
କଥାକୁ ମୂଲ୍ୟ ନ ଦେଇ ସବୁଦିନ ଦୁନ୍ଦୁଭି
କଥାରେ ପରିଗୁଳିତ ହେଲେ । ଦିନେ ଅଗୁନକ
ସେ ଏକ ପଞ୍ଜୋଶୀ ରାଜ୍ୟ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ
କଲେ । ଯଦିଓ ରକ୍ଷାକବଚ ମୁକ୍ତିକାଠ ତାଙ୍କ
ଅଙ୍ଗୁଳକୁ ବରାବର ଗୃପ ଦେଉଥିଲା ରାଜାଙ୍କର
ହେକଥା ବୁଝିବାକୁ ସମର୍ଥ ନଥିଲା ।

ଶୀଳ ସିଂହଙ୍କର ଅଧର୍ମ ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା ।
ତାଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିବାକୁ

ଲାଗିଲା । ଛୋଟ ଛୋଟ ରାଜ୍ୟ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ
କରୁଥାନ୍ତି । ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ଆୟ
ଶତ ହୋଇଯାଉଥାଏ । ତେଣୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ
କର ଓ ଶଜଣା ବୃଦ୍ଧି କଲେ ।

ଶଜଣା ଅଧିକ କରିବାକୁ ଯାଇ ପ୍ରଜାପୀଡ଼ନ
କରାଗଲା; ପ୍ରଜାମାନେ ରାଜାଙ୍କର ନିନ୍ଦା
କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ବାରମ୍ବାର ଯୁଦ୍ଧ କରି
ସୈନ୍ୟମାନେ ବିଦ୍ରୋହ କଲେ । ପିତାଙ୍କ
ରାଜ୍ୟର ଯଶପତାକାର ପତନ ଶୀଳ ସିଂହଙ୍କ
ଯୋଗୁ ହେଲା ।

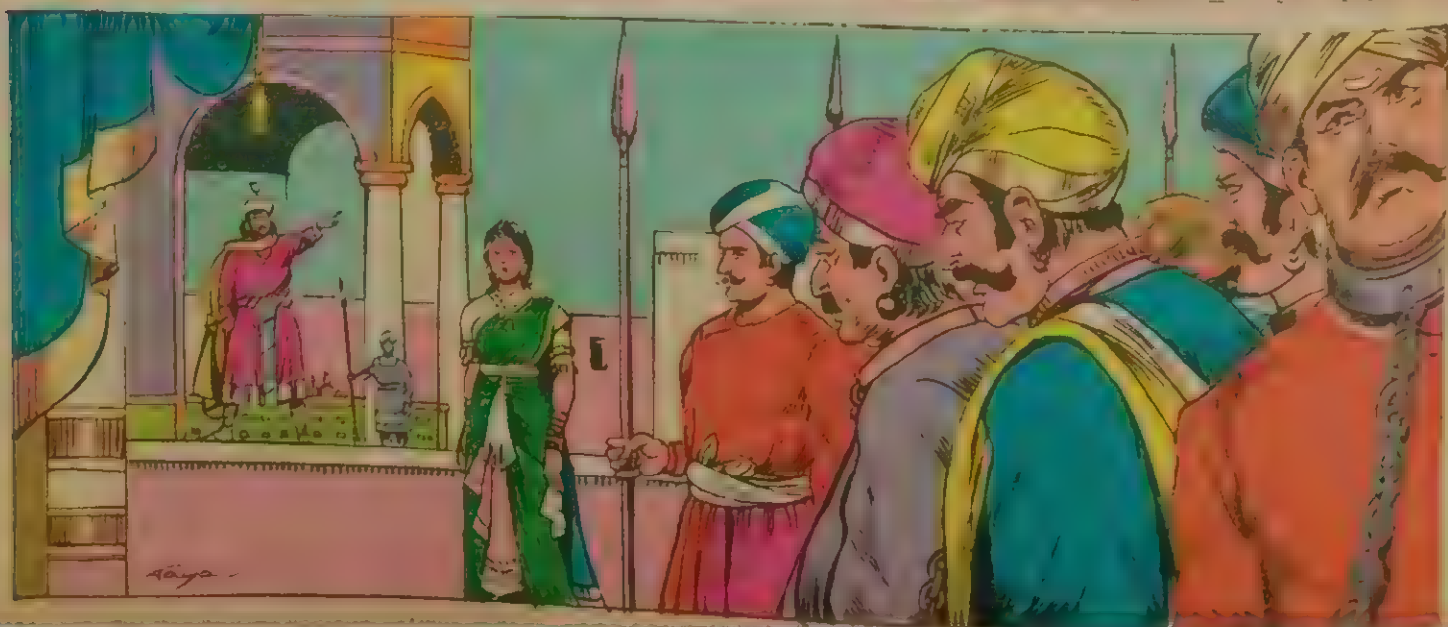
ରାଜ୍ୟର ଏପରି ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ
ଶୁଭ ଚିନ୍ତା ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଓ କାଳ୍ପବିନ
ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା । ତା'ପରେ

ଅବସ୍ଥା ଆହୁରି ଶରୀର ହେଲା ।
 ଦୁଇଟି ତା'ର ସାଙ୍ଗସାଥୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ
 ରାଜ୍ୟ ଲୁଟ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଅବସ୍ଥା
 ଯେତେବେଳେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତର ହେଲା
 ଶୀଳ ସିଂହ ହମେ ଉପଲବ୍ଧ କଲେ କି
 ନିଜର ଭଲ ଯୋଗୁଁ ସେହି ସମୟ ହୋଇଛି ।
 ସେ ପଶ୍ଚାତ୍ତପ କରି କହିଲେ, “ହାୟ, ମୁଁ
 ଦୁଇଟି କଥାରେ ପଡ଼ି ନିଜ ପଡ଼ୋଶୀ ରାଜ୍ୟ-
 ମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କଲି । ମୋର ଅବହେଳା
 ଯୋଗୁଁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମରିଗଲେ । ଆଜି ମୁଁ
 କେତେଦୂର ଅଧର୍ମରେ ଥିଲି ଯେ ମୁହଁଟିର
 ଗୁପ୍ତକୁ ମଧ୍ୟ ଧ୍ୟାନ ଦେଲିନାହିଁ ।”

ହଠାତ୍ ଦିନେ ନବର ଭିତରେ କୋଳହଳ
 ଶୁଭିଲା । ଗୁରୁଆଡ଼େ ଆଚକ୍ଷର ଛୁପୁ
 ଘେଟିଲେ । ଲାଗିଲା ଯେପରି ସମସ୍ତଙ୍କ ଜୀବନ
 ବିପନ୍ନ ଓ ଘୋର ଅସୁଜନତା ଦେଖାଦେଲା ।
 ଶୀଳ ସିଂହ ପଶ୍ଚାତ୍ତପ କରିବା ବେଳେ
 ମୁହଁ ଆହୁରି ତାଙ୍କୁ ଗୁପ୍ତ ଦେଖୁଥିଲା । ତାଙ୍କ

ମନରେ ଆମେ...
 କଲେ ଯେପରି...
 ଦୁରରୁ କୋଳହଳ ଶୁଣି ବାହାରକୁ ଆସି
 ସେ ଶୁଣିଲେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରକାରୀମାନେ ତାଙ୍କ
 ଏକମାତ୍ର କନ୍ୟାଟିକୁ ଧରିନେଇ ଯାଉଛନ୍ତି
 ଓ ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ମାରିବାକୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ଏକଥା
 ଶୁଣି ସେ ଝାଟି ଉଠିଲେ । ତାଙ୍କ ମନରେ ଓ
 ଶରୀରରେ ଆସିଲା ତେସିଂହର ବଳ । ସେ
 ବିଶ୍ୱସ୍ତ କେତେକ ସୈନିକଙ୍କୁ ନେଇ
 ବିଦ୍ରୋହ ଦମନ କରିବାକୁ ତତ୍ତ୍ୱସାଗତ ବାହାରି
 ପଡ଼ିଲେ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସେ
 ଅବସ୍ଥାକୁ ଆୟତ୍ତକୁ ଆଣି ପାରିଲେ ।

ସେ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ଆଗରେ ନିଜର ଭୁଲ
 ସ୍ୱୀକାର କଲେ ଓ ଟପଥ କଲେ ଆଜି କେବେ
 ଯେପରି ଏଭଳି ଭୁଲ ନହୁଏ । ପ୍ରଜାମାନେ
 ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ । ପତନ ହୋଇଥିବା
 ଯଶପତାକା ପୁଣି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଉଠିଲା । ସେ ଧର୍ମ
 ଓ ନ୍ୟାୟକୁ ଆଶ୍ରା କରି ରାଜ୍ୟ ଶାସନ କଲେ ।

ଭୂଲ ରାସ୍ତା

ଚନ୍ଦ୍ର ଶେଖର ଦିଲେ କିଶୋରୀ ସାଥୀ । ସେତେବେଳେ ଯୁଦ୍ଧରୁ ଫେରିବା ପାଇଁ ଏ ଘର ମିଡ଼ିଥିଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ର ଶେଖରଙ୍କର ଦୁଇ ପୁଅ ଥିଲେ । ଦୁହେଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭଲ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଡାକ୍ତର । ଚନ୍ଦ୍ର ଶେଖର କାନ୍ଧୁ ହିତ ପଦ ଦେଇପିବେ, ଠଉରଲ ପାରୁ ନଥିଲେ ।

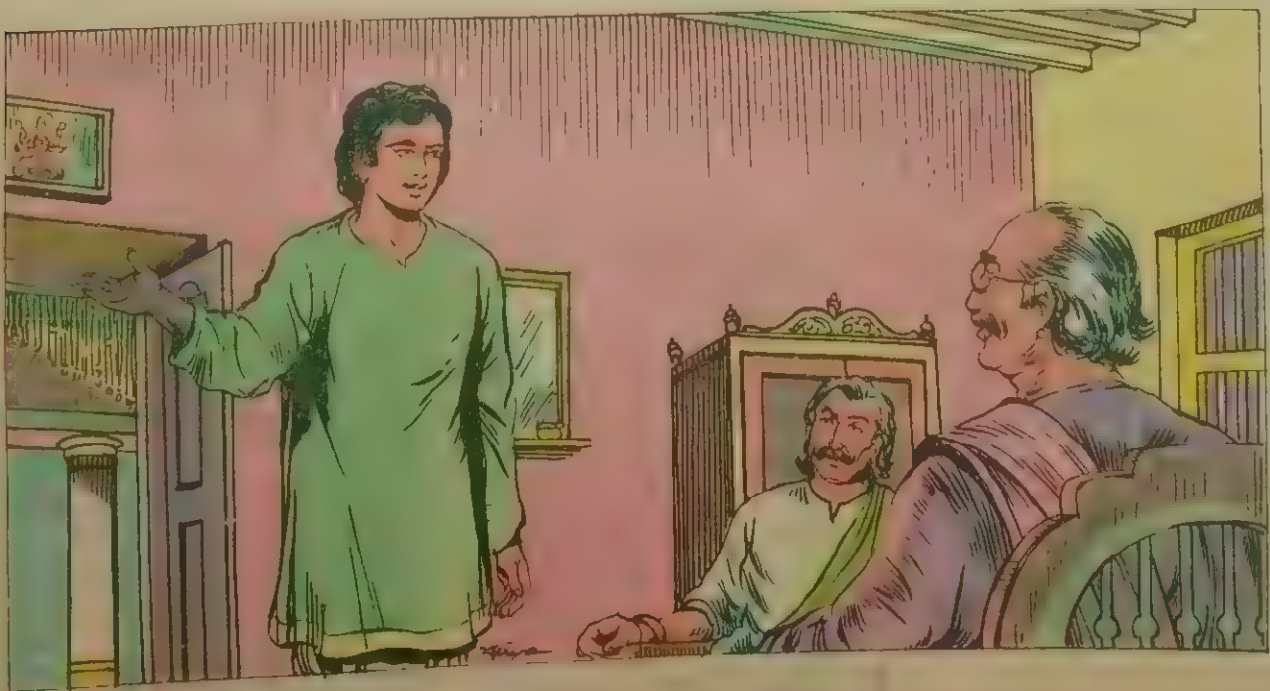
କେନେ ସେ ତା ନିଜ କଣେ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ସହ ଏ ବସନ୍ତରେ ପରାମର୍ଶ କରୁଛନ୍ତି, ବଡ଼ପୁଅ ଆସି କହିଲା, “ବାପା, ମୁଁ ମୋ ମିତ୍ର ରବି ସହ ମେଳା ଦେଖିବାକୁ ଯାଉଛି !”

“ତୋ ସାଙ୍ଗର ପାଉ ନାହିଁ ?” ଚନ୍ଦ୍ର ଶେଖର ପଚାରିଲେ ।

“ହଁ, କିନ୍ତୁ ସେ ରାଜପଥ ଦେଇ ଯାଉଛି । ମୁଁ ରବି ସହ ବଣ ରାସ୍ତାରେ ଯାଉଛି । ଏ ରାସ୍ତା ସିଧା ହେଲେ ବି ଦୁର୍ଗମ । କିନ୍ତୁ ରବି ଜଣେ କରୁଛି ବଣ ରାସ୍ତାରେ ଯିବା ପାଇଁ !” ବଡ଼ ପୁଅ, କହିଲା ।

“ଆଜ୍ଞା ଯାଅ ।” ଚନ୍ଦ୍ର ଶେଖର କହିଲା ।

ପୁଅ ଚାଲିଯିବା ପରେ ବନ୍ଧୁ କହିଲେ, “ଚନ୍ଦ୍ର ଶେଖର ! ସିଏ ମିତ୍ର କଥା ଭାଙ୍ଗି ନ ପାରି ଭୁଲ ବାଟରେ ଯାଉଛି, ସିଏ ଗ୍ରାମସୁଖୀ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ସାନ ପୁଅକୁ ପଦଟି ଦିଅ ।”

ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫୦

ପୁରସ୍କୃତ ପରିଚୟାଳୟ ଚଳାଏ ଏମିତି ଏକାକୀ ଶିଳ୍ପୀଙ୍କୁ ପାଠକ

M. K. Rao

M. Natarajan

- ★ ଉଭୟ ଚିତ୍ର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଗୁରୁ ଧାଡ଼ିରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ଏକ ପରିଚୟ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବ ।
- ★ ଅକ୍ଟୋବର ୧୦ ପୂର୍ବା ପରିଚୟାଳୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଦରକାର ।
- ★ ସଦାଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ବଚେରତ ପରିଚୟାଳୟ ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
- ★ ପରିଚୟାଳୟ ସହ ପ୍ରେସ୍‌ର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖା ହୋଇ ତଦ୍ଵାମାମା ପଠେ । ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାତ୍ରା-୨୦୦୦, ୨୨ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଅଗଷ୍ଟ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

- ପ୍ରଥମ ଚିତ୍ର : ଶ୍ରୀ ସାହୁରାସ ଚିତ୍ର ଏହି ହାତ ମୋର !
- ଦ୍ଵିତୀୟ ଚିତ୍ର : ଏ ହାତେ ଉଭୟ ପୁଣି ସ୍ଵେଚ୍ଛା ଓ ଆଦର !!
- ପୁରସ୍କାର ବିଜୟୀ : ସ୍ଵାଗତା ଦାଶ, ବାରିପଦା ।
- ବିଜୟୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ପ୍ରଶ୍ନମାଳାର ଉତ୍ତର

୧. ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର । ୨. ଶ୍ରେୟ; ଏହା ସାତ ପଦ୍ଧତି ଉପରେ ଅବସ୍ଥିତ । ୩. ସାବିତ୍ରୀ (ଅମେରିକା) । ୪. କୋଲେଜ ମାଗର ଶିଶୁର ଉପାଦାନ । ୫. ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ (କାମାକ୍ଷୀ); ଏହାର ସବୁ କିଛି ସାଧୁଙ୍କ ନାମରେ ନାମିତ । ୬. ଚିତ୍ରାଙ୍କ ସାତ ପଦ୍ଧତି ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର । ୭. ଚିତ୍ରାଙ୍କ ଶିଶୁମାଳରେ ଉପାଦାନ ।

ଜିହ୍ଵାମାମୁ

* ଆଶାମୀ ସଂଖ୍ୟା *

ଦୀପାବଳି ବିଶେଷାଙ୍କ

- ★ ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ—
- ★ ଅନେକ ମନେହର କାହାଣୀର ସମାହାର—
- ★ ବହୁରଙ୍ଗର ଚିତ୍ର ସମ୍ବଳିତ
- ★ ଏହି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସଂଖ୍ୟା ପଢ଼ିବା ନିମନ୍ତେ
ବେଳ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।

ମୂଲ୍ୟ : ୨-୫୦

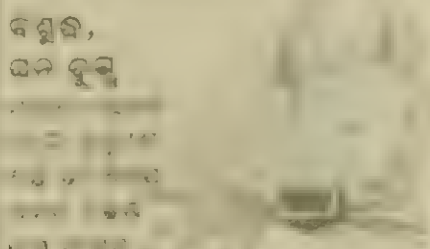

ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ - ସବୁବେଳେ ଦୁମଦୁମ, କିଶ ଯେ କରୁରେ କିଏ ଜାଣେ!

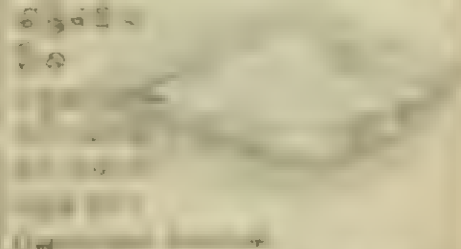

ଯେକି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
ସ୍ଥାପନ, ଯେକି ଦଳ ସ୍ଥାପନ
ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
କାଲି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
ପାରିବାରିକ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
କାଲି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
କାଲି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ

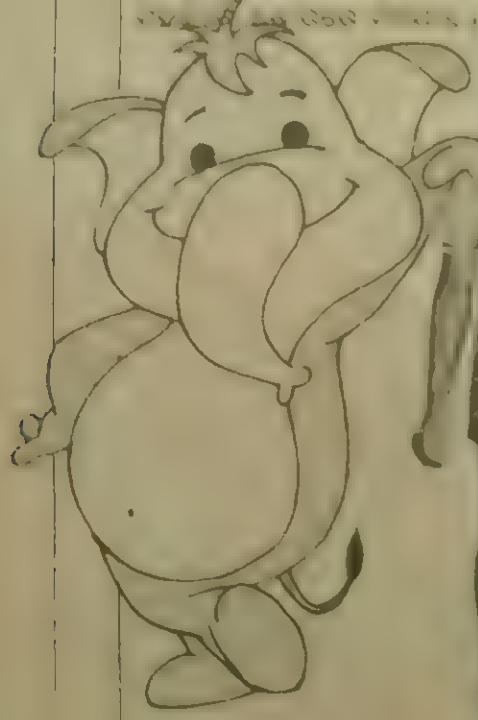
ପ୍ରଭାବିତ ଭାବେ ପାରିବାରିକ
ଗୃହ ଓ ବାଲିର ମନ୍ତ୍ର
ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
କାଲି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
କାଲି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
କାଲି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ

ବିଶ୍ୱାସ, ଯତ୍ନ ଦୁଇ
ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
କାଲି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
କାଲି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
କାଲି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ

ବେଶେଷ ଲୋକମାନଙ୍କ
ଦମ୍ଭ
ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
କାଲି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
କାଲି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
କାଲି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ

JIL ବେଶେଷ ଲୋକମାନଙ୍କ
ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
କାଲି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
କାଲି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ
କାଲି ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ

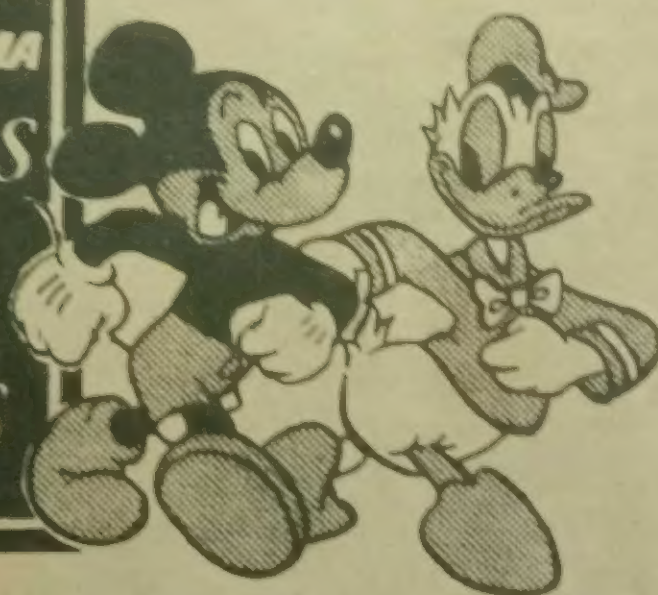
ଭୁବନେଶ୍ୱର ଉତ୍କଳ ମାଲ୍ଟୋଭା: ପ୍ଲାସ୍ଟିକ୍, ବନ ଓ ପାଲ୍ଟୋଭା

AVAILABLE AT ALL NEWS-STANDS
Walt Disney's Wonder World

IN
CHANDAMAMA
CLASSICS & COMICS

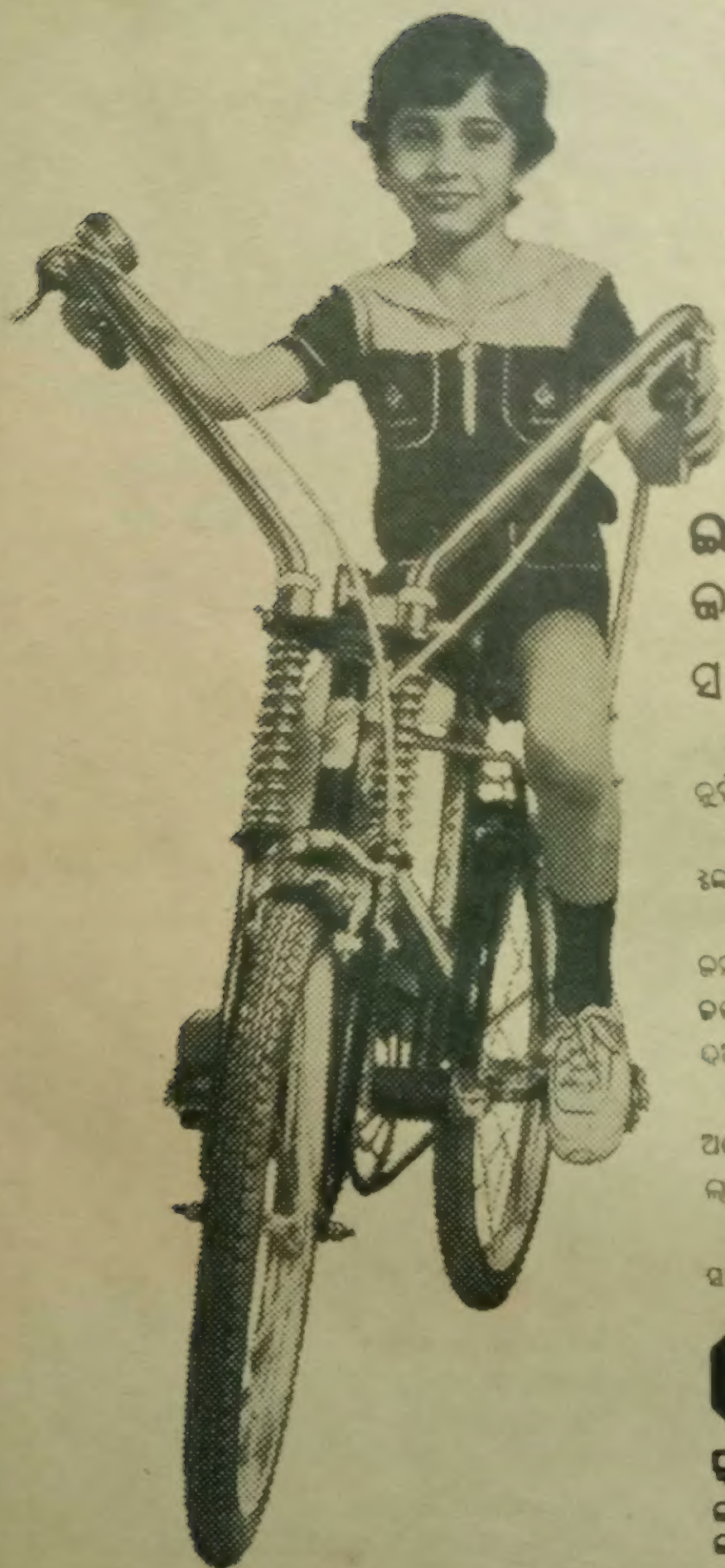
A New Concept in
Comics from the
house of
CHANDAMAMA

Colourful, Interesting
and Instructive
Comic magazines
in English
and Hindi.

Price:
Rs. 2.50 a copy
Subscription:
Rs. 60 a year

For enquiries Address :
DOLTON AGENCIES, VADAPALANI,
MADRAS-600 026

ହାତ ଖର୍ଚ୍ଚ ଟଙ୍କା ଇଉକୋବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜମେଇ ମୁଁ ଏଇ ସାଇକେଲଟି କିଣିବି

ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଧାର କରି ସାଇକେଲ
ଚାହିଁ, ଏଭଳି ମୋର ଚକର ।

ସାଇକେଲ ବଢ଼ିବା ପାଇଁ ମୁଁ କେତେବେଳେ
ଟଙ୍କା ଜମେଇବା ଆରମ୍ଭ କରି,

ବାପା କହୁଲେ ଇଉକୋବ୍ୟାଙ୍କରେ ଟଙ୍କା
ଜମାଅ—ଟଙ୍କା ଶୀଘ୍ର ବଢ଼ିବ । ମୋର
ଜମେଇଲେ ସେମାନେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଚକର
ଦିଅନ୍ତୁ ସେଇଟା ଦେଇଛି 'ସୁଧ' !

ସେଇଥି ପାଇଁ ଟଙ୍କା ଏବେ ଜମେଇବା
ଆସେଷା ଇଉକୋବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜମେଇଲେ
ଲଭ ଦେଖି ।

ଦେବନ୍ତ ନା, ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ମୋର ଚକର
ସାଇକେଲ ଚାହୁଁ ।

ଉକୋବାଙ୍କ

କମର୍ସିଆଲ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ

ଉକୋବ୍ୟାଙ୍କ ନିକଟରେ ଅଛି
ଉକୋବ୍ୟାଙ୍କରେ ଯୋ ଜମା

UCO/CAS-10/82 ORI

LIKE TO FLY INTO
THE EXCITING
WORLD OF
ADVENTURE AND
HUMOUR?

DOLTON

**SUPER COMICS
CAN TAKE YOU THERE
EVERY FORTNIGHT!**

**IT COSTS ONLY Rs.2.00 A COPY -
EVIDENTLY THE MOST EASILY
AVAILABLE COMICS MAGAZINE
YOU'VE EVER READ:**

**ITS 32 FULL COLOUR PAGES TAKE YOU
THROUGH MYSTERY AND EXCITEMENT TO A
RENDEZVOUS WITH THE SUPER HEROES —**

SUPERMAN

BATMAN

DOLTON PUBLICATIONS
MADRAS 600 026

ଗାମ ଓ ଗାମାମ

ଲକ୍ଷ ନମ୍ବର-

50

Unit Number Tanigrahy

